

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
AMERİKAN KÜLTÜRÜ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

GERÇEKÇİ YAZAR KATE CHOPIN'IN KISA HİKÂYELERİNDEKİ
KADIN KARAKTERLER VE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNİN
TEMSİLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sinem BÜYÜKUNCU

DANIŞMANI: Yrd. Doç. Dr. Esra ÖZTARHAN

İZMİR-2015

JÜRİ ÜYELERİ

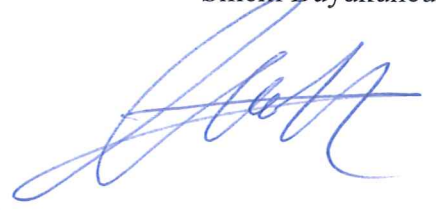
Jüri Başkanı (Danışman): Yard. Doç. Dr. Esra Öztarhan

Jüri Üyesi: Yard. Doç. Dr. Nilsen Gökçen

Jüri Üyesi: Yard. Doç. Dr. Özlem Gümüşçubuk

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne sunduğum **“Gerçekçi Yazar Kate Chopin’in Kısa Hikâyelerindeki Kadın Karakterler ve Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Temsili”** adlı yüksek lisans tezinin tarafımdan bilimsel, ahlak ve normlara uygun bir şekilde hazırlandığını, tezimde yararlandığım kaynakları bibliyografyada ve dipnotlarda gösterdiğimi onurumla doğrularım.

Sinem Büyükuncu

T.C.EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS

TEZ SAVUNMA TUTANAĞI

ÖĞRENCİNİN

Adı Soyadı : Sinem Büyükcuncu

Numarası : 92110005625

Anabilim Dalı : Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümü

Tez Başlığı (Türkçe) : Kate Chopin'in Kısa Hikâyelerindeki Güney Temaları

Tez Başlığı (İngilizce) : Southern Themes in Kate Chopin's Short Stories

Tez Savunma Tarihi : 26.03.2015

Tez Başlığı Değişikliği Varsa Yeni Başlık: Gerçekçi Yazar Kate Chopin'in Kısa Hikâyelerindeki Kadın Karakterler ve Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Temsili

JÜRİ ÜYELERİ

Jüri Başkanı

Unvan, Adı, Soyadı :Yard. Doç. Dr. Esra Öztarhan.....

Karar : ☒ Başarılı O Başarısız O Düzeltme

İmza :

[Signature]

Jüri Üyesi

Unvan, Adı, Soyadı :Yard. Doç. Dr. Nilsen Gökçen.....

Karar : ☒ Başarılı O Başarısız O Düzeltme

İmza :

[Signature]

Jüri Üyesi

Unvan, Adı, Soyadı :Yard. Doç Dr. Özlem Gümüşçubuk.....

Karar : ☒ Başarılı O Başarısız O Düzeltme

İmza :

[Signature]

TEZ HAKKINDA JÜRİNİN GENEL GÖRÜŞÜ

(Jüri Başkanı Tarafından Doldurulacaktır)

Tez savunması sonucunda öğrenci tarafından hazırlanan çalışma;

Oybirliğiyle ☒

Oy çokluğuyla ☐

Başarılıdır

Düzeltilmelidir

Başarısızdır

[Signature]

- Bu tutanak üç (3) işgünü içerisinde jüri üyelerinin raporlarıyla beraber Anabilim Dalı Başkanlığı üst yazısıyla Enstitü Müdürlüğüne gönderilmelidir.
- Tezli yüksek lisans programlarında düzeltme alan öğrencinin 3 (üç) ay içerisinde yeniden savunmaya girmesi zorunludur.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ.....	iii
TUTANAK.....	iv
GİRİŞ.....	1
1. GERÇEKÇİLİK NEDİR?.....	8
1.1. Gerçekçilik Akımının Sebepleri.....	8
1.2. Gerçekçiliğin Özellikleri.....	9
2. AMERİKAN EDEBİYATINDA GERÇEKÇİLİK (1865- 1890).....	12
2.1. Amerikan Gerçekçiliğinin Temelleri.....	12
2.2. Amerikan Gerçekçiliğinin Edebiyat Üzerindeki Etkileri.....	14
2.3. Amerikan Gerçekçiliğinin Temsilcileri ve Örnekleri	14
3. AMERİKAN BÖLGESELCİLİĞİ VE YEREL RENKLER.....	16
3.1. Yerel Renkler Akımının Ortaya Çıkışı.....	16
3.2. Yerel Renk Hikâyelerinin Özellikleri.....	17
4. KATE CHOPIN VE EDEBİ ANLAYIŞINA GENEL BAKIŞ.....	21
5. TOPLUMSAL CİNSİYET KAVRAMI.....	28
5.1. Toplumsal Cinsiyet Nedir?.....	28
5.2. Amerikan Kültürü Bağlamında Toplumsal Cinsiyet Roller ve Kadın..	30
6. KATE CHOPIN HİKÂYELERİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNİN TEMSİLİ.....	41
6.1.Evlilik ve Annelik.....	44
6.2.Özgürlük ve Kimlik Arayışı.....	56
6.3.Cinsel Kimlik ve Farkındalık.....	66
6.4.Chopin’ın Diğer Kadınları.....	74
SONUÇ.....	88
BİBLİYOGRAFYA.....	94
ÖZGEÇMİŞ.....	101

ÖZET	102
ABSTRACT	103

GİRİŞ

Amerikan Edebiyatının ‘yaşamını yitirdikten sonra önem kazanan’ yazarlarından biri olan Kate Chopin, kaleme aldığı yüzlerce kısa hikâye, iki roman ve bu eserlerinde işlemiş olduğu evrensel temalarıyla, zamanın ötesinde ve çağdaşlarından farklı bir yazar olduğunu kanıtlamıştır. İleri görüşlü olması, yaşadığı dönemde kimsenin cesaret edemediği cinsellik gibi konularda sansürsüz bir dil kullanması, eserlerini kurgularken gerek kendi hayatından gerekse hayatı boyunca karşılaştığı insanlardan ilham alması, çevresinde olup bitenlere kayıtsız kalmaması ve erkek egemen düzen tarafından bastırılan kadınların gerçekte elde edemedikleri hayatları yazın yoluyla onlara sağlamak istemesi gibi özellikler Chopin’i farklı kılmaktadır. Ancak, Chopin’i farklı ya da özel kılan tek sebep yazmış olduğu konular ya da karakterler değildir. Güneyli yazar hiçbir zaman kaleme aldığı olayları idealize etmek (mükemmelleştirmek) ya da süslemek gibi bir çaba içine girmemiştir. Aksine, Chopin her zaman gerçekçi olmayı esas almış ve bu yüzden edebiyatta gerçekçilik akımından etkilenmiştir. Başka bir deyişle, gerçekçilik akımının esas olduğunu düşünerek yazmıştır. Bu sebepten dolayı, kadınların, ırkları yüzünden dışlanan Afrikalı- Amerikalıların, farklı etnik kökenden gelen Creole ve Cajun’ların problemlerine yer vermiş ama bunu dönemin ve hikâyelerin geçtiği yörelerin özelliklerini de göz önünde bulundurarak yapmıştır. Belirli bir bölgeye ve yöreye ait insanlarını, en çok da kadınlarını evrensel konular çerçevesinde ele almıştır. Tam da bu yüzden, Kate Chopin gerçekçi, daha da önemlisi bir yerel renkler yazarıdır.

Yazarın bilinen en önemli eseri şüphesiz *The Awakening* isimli romanıdır. Bu romanda Chopin, yukarıda bahsedilen özelliklerin hepsini kullanmış ve ayrıca kahramanı olan kadın karakteri Edna’yı dönemin koşulları ve içinde bulunduğu Creole toplumunun kuralları ve özellikleri çerçevesinde, evlilik, annelik, cinsellik, özgürlük arayışı gibi kavramlarla şekillendirmiştir. Bu romanın bu denli ses getirmiş olmasının sebebi, 1899 yılında yazılmış olan ve kadına dair konuların cesurca ifade edildiği ilk örneklerinden biri sayılmasıdır. Günümüze kadar, Chopin’in *The Awakening* romanı üzerine sayısız makaleler, incelemeler, tezler yazılmıştır. Bu tezin amacı ise, Güneyli yazarın bilinen, çok fazla bilinmeyen ya da hiç toplanmamış kısa hikâyelerini farklı kadın türleri üzerinden incelemektir. Bu doğrultuda, akademik kaynaklar ışığında

yazılacak olan bu tezde, Chopin'in kısa hikâyelerindeki kadınlar, evlilik, annelik, özgürlük ve kimlik arayışı, cinsellik temaları altında ve 'diğer kadınlar' başlığında, değişim geçiren, kendinden ödün vermeyen ya da kendini feda eden ve duyguları ile toplum kuralları arasında kalmış kadınlar, ilerleyen bölümlerde detaylı olarak açıklanacak olan dört kavramın bazıları üzerinden ('Gerçek Kadınlık İnancı', 'Gerçek Kadınlık Ülküsü', 'Halk Kadını', 'Yeni Kadın') incelenecektir. Aynı zamanda, yazarın bu hikâyeler içerisinde ırk sorunsalına hangi açılardan baktığı ve toplum özelliklerini nasıl yansıttığına da ışık tutulacaktır.

Tezin kapsamından bahsetmek gerekirse, ilk olarak, gerçekçilik (realizm) akımının Chopin'in edebiyatına etki ettiği şüphesizdir. Olayları yorumlamadan, abartmadan, olduğundan farklı göstermeden, olduğu gibi anlatmak anlamına gelen gerçekçilik, tüm bu özellikleri bakımından romantizm akımından ayrılır. On dokuzuncu yüzyıl ortalarında bilimlerle yaşanan değişimlerle ortaya çıkan bu akım, gözlem ve deneye bağlı gerçeklere önem vermiştir. Tezde detaylı olarak anlatılacak olan gerçekçiliğin özellikleri, dilin sade olması, olayların abartılı olmaması, yapaylıktan uzak durulması, detaylı bir anlatımın esas alınması, nesnel olunması (yazarın kendi fikrini açıkça belli etmemesi) olarak ifade edilebilir. Ayrıca, karakterler tek başlarına bir anlam ifade etmemektedir; karakteri şekillendiren, ona yön veren şey toplum, doğa, olayın her biridir. Diğer bir önemli nokta ise, romantizmin aksine, gerçekçilik akımında karakter ya da konular toplumun her kesiminden alınır. Bu yüzden, gerçekçilikte hiçbir şey idealize edilmez. Tüm bu özellikler, gerçekçi akımın yazarı ve tezin konusu olan Kate Chopin'in hikâyelerinde incelenecektir.

Chopin'in eserlerini gerçekçilik akımına göre incelemek için, Amerikan edebiyatında gerçekçiliğin ne demek olduğunu, nasıl ve hangi koşullarda, neye dayalı olarak ortaya çıktığını kavrayabilmek önemli olacaktır. Amerikan gerçekçiliği on dokuzuncu yüzyılın ortalarında İç Savaşın sonucunda değişen düzenle birlikte ortaya çıkmıştır. Kölelik ve toprağa dayalı ekonomi ile geçimini sürdüren Güneyliler, sanayiye dayalı bir ekonomiyi benimsemiş olan Kuzeye karşı savaşı kaybettiklerinde, büyük bir yıkım yaşamışlar ve Eski Güneye ait özellikleri yitirmişlerdir. Kaybedilen topraklar, bozulan ekonomik düzen, bunun getirisi olarak yitirilen sosyal yapı, birçok Güneylinin

ekmek kazanma derdi ile Kuzeye göç etmesine yol açmıştır. Bir toplumun kısa süre içinde böyle büyük bir değişim geçirmesi, konularını toplumun kendisinden alan yazarların edebiyatlarına da büyük ölçüde etki etmiştir. Her şeyin mükemmel olduğu bir Güney değil, büyük yıkımların gerçekleştiği bir Güney ortaya çıktığı için, yazarlar Eski Güneye duydukları özlemin etkisinde yazmışlardır ya da değişen düzeni görmezlikten gelemeyip gerçeklere yönelmeyi seçmişlerdir. Tüm bunları da Güneyde ve bölgenin farklı yörelerinde kurguladıkları konularla yapmışlardır.

Bu noktada, tezin önemli bir bölümünü oluşturan Amerikan bölgeselciliği ve yerel renkler, üzerinde durulacak olan hikâyeleri açıklayan iki kavramdır. Belirli bir bölgeye ait özellikler anlamına gelen bölgeselcilikten farklı olarak yerel renkler, o bölgedeki konuşma tarzları, yaşayış biçimleri, kıyafetler, yemekler, gelenek ve göreneklerdeki farklılıklar anlamına gelmektedir. Buradan anlaşılmaktadır ki, bölgeselci ve yerel renk hikâyelerinde belirli bir yörenin her türlü özellikleri, o yörede geçen olayları ve karakterleri şekillendirmektedir. Yerel renk hikâyelerinde üzerinde en çok durulan konular ırk ayrımcılığı, kadınların toplumdaki yerleri ve rolleri, sınıf ilişkileri gibi temalar olduğu için, hikâyelerinde bu temaları detaylı olarak işlemiş olan Kate Chopin'in daha çok yerel renkler yazarı olduğu bir gerçektir. Özellik açısından, gerçekçilik akımı ile yerel renklerin birbirlerine çok benzedikleri söylenebilir. Bölgelerin kendilerine has özelliklerinin olması ve doğanın şekillendirici olmasının yanında, coğrafyanın gücü, nesnellik gibi özellikler yerel renk hikâyelerinde, dolayısıyla Chopin yazınında önemli sayılmaktadır.

Tüm bunların yanında, Kate Chopin'in kendi hayatı, doğumundan ölümüne kadar olan yıllarda tecrübe ettikleri, mutlulukları, acıları, zor zamanları gibi birçok şey onun yazını etkilemiştir. En başta, anne ve babasının farklı etnik kökenleri (Fransız ve İrlanda), yazarın hikâye ve romanlarında da farklı etnik kökenlerden gelen insanların hayatlarını anlatmasında bir sebep olmuştur. Babası öldükten sonra, üç ayrı kuşağı oluşturan kadınların içinde büyümesi, onu bağımsız ve kendine güvenen bir kadın yapmış, aynı zamanda özgürlüğün peşinden giden ya da kendi ayakları üzerinde durmaya kararlı karakterler yaratmasına aracı olmuştur. Edebiyat dünyasına adım atmadan önce evlenen ve bu evlilikten altı çocuk dünyaya getiren Chopin için yazın

hayatı, eşini ve sonrasında annesini kaybedip para kazanmaya mecbur kalmasıyla başlar. Yazdığı konulara geçmeden önce, evliliğinde mutlu bir kadın olduğundan, eşini çok sevdiğinden, evliliği boyunca eşi tarafından kısıtlanmadığından ve çocuklarına çok düşkün olduğundan bahsetmek önemli olacaktır. Bilindiği üzere, Kate Chopin on dokuzuncu yüzyıl toplum anlayışının kadına yüklediği sorumluluk ve baskılayıcı rollere tepki göstermek amacıyla, hikâye ve romanlarında genel olarak kadın konusunu ele almıştır. Ancak, yazarın sadece bu konuya odaklandığını söylemek yanlış olur. Bunun sebebi, Chopin'in özellikle evliliği sırasında gezdiği yerlerde gördüğü, tanıştığı, gözlemlediği farklı insanlar, hayatlar olmasıdır. Dolayısıyla, farklı yörelerin kendilerine has özelliklerini tecrübe etme şansını bulmuştur. Bu bağlamda, ister kadınlardan bahsetsin ister Afrikalı- Amerikalılardan ya da Creole ve Cajun toplumlarından, yazarın eserlerinde yöre özelliklerinden, farklı insan tiplerinden, kültürlerden, konuşma biçimlerinden örnekler verdiği ve bunu yaparken detaylı bir anlatım sergilediği görülmektedir. Chopin'i derinlemesine incelemeyen, onun feminist bir yazar olduğunu söylemek mümkündür çünkü Chopin ismi *The Awakening* romanıyla, dolayısıyla kadın ve özgürlük kavramlarıyla özdeşleşmiştir. Ancak, yukarıda da belirtildiği gibi, yazarın yüzlerce kısa hikâyesinde kadın konusunun yanı sıra, hikâyelerin içerisinde ırk problemlerinden, sınıf farklılıklarından da bahsettiği bir gerçektir. Feminist bir yazar olup olmadığı konusunda ise, tezin ilerleyen bölümlerinde bu konuya daha geniş olarak yer verilecektir; ancak yine de söylemek gerekirse, yazarın feminist olmadığı, sadece kadınların daha iyi bir konumda olmalarını istediği konusu yazarı anlamada önem kazanmaktadır.

Tezin en önemli bir diğer bölümünü oluşturan toplumsal cinsiyet kavramı ve bunun Chopin hikâyelerindeki yansıması, öncelikle kadın olmak ve erkek olmak konusunu açıklamaktadır. Başka bir deyişle dişillik ve erilliğin, kültürden kültüre göre değişkenlik gösteren mi yoksa biyolojik anlamda zaten belirlenmiş olan özellikler mi olduğu konusu tartışmaya açıktır. Bu konuda farklı görüşlerin olmasıyla birlikte, hepsi ilgili bölümde incelenecektir. Toplumsal cinsiyet kavramının beraberinde getirmiş olduğu diğer kavram ise toplumsal cinsiyet rolleridir. Tıpkı kadınlık ve erkeklik konusunda olduğu gibi, toplumsal cinsiyet rollerinin de içerisinde biyolojik olarak

belirlenmiş ya da kültürden kültüre göre, hatta tarih geçişlerinde bile farklılık gösterdiği konusu da görüş ayrılıklarını beraberinde getirmektedir. Bu tezde toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili olarak savunulacak şey ise şudur: Toplumsal cinsiyet kavramında kadının fiziksel ve biyolojik yapısından kaynaklanan birtakım özellikler vardır ve bunlar kadını erkekten ayırır. Ancak genel olarak, toplumsal cinsiyet ve toplumsal cinsiyet rolleri biyolojik özelliklerin de etkisiyle birlikte, kültürden kültüre farklılık gösteren ve zamana göre değişen kavramlar olarak tezde dikkate alınacaktır.

Kate Chopin hikâyelerinde toplumsal cinsiyet rollerinin nasıl şekillendiğini, yansıtıldığını incelemek için, öncelikle bu genel kavramı Amerikan kültürü açısından ele almak gerekmektedir. Chopin'in yetiştiği ve eserlerini ürettiği dönem olan on dokuzuncu yüzyılda, kadınların toplum içindeki yerleri İç Savaştan önce ve sonra farklılık gösterir. Temelde erkek egemen düzen hiçbir zaman değişmemiş olsa da, kadınların toplumdaki yerleri şartlar ve değişen düzenin de bir getirisi olarak gelişme göstermiştir. İç Savaştan önce, kadınlar kısıtlanan, bastırılan, eve ait varlıklar olarak görülmektedirler. Tezde hem on dokuzuncu yüzyılın dönemlerini destekleyici hem de Chopin'in hikâyelerinin onlar üzerinden inceleneceği dört farklı kadın anlayışından bahsedilecektir. Bunlardan ilki olan 'Gerçek Kadınlık İnancı' (The Cult of True Womanhood) İç Savaş öncesi kadın anlayışını açıklar. Temelinde dört özelliği, yani dindarlık (piety), saflık (purity), itaatkârlık ya da sadakat (submissiveness) ve evine bağlılığı (domesticity) barındıran bu anlayışa göre, kadınlar kesin ve katı kurallarla sınırlandırılmış varlıklardır. O zamanki topluma göre bu kadını yücelten bir anlayış sayılsa da, Kate Chopin hikâyelerinin birçoğunda bu anlayışa tepkisini ve bunun kadınlar üzerindeki olumsuz etkilerini kurguladığı karakterlerinin davranışları aracılığıyla vermiştir. Bahsedilen bu anlayışa tepki olarak geliştirilen 'Gerçek Kadınlık Ülküsü' (The Ideal of Real Womanhood) ise, kadını evinden tamamen koparmamakla birlikte, temelde kadının birtakım hakları olduğundan ve sosyal, psikolojik, fiziksel açıdan birtakım özelliklere sahip olmaları gerektiğinden bahseder. İç Savaş süreci ve sonrası değişen düzenin sonucu olarak, kadınların çalışmak zorunda kalmaları, onların ev dışında da bir hayat olduğunu görmelerine ve farkındalık kazanmalarına fırsat vermiştir ki bu da 'Halk Kadını' (Public Woman) anlayışının ortaya çıkmasına olanak

sağlamıştır. On dokuzuncu yüzyılın sonlarına gelindiğinde, Halk Kadını anlayışıyla birlikte çalışma hayatına iyice girmiş olan kadınlar, özgürlüklerinin çok daha fazla farkında olan, evlilik, cinsellik gibi konularda da daha özgürlükçü bir yaklaşımı benimsemiş olan kadınlardır. Kate Chopin'i ve eserlerini bu dört anlayış çerçevesinde değerlendirmek gerekirse şunu söylemek yanlış olmaz: On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında yaşamış ve hayatında zorluklarla karşılaşsa da genel anlamda özgür bir hayatı olmuş bir kadın olarak Kate Chopin, 'Yeni Kadın' anlayışını benimsemiş ve hikâyelerinde 'Gerçek Kadınlık İnancı'na tepki gösterip, bunun olumsuz etkilerini anlatmaya çalışmıştır.

Bu tezde son olarak ele alınacak olan bölüm, Kate Chopin'in hikâyelerinde yarattığı kadın türleri ve bu kadınların evlilik, cinsellik, özgürlük ve kimlik arayışı içerisindeki yerlerini detaylı olarak analiz edecektir. Genel olarak belirtmek gerekirse, özellikle Creole ve Cajun toplumundan örnekler veren Chopin'in kadınlarının neredeyse hiçbiri doğuştan özgür kişiler olarak karşımıza çıkmaz. Bunun sebebi, yazarın erkek egemen düzende bastırılan ve kısıtlanan kadınların içinde bulundukları ve onları kötü etkileyen olumsuz koşullara tepki göstermesi olarak açıklanabilir. Chopin bu duruma bir çare olarak ve kadınların daha özgür olup, ayaklarının üzerinde durup, kimlik sahibi olmak için bir erkeğe, evliliğe muhtaç olmalarının yanlış olduğunu göstermek adına, özgür ruhlu, evlilikten kaçan, kadınlığına ve cinselliğine önem veren kadınlar yaratmıştır. Kimi zaman özgürlük arayışları bu kadınlar için olumsuz sonuçlanır. Örneğin, "Athénais", "Regret" ve "A Pair of Silk Stockings" gibi hikâyelerde annelik kavramı kadınların tamamen özgür olmalarına izin vermez. Ya da kadınların özgürlük arayışları yeni kimliklerini elde ettikleri anda hayatlarının son bulmasıyla biter; bunun örneği de tezde "The Story of An Hour" hikâyesiyle incelenecektir. Tüm bunların yanında, "The Storm" isimli hikâyede olduğu gibi, cinsellikle birlikte kendini keşfedip, bunun kazandırdığı yeni kimlikle hayata daha pozitif yaklaşanlar, "Wiser Than A God"ın Paula'sı ve "The Unexpected"ın Dorothea'sı gibi kendisini erkekler için asla feda etmeyen, tamamen kendi ayakları üzerinde durmaya kararlı kadınlar, Mildred Orme gibi duyguları ile toplum kuralları arasında kalmış olanlar, kendilerini tamamen eşlerine adanmış ya da "Desiree's Baby" ve "La Belle Zoraide" hikâyelerinde olduğu

gibi ölüme ya da delirmeye mahkûm edilen karakterler Chopin'in başlıca incelediği kadın tipleridir. Sonuç olarak, yazarın tek tip kadınlardan bahsetmediği, onları belirli kalıplara koymadığı, bu karakterlerin kendi içlerinde de değişimler yaşadığı hikâyeleri aracılığı ile tezde ilerleyen bölümlerde anlatılacaktır.

1. GERÇEKÇİLİK NEDİR?

Kate Chopin'in romanlarında ve kısa hikâyelerinde anlattığı olayları, yerleri, insanları, kültürleri, çevreyi, doğayı, insanların birbirleriyle olan ilişkilerini, o insanların (öykü ve roman kahramanlarının) toplum içindeki yerlerini, rollerini anlamak, fiziksel- ruhsal yapılarını derinlemesine kavramak ve analizlerini yapabilmek için öncelikle onun eserlerinin temelini oluşturan gerçekçiliğin ve sonrasında da bu akımın uzantısı olan bölgeselciliğin ne olduğunu bilmek gerekmektedir.

Realizm olarak da bilinen gerçekçilik, on dokuzuncu yüzyılın ortalarında Fransız edebiyatında ortaya çıkmış ve yirminci yüzyılın başlarına kadar edebi alanda üretilen eserlere ilham vermiş bir akımdır.

Gerçekçilik akımının en bilinen özelliği, o günün yaşam koşullarını, insanları, olayları, olduğu gibi ve üzerine bir yorum eklemekten anlatmasıdır. Necla Aytür de *Amerikan Romanında Gerçekçilik* isimli kitabında edebiyatta gerçekçiliği “aslına bağlı, doğru, yaşamda olduğu gibi anlatma yöntemi” olarak tanımlar (3). Romantizmin aksine, realizmde abartı yoktur. Bu noktada diyebiliriz ki, realizm akımı romantizme bir başkaldırıdır. Bilindiği üzere, romantizmden etkilenmiş yazarlar toplumsal olaylara değil, genellikle zengin insanların yaşamlarına gerçekçi olmayan, akademik, anlaşılması zor, şiirsel ve süslü bir dille değinmişlerdir; ancak, realizm tüm toplumsal sınıflardan ilham almış, olayları nesnel bir dille okurlarına ayna tutmuştur (“Age of Realism” 4).

1.1. Gerçekçilik Akımının Sebepleri

Gerçekçilik akımının ortaya çıktığı zamanlarda, yani on dokuzuncu yüzyılın ortalarında, özellikle bilim alanında yenilikler, değişimler yaşanmaktaydı. Bilim ile realizmin arasındaki ilişkiyi anlayabilmek için bilim nedir sorusuna bir cevap bulmak gerekmektedir. Bilim gözlem yapmak, gerçeğin güvenilir olduğuna inanmak, kurguya, hayale veya varsayıma yer vermemektir. Dolayısıyla, böyle bir ortamda yazarlar artık gerçekçi bir sanatın önemli olduğuna inanmaya başlamışlardır. Çevreyi gözlemlemek ve deneyselci bir tavır onlar için daha popüler bir hal almıştır. Can Karaderili de *Madam Bovary* çevirisine yazmış olduğu önsözünde, Flaubert’ in *Madam Bovary* başta olmak üzere birçok eserinde kişilerin hayatlarını anlatırken yaptığı gözlemlerden faydalandığı

belirtilmektedir (11). Flaubert'e göre, sonuçları ne olursa olsun, görünen şey ve gerçek hiçbir zaman yanıltıcı değildir. Flaubert (1821-1880), bu akımın öncüsü ve edebiyatta gerçekçilik akımının yayılmasına zemin hazırlayan ve üretmiş olduğu eserlerle, romantik akımın ve realizmin farkını en çarpıcı şekilde gösteren yazardır. Fransız yazar edebiyatı romantizm akımının yoğun etkisinden kurtarıp gerçekçiliğe yer açmıştır. *Madame Bovary*'nin önsözünde bu akımın yansıması şöyle anlatılır: “Önceleri romantik özellikler taşıyan Flaubert daha sonra lirizmini, duygusallığını ve düş gücünü bastırmak zorunluluğunu duyarak doğayı nesnel ve yan tutmayan bir biçimde betimlemeye koyulmuştur” (Karaderili 11).

1.2. Gerçekçiliğin Özellikleri

Realizmin özellikleri anlatım şekli, konu ve dil olarak üç kategori altında ele alınabilir. İlk olarak, anlatım şekli açısından realist hikâye ve romanlar yapay değil gerçektir. Yazarlar gözlemlerine dayanarak gerçekçi, doğal bir ortam yaratır. O ortama karakterlerini yerleştirir ve onların en küçük, önemsiz hareketlerini bile izler ve bunu tasvir eder. Dolayısıyla, realist bir roman ya da hikâyede bir karakterin çay içerken yaptığı hareketler, mimikler, ya da yolda taksiyi durduruşundan binişine kadar geçen süre detaylı bir şekilde okurlara anlatılır. İşte tam da bu yüzden, her şey gerçektir, olduğu gibidir ve okuyucu her şeyi gözünün önüne getirip olayları canlandırabilir. *Madame Bovary*'de yapılan bir tasvir anlatım şeklinin gerçekçiliğini açıkça ortaya koymaktadır:

Oturan kadınların sırasında, resimli yelpazeler sallanıyor, yüzlerdeki gülüşü çiçek demetleri yarı yarıya saklıyor, beyaz eldivenleri tırnakların biçimini belli eden, bileğin etini sıkkan, aralık ellerde, altın kapaklı şişecikler dönüyordu.... Sakin sakin yerlerinde oturan asık suratlı anneler, kırmızı başlıklar giymişlerdi. (Flaubert 67)

Realist hikâye ve romanların yapay bir anlatım şeklinden uzak olması aynı zamanda öznellikten uzak olması anlamına da gelmektedir. Yazar eserlerini kaleme alırken, kendi yorumunu ve düşüncelerini yansıtmaz. Flaubert'in de romanlarında yansıttığı gibi, yazarın görevi sadece nesnel olmaktır. Yazar kendi iç sesini

yansıtmamalı ve herhangi bir konuda yorumda bulunmamalıdır (Karaderili 12). Bu bağlamda, okuyucu yazarın karakterleri için ne düşündüğünü, onlara karşı hangi tavırla yaklaştığını tahmin edebilmeli ama bunu yazarın satırlarında birebir ve açıkça görmemelidir (Karaderili 12). Son olarak, realizmde karakter (birey), sınıf ve olaylar çok önemlidir. Çünkü hiçbirini birbirinden ayırmak mümkün değildir. Onlar doğal hayatın kendisini oluşturan yapı taşlarıdır. Karakterler sınıf yapılarını, sınıf yapıları da olayları oluşturur.

İkinci özellik ise konudur. Bu akıma ait hikâye ve romanlarda yazarlar sadece elit sınıfa odaklanmaz. Onun yerine, toplumun orta kesimine de yoğunlaşmayı seçerler ve aynı zamanda sınıflar arasındaki ilişkileri konu alırlar. Bunu yaparken de okurlara ideal dünya değil, hayatın kendisi sunulur. Realizmin konu açısından ikinci özelliği ise, roman ve hikâyelerdeki insan ya da doğaya ait her şeyin karakter gibi konuyu oluşturabilme özelliğidir (Warfel and Orians 1). Örneğin, bir dağ, orman ya da okyanus karakterlerin hayatlarını zorlaştırıp onları çeşitli sınavlardan geçirebilir.

Son özellik olarak da, dil realist ve bölgeselci hikâyelerin en belirleyici özelliği olarak düşünülmektedir. Bu bağlamda sembolizme pek yer verilmez çünkü her şey görüldüğü kadardır. Bunu desteklemek için de günlük hayatın içinde yer alan iyi ya da kötü hiçbir olaydan kaçınılmaz. Bu özellik realizmin şiirsel bir dile sahip olmadığını kanıtlar niteliktedir. Çünkü realist eserlerde argo konuşma biçimine sıkça yer verilir. Buna örnek olarak, Twain'in *Old Times on Mississippi* romanında geçen bir diyalog gösterilebilir. "Sen benim hayatımda gördüğüm en aptal ahmaksın" ("Late Nineteenth Century" 78). İşte bunun gibi örnekler de gösterir ki, gerçekçi eserlerde saklanacak veya gizlenecek hiçbir şey yoktur. Karakterler nasıl ve ne konuşuyorsa okuyucular da aynı şeyleri okurlar. Dilin son özelliği olarak, daha önce belirtildiği gibi şiirsellik değil sadelik önemlidir. Bölgenin özelliklerine bağlı olarak yerel dil konuşulur. Bunun sonucu olarak, kimi zaman okuyucular hikâyeleri anlamakta zorluk çekerler. Örneğin, Kate Chopin Louisiana bölgesinden hikâyeler ve karakterler anlatır. Bilindiği gibi, o

bölgelerde genellikle Acadian¹ (Cajun)- Creole² denilen İspanyol ve Fransız kökenli aileler yaşamaktadır ve bu yüzden konuşulan dil saf İngilizce değildir. Yerel dilde birçok Fransızca terimler ve Fransız kökenli sözcükler karşımıza çıkar. Bu noktada da okura çok fazla iş düşer. Örneğin, Chopin'in "Nehrin Ötesi" hikâyesindeki şu cümle açıklamaları olmadığı takdirde o dili bilmeyen okurların anlayamayacağı kelimeler içerir "Artık Cheri'yle konuşmuyordu, sadece sürekli mırıldanıyordu, 'Bon Dieu, ayez pitie La Folle! Bon Dieu, ayez pitie moi!'" (*Uyanış ve Seçme Öyküler* 13).

Acadian'lar 17. yüzyılda Kanada'ya göç etmiş olan Fransız kolonilerdir. Yaklaşık 80 yıl Acadia'da yaşadıkdan sonra birçok Acadian İspanya kolonisi olan Louisiana eyaletine göç etmişlerdir ki burada Cajun kültürünü geliştirmişlerdir (Acadians).¹

Creole'lar (Louisiana Creole) Louisiana kolonilerinin, özellikle Fransız, İspanyol, yerli Amerikalı ve Afrikalı soyundan gelen nesildir. Creole terimi ilk defa Fransız göçmenler tarafından kullanılmıştır ve Fransız, Afrikalı, İspanyol, yerli Amerikalı'ların etkilerini benimseyen bir kültür anlamına gelir (Louisiana Creole People).²

2. AMERİKAN EDEBİYATINDA GERÇEKÇİLİK (1865- 1890)

Amerikan gerçekçiliği on dokuzuncu yüzyılda İç Savaştan sonra ortaya çıkan bir akımdır. Bu savaş Amerika’da büyük değişimlere sebep olmuştur. İnsanlarda bir farkındalık yaratmak, yaşanan olaylara daha fazla olduğu gibi yaklaşabilmek adına yeniliğe ihtiyaç duyulmuştur. Bunun sonucunda da, realizm akımı ve bölgeselcilik edebiyatta eserlerin temelini oluşturmuştur (Belmonte). Özellikle Mark Twain, Henry James, Kate Chopin, Rebecca Harding Davis, Sarah Orne Jewett ve William Dean Howels Amerikan edebiyatında gerçekçilik ve bölgeselciğin öncüleri olmuşlardır.

2.1. Amerikan Gerçekçiliğinin Temelleri

1865’te başlayan İç Savaş, savaştan önce köleliğin kaldırılmasını ve ekonomide sanayiye savunan Kuzey ile köleliği savunan, toprak sahibi ve çoğunluğunu çiftçilerin oluşturduğu Güney arasında yaşanmıştır. Savaş sonunda galip çıkan taraf Kuzey olmakla birlikte Amerikan idealizmi tamamen değişmiştir. “Savaştan önce idealistler insan haklarını ve özellikle köleliğin kaldırılmasını savunurlarken, savaştan sonra, Amerikalılar gelişmeyi ve kendi kendini yetiştirmiş adamı idealleştirmişlerdir” (“Gerçekçiliğin Yükselişi: 1860-1904, 5. Bölüm”). Dolayısıyla, artık insan haklarını savunan bir Amerika değil, faydacılığa, ekonomiye, kapitalizme ve siyasi güce önem vermeye başlayan bir Amerika ortaya çıkmaya başlamıştır. Savaşın kazanılması birbirini tetikleyen olaylara sebebiyet vermiştir. Sanayide patlama yaşanması, ekonominin canlanması ve siyasi anlamda ülkenin büyük bir güç kazanıp söz sahibi olması bugün ‘süper güç’ dediğimiz Amerika’nın ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır.

Üretimin ilerlemesi, ekonominin güçlenmesi, sanayinin artması üretilen malların ya da doğal kaynakların yeni pazarlara ulaşmasını sağlamıştır. Bu bağlamda, ticaret canlanmıştır. Ancak, olumlu gibi görünen bu değişim sınıfsal anlamda birçok kişiyi memnun etmeyecek bir düzen getirmiştir. Artık zengin, toprak ve çiftlik sahibi kimseler olmak değil, fabrikaları olan, sanayiye hizmet veren zengin işadamları olmak önem kazanmıştır. Tarımsal ticaret yerini kapitalizme bırakmıştır; bankalar söz sahibi olmaya başlayınca, toprak sahipleri bu büyük bankalara borçlanmaya, ellerindeki malları, evlerini, çiftliklerini ve topraklarını yavaş yavaş kaybetmeye başlamışlardır. Sonuç

olarak, İç Savaştan önce çok önemli bir konumda ve saygınlığı olan toprak sahipleri, savaştan sonra önemlerini yitirmişlerdir. Bu durum İç Savaşın en önemli sonuçlarından biri olmuştur. Bütün bunların yanında, sanayileşme demek fazla üretim, fazla çalışma saatleri demektir. Üretimde makineleşmeden önce fabrikalarda insanlar çalıştırılmışlardır. Bu durum insanlara iş fırsatı getirdiği için, topraklarda çalışma şanslarını kaybetmiş ve işsiz kalmış Güneyliler için sanayinin olduğu bölgeler, şehirler göç ve dolayısıyla iş kapısı olmuştur. Dolayısıyla, bu hem ucuz iş gücü hem de kötü iş ve yaşam koşullarına yol açmıştır. İnsanların bir işe ihtiyaçları vardır; bu yüzden, çok düşük ücretle çalışmaya itiraz edecek durumda değillerdir. Göç artıp şehirler çok kalabalıklaştıkça, barınma konusunda sıkıntılar yaşanmış ve insanlar kalabalık bir şekilde şartları iyi olmayan evlerde yaşamak zorunda kalmışlardır (Norton et. al 322-27).

Ülke çapında böyle büyük bir değişim olmuşken, insanların bir değişim yaşamadığından bahsetmek mümkün değildir. Yaşanan bu sosyo- ekonomik değişiklikler, insanları, onların düşünce yapılarını, sosyal yaşantılarını, kültürü ve dolayısıyla edebiyatı neredeyse tamamen değiştirmiştir; aynı zamanda insanlar birbirlerinden kopmaya, uzaklaşmaya başlamış ve birlik duygusu yavaş yavaş kaybolmuştur. Şaşalı bir hayat yaşarken, ellerinde bütün imkânları varken ve yaşadıkları coğrafyada söz sahibi iken, bu savaş insanların tüm hayatlarını, düzenlerini değiştirmiştir. Bir anda, o güne kadar yaşanmış olan her ne varsa silinip yerine bambaşka bir dünya gelmiş ve tüm düzenleri altüst olmuştur. Böyle bir durumda insanlar ve onların duyguları, düşünceleri, yaşam koşulları aynı kalamamıştır. İşte bu yüzden, sanatta abartıyı, hayali, gerçekdışı şeyleri kendilerine takıntı yapmış yazarlar, artık gerçeklerle yüz yüze gelmişlerdir ve farkındalık kazanmışlardır. Artık onlar için önemli olan gerçeklerdir ve yazılarında da gerçeklikten yana olmaya başlamışlardır. Sonuç olarak, Amy Kaplan'ın da *Social Construction of American Realism* adlı çalışmasında belirttiği gibi gerçekçilik sosyal değişimlerin getirdiği kargaşayla bir çeşit mücadele etme biçimidir (10).

2.2. Amerikan Gerçekçiliğinin Edebiyat Üzerindeki Etkileri

Üzerinde durulması gereken önemli bir nokta gerçekçiliğin güzele ulaşmak için hayal dünyasına önem veren romantizm ile gerçeğe ulaşmak için gerçeküstü güçlere dayanan doğalcıların arasında kalmış ve sadece ‘gerçeğe’ inanan bir akım olmasıdır. Necla Aytür *Amerikan Romanında Gerçekçilik* isimli kitabında, romantik yaklaşımın şiirsel, gerçekçi yaklaşımın ise şiirselle bilimselin birleşimi olduğunu söyler (6). Diğer bir farklı tanıma göre ise, gerçekçilik ve bölgeselcilik romantik temaların gerçekçi ve gözlemlenebilir bir anlatımla sunulmasıdır (“Age of Realism” 4).

Bu çağın yazarları, insan ve toplum arasındaki ilişkileri tüm doğallığı, sıradanlığı ve çıplaklığı ile incelemişlerdir. Özellikle kötü koşullarda fabrikalarda çalışan işçiler, ırk ayrımcılığının yükünü hep hissetmiş olan siyahlar, erkek egemen toplumda ezilen ve özgürlük arayışında olan kadınlar gerçekçilik akımı yazarlarının ilgilendikleri ve kaleme aldıkları başlıca konulardır. Bunların birçoğu ‘Eski Güney’de geçen hikâyelerdir. Bunun sebebi ise geçmişe duyulan özlemdir. Daha önce de belirtildiği gibi, savaş sonrası oluşan koşullarda insanlar birbirlerinden uzaklaşmış ve birlik duygusunu yitirmişlerdir. Gerçekçi akımın yazarları da, bunun bir etkisi olarak, Eski Güneye duyulan özlemi ve birlik duygusunu vurgulayan olaylar ve durumlardan bahsetmişlerdir (“Age of Realism” 1). Kimi yazarlar ise büyük ölçüde yöre özelliklerini de dikkate alarak eserlerini kurgulamışlardır. Tüm bu konular genellikle belirli bir bölge içinde işlenir. Edebiyatta buna ‘bölgeselcilik’ adı verilmektedir.

2.3. Amerikan Gerçekçiliğinin Temsilcileri ve Örnekleri

On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında popülerlik kazanan realizm akımıyla birlikte, birçok yazar edebiyat dünyasında kendi eserlerinden söz ettirmeye başlamışlardı. “‘Gerçekçiliğin Yükselişi: 1860-1904’, 5. Bölüm” adlı incelemede bu yükselişten bahsedilmektedir.

Devrin tipik Amerikan romanlarından olan Stephen Crane’den *Maggie: A Girl of the Streets* (Sokak Kızı Maggie), Jack London’dan *Martin Eden* ve daha sonra Theodore Dreiser’den *An American Tragedy* (Bir Amerikan Macerası) ekonomik güçlerin ve yabancılaştırmanın zayıf veya saldırıya açık kimselere verdiği zararı

anlatır. Twain'in Huck Finn'i, London'un *The Sea-Wolf*'undaki (*Deniz Kurdu*) Humphrey Vandervev'den ve Dreiser'in fırsatçı *Sister Carrie* (*Kızkardeşim Carrie*)'si gibi ayakta kalabilenler, şefkat, esneklik ve hepsinden önemlisi kişilik içeren ruhsal güçleri sayesinde dayanabilmişlerdir. (sic)

Bu akımın en önemli öncüsü Mark Twain'dir. Bunun nedeni yerel renk hikâye ve romanlarında Güneye ve o yöreye özgü konuşma biçimini Amerikan edebiyatına kazandıran kişi sayılmasıdır. Twain'e göre, doğruyu anlatmak ve edebiyatta sanat için sanat anlayışına bağlı kalmamak esas amaç olmuştur ("Gerçekçiliğin"). *Innocents Abroad* ve *Roughing It* romanlarında gençlik serüvenlerini, *The Gilded Age*'de İç Savaş sonrası yozlaşan politika dünyası Twain'in kendine özgü tarzıyla anlatılır (Ergin 19). Twain gibi Bret Harte da gerçekçi yazarlar arasında önemli bir yerde durmaktadır. Harte, romantik olay örgülerini gerçekçi tasvirlerle bütünleştirip Amerika'nın yerel bölgelerinin konuşma biçimlerinden, geleneklerinden, topluma aykırı düşen 'kadın' imajından, kanuna karşı gelenlerden, kumar oynayanlardan ve maden şehirlerinden hikâyeler anlatmıştır ("Age of Realism" 4). Amerikan gerçekçiliğinin ilk temsilcilerinden Henry James ise farklı temalar içerisinde yazmış olduğu eserleri ile Amerikan edebiyatına büyük katkı sağlamıştır. *The Golden Bowl*, *The Portrait of A Lady*, *Roderick Hudson*, *The American*, *The Tragic Muse*, *The Awkward Age*, *Washington Square* ve *Daisy Miller* başlıca eserleridir (Ergin 20-21).

3. AMERİKAN BÖLGESELÇİLİĞİ VE YEREL RENKLER

Çoğu zaman birbirlerinin yerine kullanılan ‘bölgeselcilik’ ve ‘yerel renkler’, on dokuzuncu yüzyıl sonlarında realizmin içinde ortaya çıkan iki edebi kavramdır. Bölgeselcilik bir coğrafya üzerinde farklı bölgelerin kendilerine has özellikleri olması olarak düşünülürken, yerel renkler ise o belirli bölgedeki farklı kültürler, insanlar, hayatlar, konuşma biçimleri, yemekler, kıyafetler, gelenek ve görenekler anlamına gelir (MacKethan 1). Yani bütün bunlar o bölgede şekillenip anlam kazanır. Bölgeselci hikâye ve romanlarda, daha önce de bahsedilen ve aynı zamanda gerçekçilik akımının da bir özelliği olan ‘belli bir bölgenin sıradan yaşamı’ konu alınır. Richard Brodhead ’in *de Cultures of Letters: Scenes of Reading and Writing in Nineteenth- Century America* adlı kitabında bahsettiği gibi bölgeselci hikâyelerde modern hayata dair pek bir şey yoktur. Modern hayattan uzak, basmakalıp insanların yaşamadığı, ama gelenekleri de yer yer vurgulamasına karşın, tekdüze olayların olmadığı, her türden insanların arasındaki en ufak farkların ve detayların bile anlatıldığı hikâyeler vardır:

Gerçekçilik modern gelişim dünyasından uzak, çeşitli yöresel geleneklerin halen geçerli olduğu geri kalmış bir bölge gerektirmektedir. Karakterleri etnolojik olarak renklidir.... Hepsinden önemlisi, bu kurgu bölgesel şivelerin kapsamlı yazılı benzeşmelerini, yöresel konuşma dilindeki farklılıkları yakalamadaki önemli çabasını belirtir. (115-116)

Öncüleri arasında Bret Harte (1836-1902) *The Luck of Roaring Camp, The Outcasts of Poker Flat*, Mark Twain adı ile bilinen Samuel Clemens (1835- 1910) *Adventures of Huckleberry Finn*, Cajun- Creole aileler ve onların yaşantıları hakkında yazan George Washington Cable (1844-1925) *Old Creole Days, Grandissimes*, ve Kate Chopin (1850-1904) *The Awakening* yer almaktadır.

3.1. Yerel Renkler Akımının Ortaya Çıkışı

Güneye ait yerel renk hikâyeleri, Charles Reagan Wilson ve William Ferris’in de belirttiği üzere, 1890’larda kibar, nazik ve süslü yazın sanatının popülerliğini kaybetmesi üzerine ortaya çıkmıştır (“Regionalism and Local Color”). Bilindiği üzere, ülkede yaşanan İç Savaş özellikle Güneyde büyük bir kargaşa ortamı yarattı. Tarıma

bağlı olarak geçimini sürdüren Güney endüstriyelleşme ve kentleşmeye yenik düşmüştü ve Eski Güneye olan özlem artmıştı. Bu sebepten ötürü, özellikle Güneyli yazarlar, özlem duydukları Eski Güneyi yaşatmak adına özlem duygusuyla belirli bölgelere özgü, o yörelere ait hikâyeler yaratmaya başladılar. Genellikle kısa hikâyelerden oluşan bu yazılar İç Savaş öncesi Güneyi çok idealize bir şekilde anlatır. Bu noktada, yerel renk hikâyelerinin gerçekçilik akımıyla ne şekilde bağlantılı olduğu düşünülebilir. Aslına bakılırsa, yerel renkler romantizm ve realizmin bir birleşimi gibidir. Yazarlar hem özlem duygusu ile doğup büyüdükları bölgeler içinde hikâyeler oluşturmuşlardır ve bunu da içinde bulundukları zamana göre şekillendirmişlerdir hem de olayları ve karakterleri kimi zaman olduğundan daha farklı göstermişlerdir. Bu savaş öncesi Güneye duydukları özleme çare olarak buldukları bir tekniktir; ancak, hikâyelerle ilgili her detay en ince ayrıntısına kadar tüm gerçekçiliği ile verilmiştir. “Bu yazının tipik örneği Marse Chan gibi hikâyelerde Virginia çiftlik yaşamının güzel Güneyli kızları, asil ve cesur köle sahiplerini ve mutlu, mücadeleci olan köleleri betimlediği Thomas Nelson Page’in hikâyeleridir” (Wilson and Ferris, “Regionalism and Local Color”).

Yerel renkler akımının üzerinde durduğu başlıca temalar siyah - beyaz aile ilişkileri, ırk ayrımcılığı (üzerinde en çok durulan temalardan biri), ırk konusunu da içeren üst- alt sınıf ayrımcılığı, evlilik, kadının aile hayatındaki rolü ve cinsiyet rolleridir (kadın erkek eşitliği). Bu bağlamda, yerel renk akımı özellikle kadın yazarlar arasında popülerlik kazanmıştır. Kadınlar erkek egemen toplumda kendi önemlerinin farkına varıp işledikleri konularda bunu dile getirirler. Kate Chopin’in *The Awakening* adlı romanı bu bağlamda en önemli eserler arasında düşünülmektedir. Bütün bu evrensel konular belirli bir yörede ve genellikle çiftlik hayatı içerisinde geçmektedir.

3.2. Yerel Renk Hikâyelerinin Özellikleri

Yerel renk hikâyelerinde önemli olan birçok özellik bulunmaktadır. Bunlardan en önemli olan nokta her bölgenin kendine özgü farklılıkları olmasıdır. Amerika’daki sistematik düzene karşın, coğrafi açıdan bölgeden bölgeye farklılıklar vardır. Bu farklılıkların nedenleri arasında ırksal miras, aile ve yöre halkından süregelen gelenek ve görenek farklılıkları ve insanların yaşamlarını sürdürmek için verdikleri çaba yer

almaktadır (Warfel and Orians ix). Dolayısıyla, bütün bunların sonucu olarak, hiçbir coğrafi bölge bir diğerinin benzeri olamaz.

Bahsettiğimiz bu farklılıklar arasında, coğrafi özellikler büyük önem taşımaktadır. Örneğin, Mississippi nehri civarında geçen hikâyelerde geçim kaynağı olarak balıkçılık önemli olurken, plantasyonların yaygın olduğu bölgelerde ise geçim kaynağı tarımdır (Warfel and Orians x). Ayrıca, coğrafi bölgelerin insanların karakteristik özelliklerini de etkilediği görülmektedir. Mark Twain'in *Huckleberry Finn* romanında ele aldığı iki karakter, Huck Finn ile Jim, farklı sınıf ve ırklara aittir. Toplumdaki yaygın görüşün aksine, yani siyah ile beyaz ırkın arkadaşlık yapamayacağı genel geçer düşüncesinin aksine, bu iki karakter Mississippi Nehri üzerinde yaptıkları yolculukta dostluklarını pekiştirmişlerdir. Öte yandan bu eserlerde coğrafyanın çok önemli olduğu yapılan tasvirlerden açıkça anlaşılabilmektedir. “Bellissime’nin ayağında gümüş bir yay gibi kıvrılan nehri gördü. Ruhunu sevinç kapladı” (Chopin, *Uyanış ve Seçme Öyküler* 15). Görüldüğü gibi, tasvirlerde kullanılan her bir kelime ya da detay okuyucuya coğrafi özellikler hakkında bilgi vermektedir. Yerel renk hikâyelerine konu olan coğrafyanın diğer bir özelliği ise o bölgelerin İç Savaşın bir sonucu olan endüstriyelleşmenin getirdiği yıkıma karşı direnen yerler olmasıdır (Warfel and Orians x). Bu özelliği yerel renk yazarlarının birçok eserinde görülmektedir.

Örneğin, Kate Chopin’in “Madame Pelagie” adlı kısa hikâyesinde karakterler evleri yıkık dökük bir halde olmasına karşın, hala evlerinin yanında kalmakta ısrar etmektedirler. Yaşanan değişimi kabul etmekte zorlanırlar. Hikâyede bu şöyle anlatılır: “İkisi birlikte, neredeyse kalıntının gölgesinde bulunan üç odalı bir kulübede bir rüya ile Madam Pelagie’in eski evini yeniden inşa etme düşü ile yaşıyorlardı” (*Uyanış ve Seçme Öyküler* 32). Ayrıca, yeğenleri La Petite onların yanında, Eski Güney atmosferinin yaşatılmaya çalıştığı Cote Joyeuse’da kalmaktan sıkıldığını ve büyüdüğü, kendini ait hissettiği şehre geri dönmek istediğini söylediğinde, Madam Pelagie’in kız kardeşi Pauline’in bu durumu kabullenememesi ve baygınlık geçirmesi de bu direnişin sonunda gerçekte yüzleşmenin bir göstergesidir (33-34). Coğrafya ile iç içe olan atmosfer ise, hikâyelerde önemli bir yere sahiptir. Bunun sebebi yerel renk hikâyelerinde olaylarla ilgili kurgusal olmayan tek şeyin “bölge” olmasıdır. Geri kalan her şey yazarın

kurgusuna bağılı olduğu için gerçeğı yansıtan yerel bölgenin çok iyi anlatılması ve anlaşılması gerekmektedir (Warfel and Orians xi).

Yerel renk hikâyelerinde önemli olan diğere bir özellik olan yer, konum ya da çevre genellikle hikâye ile iç içedir ve daha önce de belirtildiğı gibi doğa büyük önem taşır. İnsanlara, onların kaderine yön verir ve kimi zaman karakterin kendisi olur. Örneğın, yerel renk roman ve hikâyelerinin en önemli temsilcilerinden sayılan *Huckleberry Finn*’de nehir sadece doğanın bir parçası değildir. Yolculuklarında Jim ve Huck’a dostluğun bir kez daha ne olduğunu gösteren, onların esaretten kaçıp özgürlüklerini elde etmelerini sağlayan bir karakter görevi görür (Belmonte).

Karakter ise yerel renk hikâyelerinde tek başına önemli değildir. Birey yaşadığı bölge ile önem kazanır. Çünkü onun karakter özelliklerini o bölge belirler ve şekillendirir. Karakterler genellikle geçmişlerine, örf ve adetlerine bağılı kişilerdir. Bunun yanında, Kate Chopin ve birçok kadın yazar, bekâr kadınlar, çiftlik hayatında günlerini geçiren kızlar, ya da evli ama özgürlük arayışında olan kadınlar hakkında kısa hikâyeler yazmışlardır.

Tema, anlatıcı ve teknik özellikler yerel renk hikâyelerinde bilinmesi gereken diğere noktalar. Realist hikâyelerde, genellikle belirli bir konu ve olay örgüsü olmamasının yanında, geçmişe duyulan özlem ve dolayısıyla İç Savaştan sonra gerçekleşen değişime karşı bir hoşnutsuzluk vardır. Bu hoşnutsuzluktan dolayı, yazarlar ve özellikle de Chopin Eski Güney’e uygun olarak yazarlar. Bir diğere özellik ise yöre hakkında birlik duygusunun olmasıdır. Teknik açısından ise, alışılmışın dışında konuşma tarzlarına ve aksana yer verilir ki bu da karakterlere özgünlük kazandırmak adına önemlidir. Bunun yanı sıra, çok detaylı bir anlatım vardır. En önemsiz ayrıntılar bile fark yaratır; fakat bunu yaparken, sembolizme yer verilmez. Son olarak, hikâyeyi okuyucuya aktaran kişi, yani anlatıcı, olayın içinde değildir. Dışarıdan gözlem yapar ve bu gözlemlerini okuyucuya aktarır gibi hikâyesini oluşturur. Bu bağlamda, öznellik değil nesnellik önemlidir. Ayrıca, kimi zaman hikâyeyi anlatan kişi tercüman görevi görür. Okuyucu bölge özelliklerini bilmediğinden dolayı, anlatıcı detaylarla birlikte bölgeyi her yönüyle okuyucuya anlaşılır kılar (Belmonte). Sonuç olarak, tüm bu

özellikler yerel renk hikâye ve romanlarını anlamak ve analizlerini yapabilmek açısından büyük önem taşımaktadır.

4. KATE CHOPIN VE EDEBİ ANLAYIŞINA GENEL BAKIŞ

“Kate Chopin zamanın ötesinde bir kadındı” (Ward). Bugün Chopin ile ilgili okuduğumuz her yazıda onun bu özelliğine vurgu yapıldığını görmekteyiz. Bunun sebebi, Güneyli yazarın dönemindeki diğer yazarlardan, ama daha da önemlisi kendi döneminin kabul ettiği değerlerden, toplum kurallarından, kadın anlayışından çok farklı olarak düşünebilmesi ve bunu yazıya aktarabilmesidir. On dokuzuncu yüzyılda, toplumun ‘özgür kadın’, ‘cinsel kimliğinin farkında olan kadın’ imajlarını sert bir şekilde reddettiği ve Chopin’in tüm bunlara rağmen kadını aile, evlilik, annelik kavramlarından çıkarıp, hiçbir kalıba koymadan onu ‘birey’ olarak eserlerine yansıtmaya çalıştığı varsayılırsa, Kate Chopin’in gerçek anlamda zamanın ötesinde bir yazar olduğu anlam kazanmaktadır.

1850 yılında St. Louis’te dünyaya gelen ve 1904 yılında beyin kanamasından vefat eden Kate Chopin (Katherine O’Flaherty) Fransız kökenli bir anne ile İrlanda kökenli bir babanın kızıdır. Beş yaşındayken babasını tren kazasında kaybeden yazar, belirgin kişisel özellikleri olan ve yazınına yansıyan hırs, kendine güven, muhakeme edebilme yeteneği ve kendi kendine yetebilme gibi özelliklerini babasından almıştır (Seyersted 15). Çok sevdiği babasının ölümünden sonra, Chopin ailenin kadınları (annesi, anneannesi ve büyükannesi) tarafından büyütülmüştür. Aralarında büyüdüğü kadınların hepsinin dul olması, kendi kendilerine yetebilmeleri, ayakları üzerinde durabilmeleri ve hayatlarında erkek olmadan özgür bir şekilde yaşamaları Kate Chopin’in edebi yaşamına, özellikle kadın temalı eserlerine büyük ölçüde katkı sağlamıştır. Özellikle, büyük annesi Madam Charleville’in Louisiana, Natchitoches ve St. Louis ve oradaki insanların hayatları hakkında anlattığı hikâyeler, Chopin’in genel anlamda insan yaşamına, psikolojisine ve değerlerine ilgi duymasını sağlamıştır (Seyersted 17). Yirmi yaşına geldiğinde (1870) Louisiana’lı çok zengin ve soylu bir Creole ailesinin oğlu olan Oscar Chopin ile evlenip St. Louis’ten New Orleans’a taşınan Kate, eşinin ölümüne kadar mutlu bir evlilik yaşamıştır. Seyersted, biyografisinde Kate’in eşini çok sevdiğini, onun mükemmel bir erkek olduğunu düşündüğünü belirtir. Bunun sebebinin ise, Oscar Chopin’in karısının eşsiz bir insan olduğunu düşünmesi, ona istediği her şeyi yapma özgürlüğünü tanınması ve buna saygı duyması olduğunu ifade

eder (38). Bu evlilikten altı çocuğu olan yazar, iyi bir eş ve iyi bir anne olarak görevlerini yerine getirmiştir. 1879 yılında, Oscar Chopin'in İç Savaş sonrası yeniden yapılanma döneminde işlerinin bozulması ve sonrasında iflas etmesi sonrası Chopin ailesi Clouterville'e taşınmışlardır (Koloski 10). Üç yıl sonra, Oscar Chopin vefat etmiş ve Kate'in hayatı bu tarihten sonra değişmiştir. Altı çocuğuyla birlikte yalnız bir kadın olarak tüm sorumluluğu üzerine almak zorunda kalan Chopin, bir yıl kadar kocasının işlerini sürdürdükten ve Oscar'dan kalan toprakları satıp borçlarını ödedikten sonra annesinin yanına, doğduğu yer olan St. Louis'e geri dönmüştür. Edebi yaşamı ise, 1885 yılında annesini kaybettikten hemen sonra çocuklarının geçimini sağlamak amacıyla başlamıştır (Seyersted 47; Tucker 218).

Elbette ki, Kate Chopin'in yaşamının ve içinde bulunduğu çevrenin, gerek aile ortamının gerekse sosyal ortamının eserlerine etkisi büyük olmuştur. Daha önce bahsedildiği gibi, güçlü kadınların içinde büyümesinin şüphesiz ürettiği hikâyelerde payı fazladır. Genç yaşta eşini kaybetmesi ve altı çocuğunun sorumluluğunu üstlenmek zorunda kalması onun güçlü karakterler yaratmasına yol açmıştır. Bunun bir örneği çok bilinmeyen bir hikâyesinde açıkça görülmektedir. “Wiser Than A God” isimli kısa hikâyesinde Chopin'in yarattığı Paula adlı karakterinin tümüyle olmasa da bir özelliği ile aslında yazarın kendisi olduğunu düşünmek kaçınılmazdır. Chopin gibi Paula da annesi öldükten sonra hırslanıp, zaman içinde mesleğinde zirveye çıkmış bir kadın karakterdir. Sonuç olarak, Kate Chopin'in yaşamının edebiyatına etki etmesi ve yarattığı birçok karakterin kimi zaman kendi hayatında karşılaştığı kişiler olması tesadüf değildir.

Necla Aytür'ün “Romancı Kate Chopin” isimli makalesinde belirttiği üzere Chopin o dönem Kuzeyde tanınmamaktadır, çünkü hayat şartları onun doğup büyüdüğü yerde kısıtlı kalmasına neden olmuştur (1). Ayrıca, Chopin Güneyli çağdaşlarından çok farklıdır. Bunun nedeni, Güney hakkında yazılan çoğu eserin Chopin'e göre fazla duygusal olmasıdır. Bu konu makalede şöyle anlatılır:

William Dean Howells gibi, gerçekçi yazarları çevresinde toplayan, yazdıklarının yayımlanmasını sağlayan, övgü dolu eleştirileri ile destekleyen

kuzeyli bir eleştirmen, güneyde [sic] Kate Chopin diye bir yazarın varlığından söz etmezken, Chopin yazdığı gerçekçi öyküler ve gerçekçiliği savunan denemelerle gerçekçi yazının savaşımını sürdürmektedir. Güneyde ise yöresel bir yazar olarak az çok tanınmasına karşın güneyli [sic] yazarların oluşturduğu çevrenin dışında kalmayı yeğlemiştir Chopin. Onların tumturaklı konuşmalarına, bilgiçliklerine katlanamadığını, güney [sic] yazınının duygusallığından hoşlanmadığını, yazılanları bozulmuş bir romantizmin örnekleri olarak gördüğünü yazmıştır. (1)

Chopin de onlar gibi Louisiana, St. Louis, Avoyelles, Cane Nehri, Kırmızı Nehir, Natchitoches karakterlerinden ve bu bölgelerin farklı özelliklerinden etkilenmiştir, ama tekdüze şekilde ya da romantik akımın etkisinde kalarak mükemmelleştirme, idealleştirme duygusuyla hareket etmemiştir (Rowe 140). Örneğin, olaylar ve insanlar sadece ideal olan geçmişe ait değildir. Çoğunlukla gerçekçiliği esas alarak güncel konular ve dönemin koşullarını yansıttığı konular üzerine hikâyeler yazmıştır. Gibert'e göre, Kate Chopin'in Eski Güneyi ideal göstermek gibi bir kaygısının olmadığını söyleyenler dışında, Eski Güneye ait kavramlar hakkında yazmayı sürdürdüğü de bir gerçektir. Örneğin, kölelik ve siyahlar konusundaki yaklaşımından dolayı kısa hikâyelerinde ırkçılık kavramının yer aldığı belirtilir (3).

Kate Chopin'in kaleme aldığı konular sadece kadınlardan ibaret olmamıştır. Kate Chopin adını ve hikâyelerini bir mozaik olarak düşünmek gerekmektedir. Yazarın mutlu bir hayatı olmuştur; ancak, aynı zamanda, aile ve özel hayatında çalkantılar ve sarsıntılar yaşamıştır (Koloski xii). Doğup büyüdüğü yer olan St. Louis, eşi ile birlikte yaşadığı New Orleans, seyahatlerinde gördüğü yerler olan Natchitoches, Cane nehri ve dahası, ayrıca bu bölgelerde tanıştığı, konuştuğu, farklı kültürlerden olan insanlar, giyimlerinden konuşmalarına kadar onların yaşamlarına ait her şey, o insanların yaşadığı zorlukları, fakirlikleri görmemezlikten gelmemesi ve tecrübe ettiği her olay Chopin'i ve yazını büyük ölçüde etkilemiştir.

Edebi yaşamının ilk yıllarında ve uzun süre boyunca Güneyli yazar Chopin, Teresa Gibert'in deyiimiyle yazdığı dönemde edebi çevrede çok önemli sayılmayan

yerel renkler yazarı (marginalized local colorist) konumundadır (2). Buna sebep olarak, dönem koşulları yüzünden Kate Chopin'in okunma, daha doğrusu yazdıklarının yayımlanması kaygısı taşıması gösterilebilir. İleriki yıllarda ise eserlerinin biraz daha olgunlaşması, hikâyelerinde kadına ve onun kimlik arayışına daha çok yer vermesi Chopin'in feminist bakış açısından incelenmesine ve yerel renkler yazarı özelliğinin gölgede kalmasına sebep olmuştur (Gibert 2). Fakat burada şunu belirtmek gerekir ki, Chopin yerel renk yazarlığından kopmamıştır. Çünkü kadınları, onların psikolojilerini, ya da evrensel konular olan annelik, evlilik, cinsellik, siyahların toplumdaki yerleri, ırk gibi konuları belli yöre içinde ve yörenin özelliklerini de esas alarak ve hikâyenin çeşitli yerlerine gerek dip notlar ile gerekse diyaloglar arasına serpiştirerek ele almıştır. Örneğin "In and Out of Old Natchitoches" hikâyesinde ana karakterlerden biri olan Alphonse Laballiere'nin çiftlik evinde melez bir aile ile birlikte yaşaması Cajun halk arasında hoş karşılanmamaktadır. Çünkü Cajun toplumu böyle bir şeyi asla kabul etmemektedir (53). Gerçekte var olan bu bilgiyi ve özgür melezlerin (hiçbir zaman köle olmayan, hatta kendileri kimi zaman köle sahibi olan insanlar) durumunu Chopin hikâye içinde halkın ortaya attığı bir dedikodu ve buna gösterilen tepkiyle tasvir eder.

Diğer tartışmalı bir konu olan Chopin'in feminist bir yazar olup olmaması konusunda ise farklı görüşler var olmakla birlikte ortaya çıkan sonuç, Kate Chopin'in belirli bir ideolojiyi savunmamış olmasıdır (Koloski xiii; Taylor 151). Bu sebepten ötürü, Chopin'in en önemli özelliklerinden biri kendini sınırlamamasıdır. Onun için geçerli olan şey, yaratacağı karakterin ya da olayın bir anlamı, farklılığı ve içinde bulunduğu dönemde (çoğunlukla İç Savaş sonrası) bir önemi olmasıdır. Bu bilgiler ışığında, Chopin'i sadece feminist kalıbına sokmak onun edebiyatına yapılan bir haksızlıktır. Ayrıca Emory Üniversite'sinden Elizabeth Fox Genovese'in Kate Chopin'in feminizm konusundaki duruşu hakkında belirttikleri de bu konuya ışık tutmaktadır. Genovese, Chopin ile ilgili verdiği bir röportajda Güneyli yazarın kesinlikle feminist olmadığını, sadece kadınların gücüne ve potansiyellerine inandığını ifade eder. Dönemin kadın anlayışının aksine, kadınlara önem verdiğini belirtir. Bunun sebebini de Kate Chopin'in ailesinin kadınları tarafından yetiştirilip, onların kadın olarak bir şeyleri başarabileceklerini görüp inanması olarak gösterir. Genovese ayrıca

Chopin'ın kadın özgürlüğüne geniş ölçüde yer vermesinin de özgürlüğe farklı bir açıyla yaklaşmasının nedeni olduğunu ifade eder ve Chopin'in özgürlük anlayışının çoğu zaman toplum kuralları içerisinde kadının hayatını yaşaması, ruhunu doyurması olduğunu belirtir. Bu konudaki başka bir yorum da Per Seyersted'den gelmiştir. Kate Chopin'in feminist bir kadın yazar olmadığını yazmış olduğu biyografide açıkça belirtir. Seyersted Chopin'in hiçbir zaman feminist hareketi destekleyen grup ya da kampanyaların içinde yer almadığını ifade etmektedir (Seyersted 102). Chopin'in feminist ve reformcu olarak adlandırılmasına bir karşı çıkma da Bonnie James Shaker'dan gelmiştir. Yazar *Coloring Locals: Racial Formation in Kate Chopin's Youth's Companion Stories* isimli kitabında aile değerlerine önem veren ve her kesime hitap eden *Youth's Companion* dergisinin Güneyli yazarı tüm kariyeri boyunca desteklediğini belirtir. Chopin'in yansıttığı yerel renk hikâyeleri, Louisiana bölgesinin farklı insanları olan özellikle Afrikalı- Amerikalı kadınlar, Cajun'lar, Creole'lerdir ki genelde Chopin bu kişilerin ve kadınların yaşadığı sıkıntıları kaleme almış ve onların zaferlerini kutlamıştır (3).

Chopin hikâyelerinin özelliklerinden bahsedilecek olursa, en önemli özelliği, satırlarda yazılı olandan daha derin, daha gizli anlamlar ya da mesajlar olmasıdır (Gibert 3). İster siyah ırktan bahsediyor olsun, ister Creole ya da Cajun toplumdan, ister kadınlardan, bütün hikâyelerinin verdiği mesaj kelimelerde gizlidir. Bu bakımdan, Chopin'i okurken bu noktalara da dikkat etmek gerekmektedir.

Diğer bir özellik ise karakterlerin kültürler arası etkileşime sokulmasıdır (Koloski 9). Örneğin, bir Cajun ile bir Creole birbirlerine âşık olabilirler ve okuyucu bu iki karakterin farklı kültürlerden geldikleri için birlikte olamadıklarına ve kendilerini duygusal ve cinsel anlamda bastırdıklarına şahit olur. Bunun en tipik örneği Calixta ve Alcee karakterleridir. ("At the Cadian Ball") Ya da kimi zaman hikâyelerde beyaz ile melezler, alt tabaka fakirler ile zenginler karşı karşıya getirilir.

Kate Chopin'in gerçekçilik, bölgeselcilik ve yerel renkler konusundaki tavrı ve yaklaşımları da edebiyatının incelenmesinde önem taşır. Genel olarak, Kate Chopin'in gerçekçilik anlayışı Guy De Maupassant'a yakındır. Bu anlamda, Chopin

Maupassant'ın gerçekçilik anlayışından etkilenmiştir. İki yazar için genel olan anlayış, hayatı gelenekten, otoriteden ve sıradanlıktan uzak olarak tasvir etmek ama her zaman gerçeklere odaklanmaktır (McCullough 192). Bu bağlamda, Chopin'in gerçekçilik kavramında tahammül edemediği nokta hikâyelerde genelleme yapılması, olaylara özgünlük verilmemesidir (192). Chopin'in bölgeselci ve yerel renk hikâyeleri ise genelleme yapmaz ve en ufak detayların kendine has özelliklerini ortaya koyar. Chopin, bilindiği üzere, bölgeselci ve yerel renkler yazarıdır. Çünkü Chopin tek bir bölge ve hatta bölgenin de belirli yöreleri çerçevesinde yazar. Dolayısıyla, her karaktere, her olaya farklılık ve özgünlük verilmiş olur. Bernard Koloski'ye göre, yerel renk yazarları kendilerini bir anlamda tarihçi ve hakkında yazmış oldukları kültürün yorumcuları olarak görürler. Dolayısıyla, eserlerine ve karakterlerine toplum içinde hatırı sayılır bir yer yaratmak isterler. Chopin de böyle bir yazardır. Koloski *Kate Chopin: A Critical Biography* kitabında yazarı şöyle tanımlar:

Chopin okurlarına bir ideoloji ya da sosyal hayatı yeniden kurmak adına uyumlu bir düzen değil, bildiği şeyi hayata geçirmenin yolunu sunar. Hayal dünyasındaki insanlar daha iyi bir sosyal statü ararlar. Kate Chopin onlar için ve aynı önemle kendisi için onlar hakkında yazdığı kurgu yoluyla geliştirilmiş bir statü arar. (13)

Kate Chopin'in bölgeselciliği konusunda ise Kate McCullough *Regions of Identity: The Constructions of America in Women Fiction, 1885- 1914* adlı kitabında farklı bir yorumda bulunmaktadır. McCullough'a göre, Güneyli yazar bölgeselciliğe karşı bir tavır almıştır. Bu akımı gerçek dışı bulduğunu belirtmiştir (193). Bunun nedeni de, edebiyatın sınırlandırılmasına karşı olmasıdır. Chopin'e göre, hayat ve hayatın içindekiler bir sınırlandırılma ile ölçülmemelidir çünkü hayatın içindeki her şey evrenseldir. Ancak, Chopin hikâyelerine bakıldığında, evrensel konular görmenin yanı sıra ki bunlar özellikle kadına dair konular, kadının özgürlük ve kimlik arayışları, evlilik ve annelik bağlamında kadının konumu ve görevleri gibi konulardır, tüm kavramların tipik bölgeler içerisinde ele alındığını görmekteyiz. Örneğin, Creole ya da Cajun kadınları o toplum değerlerine göre analiz edilmelidir. Sonuç olarak, Kate Chopin'in bölgeselci bir yazar olduğu şüphesiz bir gerçektir.

Son olarak, Kate Chopin'in kısa hikâyeleri üç kitap altında toplanmıştır: *Bayou Folk*, *A Night in Acadie* ve *A Vocation and A Voice*. Bayou Folk derlemesi ile karşılaştırıldığında *A Night in Acadie* kitabındaki hikâyelerin karakterleri daha olgun ve daha cesurdur. İlk kitapta yer alan benlik duygusu, cinsel kimlik farkındalığı gibi kavramlar bu derlemesinde çok daha net ve açık bir şekilde ifade edilmiştir (Rowe 142). Bunların dışında ise yaklaşık otuz üç tane toplanmamış kısa hikâyeleri vardır. Edebi hayatına iki roman (*At Fault*, 1890 ve *The Awakening*, 1899) ve yüz kısa hikâye sığdırmış olan Güneyli yazar Kate Chopin, bağımsızlık, özgürlük, kendine güven, evlilik, annelik, kimlik ve cinsel uyanış gibi kadını tasvir eden kavramların yanı sıra, toplum, sınıf, ırk sorunları, ırklar arası ilişkiler gibi evrensel konuları da etkileyici bir anlatım tekniği ile ele almıştır. 1890'lı yılların başında Amerika'da tanınmaya başlayan Kate Chopin'in 1899'da yazdığı *The Awakening* adlı romanıyla kritikler tarafından ağır eleştirilere maruz kaldığı bilinmektedir. Bunun nedeni de, romandaki Edna karakterinin cinsel ve kişisel anlamdaki kimlik ve özgürlük arayışıdır. Bunun yanı sıra, kadının evlilikteki rolü, annelik, özgürlük arayışı gibi toplumsal cinsiyet konularının anlatıldığı hikâyeleri dışında ("A Pair of Silk Stockings", "The Storm", "The Kiss", "The Story of An Hour", "Athénaise", "A Respectable Woman"...), ırk ayrımcılığını ve kimi zaman sınıfsal farklılığı da ırk ayrımcılığı ile harmanladığı hikâyeleri ("Desiree's Baby", "La Belle Zoraide", "Neg Creol", "Tante Cat'rinette", vs.) Eski Güney toplumuna ışık tutmaktadır.

5. TOPLUMSAL CİNSİYET KAVRAMI

Bu tezin ikinci, en önemli ve kapsamlı bölümlerinden birini oluşturan toplumsal cinsiyet genel başlığı altında, kadınlık ve kadın olmak kavramları incelenecektir. Bu doğrultuda, araştırmanın temelini oluşturan Güneyli yazar Kate Chopin ve eserleri de bu kavramın edebiyatta ne şekilde ele alındığı konusuna ışık tutacaktır. Öncelikle, teorik bir bilgi olarak toplumsal cinsiyet ve rollerinin ne olduğunu bilmek gerekmektedir. Daha sonra, bu kavramın Amerikan toplum ve kültürü içerisinde ne anlam ifade ettiği, hikâyelerin geçtiği zaman olan on dokuzuncu yüzyılda toplumsal cinsiyet rollerinin nasıl olduğu ve kadının sosyo- kültürel bağlamda hangi konumda olduğu soruları incelenecektir. Tüm bunların yanında, bir toplumda kadının merkezinde olduğu düşünülen evlilik, annelik gibi kavramların kadını, onun hayatını ve seçimlerini nasıl etkilediği ve tüm bu sorumluluklar karşısında kimi zaman yorulan ve özgürlük arayan, kimi zaman anne olmak ve eş olmak özelliklerinden başka, ‘kadın olma’ bilincinin getirdiği cinsel kimlik farkındalığını kazanmış olan, ya da tam tersi şekilde kadın olmanın kendini eşine, çocuklarına, evine adanmış olduğu fikrini savunan kadınlar Chopin’in hikâyelerinde yaratmış olduğu belli başlı kadın tipleri çerçevesinde ele alınacaktır.

5.1. Toplumsal Cinsiyet Nedir?

Kelime olarak kadın ve erkek olmak ve bunun gerektirdiği özellikleri taşıma anlamına gelen cinsiyet, kültürün dâhil olmasıyla birlikte toplumsal cinsiyet adını alır. Evrensel olarak herkes tarafından kabul edilen bir anlam taşımayan toplumsal cinsiyet (gender), kadın ve erkeğin ait oldukları toplumun tarihlerine ve kültürlerine göre şekillenen ve o toplumca kabul edilen belirli davranış biçimlerine verilen isimdir. Toplumsal cinsiyet (gender) ifadesine getirilen bir başka tanım da şu şekildedir: “... toplumsal cinsiyet ‘öğrenilen nitelik’- başka bir deyişle, dişillik (femininity) ve erillik (masculinity) olarak tanımladığımız toplum tarafından kadınlara ve erkeklere atfedilen rollere tekabül eder” (Jones and Coates 134). Serap Suğur ise *Toplumsal Yaşamda Kadın* isimli kitapta toplumsal cinsiyeti şöyle açıklar:

Toplumsal cinsiyet erillik ve dişillik olarak nitelendirilen toplumsal ve kültürel kişisel özelliklerini tanımlamada kullanılmaktadır. Bu tanımlamada duygusal olma, zayıf olma, pasif olma ve bağımlı olma gibi özellikler daha çok dişillik özellikleri olarak görülürken, güçlü olma, cesur olma, hırslı olma, saldırgan ve bağımsız olma gibi özellikler daha çok erillik özellikleri olarak görülür. (3)

Yukarıda belirtildiği gibi, bu kavram evrensel değildir. Dolayısıyla, tek çeşit kadın-erkek modelinden bahsetmek de mümkün değildir. Toplumsal cinsiyet kavramı ülkeden ülkeye farklılık gösterdiği gibi, tek bir ülke içinde de bölgeden bölgeye, yöreden yöreye de çeşitlilik gösterebilmektedir. Aynı zamanda yaşanılan dönem ve zaman da bu terimin tanımı için belirleyicidir.

Bu noktada, bilim insanları tarafından da zaman zaman dile getirilen toplumsal cinsiyet rollerinin biyolojik mi yoksa kültür ile şekillenen bir kavram mı olduğu konusu tartışmaya açıktır. Serap Suğur yazısında, toplumsal cinsiyet rollerinin hem biyolojik hem de kültürel açıdan belirlendiği görüşlerine yer vermektedir (3). Aslına bakılırsa, bir toplumda kadın ya da erkeğin davranış şekilleri, görevleri birbirlerine çok benzerken, başka bir toplumda tamamen farklı olabilir. Ya da bir ülke içinde, belli yöredeki kadınlar sadece tarlalarda çalışırlarken, başka yörenin kadınları modern hayatın da getirisi ile erkeklerle ortak yerlerde çalışmaktadırlar. Bu rnekler gösteriyor ki toplumsal cinsiyet rollerini belirleyen etkenler kültürle bağlantılı olabilmektedir.

Tüm bunların yanı sıra, davranış açısından olmasa da, fiziksel anlamda kadın ve erkek arasında farklılıklar gözlemlenmektedir. Suğur, biyolojik açıdan kadın ve erkeğin farklı hormonlara sahip olduklarından dolayı farklı davranış biçimleri sergilediklerini belirtmektedir (3). Örneğin, erkeklerin kadınlardan fizik olarak daha güçlü olmaları gibi özellikler toplumsal cinsiyet rollerinin belirlenmesinde önemli birer rol oynamaktadır. “Kadınlar ise biyolojik olarak doğurgan bir yapıya ve annelik içgüdüsüne sahip olmaları nedeniyle daha duygusal, şefkatli, zayıf ve pasif rolleri üstlenmişlerdir. Bu da toplumda kadını erkek karşısında daha güçsüz bir konuma düşürmüştür” (Suğur et. al 3-4). Bunun gibi durumlar erkek için de geçerlidir. Mantığını kadından daha doğru kullanabilen, duygularını kontrol edebilen ve fiziksel açıdan güçlü konumda olan erkek için iş

hayatında yer almak daha doğru bir eylemdir Ayrıca, Suğur’a göre, erkek biyolojik açıdan daha güçlü olduğu için toplumu dış tehlikelere karşı koruma sorumluluğunu almıştır (3). Bu açıklamalar ve örnekler doğrultusunda toplumsal cinsiyet rollerinin bireylerin biyolojik yapısından kaynaklanan psikolojik özellikleriyle birlikte kültürün kaynaşması sonucu oluşan bir kavram olduğu söylenebilir. Ancak bu biyolojik farklılıklar zamana ve kültüre göre kadının bastırılması ve ötekileştirilmesi için onun aleyhine, evrensel değerler gibi kullanılmıştır.

5.2. Amerikan Kültürü Bağlamında Toplumsal Cinsiyet Roller ve Kadın

Önceki bölümde genel olarak açıklaması yapılan, neyi ifade ettiği belirtilen toplumsal cinsiyet kavramı, bu bölümde Amerikan kültürü açısından ele alınacaktır. Bilindiği üzere Amerikan toplumu İç Savaş süreci ile birlikte birçok değişim yaşamıştır. Siyasal yapı, ekonomik koşullar, sosyal düzen gibi toplumun yaşayış biçimlerini belirleyen faktörler aynı kalmamış, sürekli bir değişim geçirmiştir. Durum böyleyken, toplumdan topluma, hatta aynı ülke içinde bölgeden bölgeye farklılık gösteren toplumsal cinsiyet rollerinin bu değişimden etkilenmediğinden bahsetmek mümkün değildir. Erkek egemen toplum düzeninin aslında hiçbir zaman değişmediği gerçeğini de göz önünde bulundurarak, on dokuzuncu yüzyıl kadınları ile diğer yüzyıl kadınlarını karşılaştırmak mümkün değildir. On dokuzuncu yüzyıl Amerikan toplumunda erkek egemen bir düzen mevcuttur. O dönem kadınlar için kısıtlamalar, baskılar, eşitsizlikler dönemi olarak görülmektedir (“Introduction”). Eğitim ve kültür alanında, sosyal ve ekonomik yaşamda hiçbir özgürlükleri olmayan kadınlar evlenmeden önce babalarına, evlendikten sonra ise eşlerine bağlı olmak zorundadırlar. Kadınların toplumdaki yerleri ırksal ve sınıfsal faktörlere göre de değişmektedir. Kate Chopin’in de daha fazla kaleme aldığı zengin ve orta sınıf kadınların yaşam alanları ev olup, tüm görevleri çocukları ile ilgilenmek ve temel ev işlerini yapmak iken, siyah ırktan gelen ve alt tabakaya ait kadınların görevleri ise o evlerde hizmetçi olarak görev almak ya da düşük ücretlerle fabrikalarda, değirmenlerde çalışmaktır (“Introduction”). Diğer taraftan, rolleri çalışmak, evi geçindirmek olduğu için ekonomik özgürlüğe sahip olan taraf erkeklerdir ve dolayısıyla kadınlar üzerinde de söz sahibi durumundaydılar. Victoria Hicks’in de “Patriarchal Representation and Domestic Liberation: The Home in Kate Chopin’s

Short Fiction” isimli tezinde de belirttiği gibi, on dokuzuncu yüzyılda Amerikalıların bakış açılarına erkek egemen tutum yön vermektedir (2). Bu doğrultuda, o dönem kabul edilen anlayış kadınların daha pasif, sessiz, bulunduğu yeri kabul eden ama tüm bunların yanında ahlâki açıdan daha önemli sayılan varlıklar olmasıdır. Kadınların toplumsal rolleri açısından Judith Kegan Gardiner “On Female Identity and Writing by Women” makalesinde şu yorumda bulunur: “Kadın sosyal rolleri erkeklere nazaran daha katı ve daha az çeşitlidir” (184). Yani bulundukları konumun dışına çok fazla çıkamazlar. Ayrıca kadınlık rolleri genellikle onların doğalarına uygun olan duygusal ve fiziksel doyurma gibi özellikler olduğu için, kadınlar toplumdaki yerlerini evlilik ve annelik gibi sosyal ve biyolojik rolleri ile kazanır (184). Bu bağlamda düşünülecek olursa, Chopin’in özellikle evlilik ve annelik temalı kısa hikâyelerini anlamak çok daha kolay olacaktır.

On dokuzuncu yüzyıl Amerika’sında toplumsal cinsiyet rollerinin, özellikle kadının yeri ve görevlerinin belirlenmesi açısından geliştirilen ve Barbara Welter tarafından kaleme alınan bir ideoloji olan ‘Gerçek Kadınlık İnancı’ (The Cult of True Womanhood) egemen olmuştur. Bu teoriye göre, kadına en başta eşi, daha sonra toplum tarafından atfedilen dindarlık (piety), saflık (purity), itaatkârlık, sadakat (submissiveness), ve evine bağlılık (domesticity) özellikleri onun toplumdaki durumunu belirlemiştir. Buna bağlı olarak, kadın, anne, kız, kız kardeş ve eş olarak görevlerini yerine getirmek ile hükümlüdür (Welter 152). Welter’a göre bu dört özellikten en önemlisi kadının dini inancının tam olmasıdır. Eğer kadın inançlı ise, olması gereken diğer tüm özelliklerin mevcut olduğuna inanılır ve kadın toplum tarafından önemli bir yerde tutulur. Bu sebepten ötürü, bir erkek kendisine eş ararken öncelikle kadının dindar olup olmadığına bakmaktadır (152). Din kadına tanrı tarafından verilen en önemli ve en değerli hediyedir. Bir kadını evine bağlayan, onu kadın ve anne yapan, sahip olduğu en önemli erdem olarak düşünülmektedir (153). Dindarlık bu kadar önemli bir kavram iken, dinden ve inançtan yoksun olmak ise bir kadının düşebileceği en kötü durumdur. Böyle bir durumda, kadın tüm var oluş sebebini, değerini ve onu kadın yapan tüm özelliklerini kaybetmiş sayılır. Bu sebepten dolayı, on dokuzuncu yüzyıl Amerika’sında

inançtan uzak olan, ya da din ve ahlak değerlerinin dışına çıkan kadınlar asla kabul göremezler.

İdeolojinin ikinci maddesini oluşturan ‘saflık’ kavramı ise ilerleyen bölümlerde üzerinde durulacak olan Chopin hikâyelerindeki çoğu kadın karakterin taşımayı reddettiği ve bunun bireyselliklerine getirilen bir baskı, bir tehdit olduğunu iddia ettikleri bir özelliktir. Saflık kavramı ile anlatılmak istenen şey kadının evlenmeden önce kimseyle birlikte olmaması ve evlendikten sonra da sadece eşine ait olmasıdır. Öyle ki, saflığın kaybedilmesi demek büyük bir suç olarak görüldüğünden dolayı, ‘düşmüş kadın’ (fallen woman) olarak tabir edilen kadınlar toplumda kabul görmez ve sonuç olarak ya ruh sağlıklarını kaybederler ya da ölümle karşılaşır (154).

Sadakat ya da itaatkârlık adı verilen üçüncü inanış ise kadın ve erkek arasındaki güç savaşı olarak yorumlanabilir. Bunun sebebi, kadının erkeğe itaat edip, onun sözünden çıkmaması, onsuz bir hayata sahip olmayı düşünmemesinin erkeği üstün olan taraf kılmasıdır. Gerçek bir kadın yerini ve nasıl davranması gerektiğini bilir (159). “Kadın kendini zayıf ve ürkek hisseder. Bir koruyucuya ihtiyacı vardır” (159). Bu kavrama göre, gerçek kadın kendi yetersizliğinin farkında olduğundan dolayı itaatkâr ve sadık olmak onu mutlu eder ve toplum tarafından da kendisine saygı duyulur çünkü gerçek kadınlık bunu gerektirir.

Son olarak, evine bağlılığın yani ev yaşamının gerektirdiği çocuk bakımı, eşine karşı görevleri ve ev işleriyle ilgili her şeyin, kadını tamamen eşine, çocuklarına bağlı kıldığına inanılır. Kadının görevi ne olursa olsun (anne, eş, kız evlat ya da kız kardeş) yeri asla değişmez. Dönemin toplum anlayışına göre, kadını güven içinde tutan yer evidir. “Evde huzur vardır; ev işlerinde dinginleştirici bir şey vardır. Ev sadece dünyadan gelebilecek değil, her cinsten gelebilecek yanlış ve yanlışlıklara karşı güvence sağlar” (162). Genç kızlar da evli bir kadın oluncaya kadar, aslında evlilik sürecinde de bu değişmeyecektir, tamamen ev odaklı bir yaşam sürerler. Eğitimden yoksun, cinsel deneyimlerle asla karşılaşmayacağı bir ortamda yetişmelidir. Böylelikle genç kızları evde tutarak onların risk altında olacakları halkın arasına karışmaları engellenir (Jones and Coates 20-21). Evine bağlılık maddesindeki diğer bir nokta ise kadının ev içindeki

tavırdır. Welter bu anlayışa göre ev kavramının eşleri, oğulları evde tutabilmenin en önemli sebebi olduğunu belirtir (163). Bu sebepten ötürü, ev çocuklar için huzurlu bir yuva, eşler içinse çekici bir yer olmalıdır ki bunu mümkün kılacak olan varlık yine kadındır. Eğer bir kadın evinden başka yer ararsa, bu ona sadece mutsuzluk getirir. Özellikle bu konu Kate Chopin’in birkaç kısa hikâyesinde işlenmiştir. “Athénaise” isimli hikâyesinde hikâye ile aynı adı taşıyan kadın karakter evliliği kendi özgürlüğünü elinden alan bir kurum olarak gördüğü için uzaklaşmaya karar verir. Fakat bir süre sonra, Athénaise mutsuz olmaya başlayıp hamile olduğunu da öğrendikten sonra ki burada da okuyucu annelik duygusunun gücüne şahit olur, evinden ve eşinden uzaklaşmanın hata olduğunu anlar ve evine geri döner. ‘Gerçek Kadınlık İnancı’ fikri Betty Freidan’ın *The Feminine Mystique* kitabında da net bir şekilde açıklanmıştır. Kadınların bir erkeği nasıl elinde tutmaları gerektiği, nasıl iyi bir ev kadını olunacağı, çocuklarını en iyi şekilde nasıl büyütecekleri ve eğitecekleri, çamaşır, bulaşık, temizlik, yemek gibi ev işlerini nasıl yapmaları, nasıl giyinmeleri gerektiği ve evliliği nasıl heyecanlı tutabilecekleri gibi konular on dokuzuncu yüzyılın ortalarına kadar etkili olmuştur ve Freidan’a göre kadını her alanda baskılamıştır. Ayrıca, bu kadınlara erkeksi görünmenin ve davranmanın, kariyer peşinde koşan, özgürlük, eğitim hakları olduğunu düşünen kadınların acınacak kimseler oldukları öğretilmiştir (11). Sonuç olarak, on dokuzuncu yüzyılın özellikle ilk yarısında Amerikan toplumunda kadının hem bastırılan, hem özgürlükleri kısıtlanan, hem de ancak toplumun ve erkek egemen anlayışın ona verdiği görevler çerçevesinde hareket edebilen bir varlık olarak kabul edildiği görülmektedir.

Barbara Welter’in yazdığı ve geleneksel kadının her yönüyle nasıl olması gerektiğini anlattığı 1820’li, 30’lu ve 40’lu yıllarda etkili olan “Gerçek Kadınlık İnancı” kavramının yerini, zamanın koşullarına uygun olarak ve karşılaştırıldığında çok daha ılımlı, kadına daha geniş haklar tanıyan kadınlık anlayışı olan ve 1989 yılında Frances B. Cogan tarafından ifade edilen “Gerçek Kadınlık Ülküsü” (The Ideal of Real Womanhood)¹ almıştır. Cogan bu ideal kadını “daha cömert, tamamen özerk” olarak

Bu anlayışın ortaya çıktığı net bir yıl olduğu belirtilmemiştir. Ancak I. Dünya Savaşı sonrası etkilerinin sonucu olarak değişen düzenle birlikte ortaya çıktığı Frances B. Cogan tarafından ifade edilmiştir.¹

tanımlar (4). Susan M. Crucea'nın "Changing Ideals of Womanhood During the Nineteenth Century Woman Movement" isimli makalesinde belirttiğine göre ise, bu kavram genel olarak kadınları geleneksel inanışın savunduğu, tamamen erkeğine ve evine bağlı, erkeğin mutlak korumasına muhtaç olan, duygusal ve fiziki anlamda güçsüz, sadece iyi ahlaklı bir eş ve anne olmak adına eğitilen kadın imajından çıkarıp, kadının ev dışında da çalışabildiği, evine destek olmak açısından para kazanmasının faydalı görüldüğü, çocuklarını daha iyi yetiştirebilmek ve kendisine tehdit oluşturabilecek durumlara karşı hazırlıklı olmasını sağlayabilmek için eğitim almasının, ev işlerinin sadece dikiş dikmek, örgü örmekle sınırlı kalmadığı, kendisini her anlamda geliştirebilen, bilinçli kadın düzeyine getirmeyi savunur. "Gerçek Kadınlık Ülküsü" kavramının tam olarak nasıl bir kadın imajını savunduğu konusuna geçmeden önce, "Gerçek Kadınlık İnancı" ile arasındaki değişim ve gelişim sürecine kısaca ayna tutmak gerekmektedir.

Makalesinde "Gerçek Kadınlık İnancı" (The Cult of True Womanhood), "Gerçek Kadınlık Ülküsü" (The Ideal of Real Womanhood) , "Halk Kadını" (Public Woman) ve "Yeni Kadın" (The New Woman) kavramlarını özetleyen Susan M. Crucea bu kavramlar arasındaki geçiş süreçlerine de yer vermiştir. İlk olarak, Crucea erkek egemen toplum yapısında bastırılmış ve güçsüz konumunu kabullenmiş olan kadınların kabul gördükleri tek yer olan "ev" den nasıl dışarı çıktıkları sorusuna ışık tutar. Crucea'ya göre "Gerçek Kadınlık İnancı" kadınların ahlaki etkilerinin ev dışına yayılmasını tetikleyen en önemli faktör olmuştur (190). Bu anlayışa göre, kadının ahlaki açıdan en önemli varlık sayılması, başka bir deyişle "Evdeki Melek" olarak ifade edilmesi kadınlara cesaret vermiştir. Kendilerini ailenin ve toplumunun koruyucuları olarak gören kadınlar ev dışında da, örneğin kilisede, toplumu koruma adına ahlaklı topluma yaymak, düzeni sağlamak gibi bir takım rolleri olduğu düşüncesiyle on dokuzuncu yüzyılda ilk defa kendilerini ev dışına taşımışlardır (190). Kadınların rollerini değiştiren, daha doğrusu onların daha özgür bireyler olmaları yolunda olanak sağlayan bir diğer sebep İç Savaş süreci ve sonrasında yaşanan ekonomik ve sosyal düzendeki değişim ve gelişimlerdir. "Gerçek Kadınlık İnancı" anlayışında, hayatları evlilik kurumu çerçevesinde şekillenen kadınların evde oturmak, belirli ev işleri dışında

uğraşlarının olmaması, iş hayatında en ufak bir fırsatın olmaması gibi durumlar İç Savaş sürecinde erkeklerin savaşa katılmaları ile büyük ölçüde değişmiştir. Para kazanmak, evlerini geçindirmek zorunda kalan kadınlar için iş hayatına atılmak kaçınılmaz olmuştur (191). Savaş sonunda milyonlarca erkek ölünce ya da sakat kalınca, bu durum geride milyonlarca dul, kocası çalışamayacak durumda olan kadın bırakmıştır. Sonuç olarak, Amerikan toplumunda on dokuzuncu yüzyılın kadın anlayışı olan “Gerçek Kadınlık İnancı” yerini Frances. B. Cogan’ın ifade ettiği “Gerçek Kadınlık Ülküsü” anlayışına bırakmıştır.

“Gerçek Kadınlık İnancı”na bir tepki olarak öne sürülen bu kavramı anlamak adına, ilk önce iki kavram arasındaki kelime farklılıklarına bakmak gerekmektedir. Orijinal ismi “The Cult of True Womanhood” olan kavramdaki “cult” ve “true” kelimeleri ile “The Ideal of Real Womanhood” kavramındaki “ideal” ve “real” kelimelerinin neyi ifade ettikleri önemlidir. “True Womanhood” bir kadının nasıl olması gerektiğinin ve toplumun kendisine biçtiği değiştirilemez özelliklerine odaklanırken, “Real Womanhood” ise bir kadının gerçekte nasıl olduğu ve potansiyeli ile ilgilenir. Yani buradan çıkan sonuç, ilkinin kadını katı kurallar ile sınırlandırıp, ikincisinin kadını daha pozitif bir yaklaşımla özgürleştirmesidir. Cogan’ın *All- American Girl: The Ideal of Real Womanhood in Mid- Nineteenth Century America* kitabında ifade ettiği üzere, bu görüşün savunduğu şey feminist düşüncenin aksine, kadının annelik, eş, kız evlat gibi kavramlardan uzaklaşması değildir; ancak, haklarının da bilincinde olarak iyi bir eğitim alıp, birey olarak kendini her anlamda iyileştirip geliştirerek annelik, eş olma gibi rolleri daha iyi yapabilmesidir çünkü kadın bir aile için her zaman önemlidir (5). Cogan “Gerçek Kadınlık Ülküsü” anlayışının kendi kendine yetebilen, kendine güvenen, kadınların memnun olmadıkları, kendilerini mutlu hissetmedikleri evlerinden ayrılmalarının mümkün olduğuna vurgu yaptığını ifade eder (17). “Gerçek Kadınlık İnancı”nın tam aksine, bu kavramdan anlaşılacak şey şudur ki, kadını koruyup kollayacak olan kişi bir erkek değil, kadının kendisidir. Bu noktada, Cogan kadının birçok konuda donanımlı ve hazırlıklı olması gerektiğini ima eder. Kitabında da ifade ettiği konular olan sağlık, eğitim, iş edinme, evlilik gibi kavramlar kadının bilinçli ve yetişmiş olması, kadının kendisini güçlü hissetmesini, kendine güveni olan ve ayakları

üzerinde durabilen, her türlü duruma karşı hazırlıklı, bağımsız ama evinden tamamen kopmamış, aksine evine de önem veren kadınlar olmalarını sağlar. Böylelikle kadınlar kırılganlıktan yeterliliğe, fedakârlıktan kendi için hayatta kalmaya doğru değişim sürecine girerler (18).

Genel olarak, Cogan bu kavramın dört temel özelliğinden bahseder. Bunlar sırasıyla fiziksel zindelik ve sağlık, yüksek öğrenimin önemi ve gerekliliği, evlilik için haklı sebepler, evliliğin aşamaları ve son olarak, çalışma kavramı ve bu kavramın kadının aile yaşamına ne şekilde faydalı olduğu konularıdır (26). İlk olarak, kadını ve genç kızları sadece ev işlerini öğrenmeye yönelten anlayışa karşı olarak, bu kavram kadınların ve genç kızların aktif olmalarını, spor yapmalarını destekler. Çünkü bu anlayışa göre, gerçek bir kadın kırılgan değil dinç olmalıdır (7). Eğer bir kadın sağlıklı ve zinde olursa duygusal ve fiziksel açıdan erkeğe bir o kadar daha az muhtaç olur. “Gerçek Kadınlık Ülküsü” kavramının gerekliliklerinden ikincisi olan eğitim, kadına ekonomik özgürlüğünü getirecek, evlilik ve eş seçiminde titiz davranabilmesini sağlayacak olan çok önemli bir konudur. Bilindiği üzere “Gerçek Kadınlık İnancı” kavramında kadının eğitimi sadece evinde, temel ev işlerini ve çocuk yetiştirmeyi öğrenmesiyle sınırlıdır. Cogan’ın ileri sürdüğü bu kavrama göre ise, eğitim kadın için daha iyi bir eş olmak, çocuklarını daha bilinçli yetiştirmek açısından gereklidir. Ayrıca kadının eğitimi beraberinde kendine güveni, değerli hissetmeyi getirir. Bir diğer konu olan evlilik için ise bu kavram, “Gerçek Kadınlık İnancı” anlayışına karşı çıkarak evliliği doğru zaman geldiğinde, iyi bir fırsat çıktığında gerçekleştirilen ve kadının özgürlüklerini kısıtlayan bir kurum olmaktan çıkarıp, kadının kendisi için en doğru, uyumlu kişiyi seçip, hayatını birlikte geçirebileceği, kendisi ve çocukları için doğru bir erkeğin karşısına çıktığını düşündüğünde gerçekleştirmesi gerektiğini savunduğu bir düzendir. Cogan’a göre, kadın evlilik gibi ciddi bir kararı almadan önce çok dikkatli olmalıdır ve özellikle genç kızlara ahlaklı bir eş adayının nasıl olması gerektiği gibi birtakım konularda eğitim verilmelidir ki bu da nişanlılık döneminin önemini de göstermektedir (Cruea 192). Bütün bunların gerçekleşmesi de yine eğitim ile mümkün olacaktır. Ayrıca, eğitim görmüş bir kadının kendine güveni, bakış açısı güçlü olacağından ve gelir elde etme gibi bir imkânı da olacağından dolayı evliliğe ve eş

adayına karşı yaklaşımının da farklı olması kaçınılmazdır. Evliliğinde bir sıkıntı yaşadığında, mutluluğuna ya da kişiliğine karşı bir tehdit gördüğünde evliliği sonlandırma şansının olduğunun farkında olmak “Gerçek Kadınlık Ülküsü” anlayışının kazandırmış olduğu bir farklılıktır. Tam da bu noktada, kadının gerektiği durumlarda ekonomik özgürlüklerinin olabilmesi önem taşımaktadır. Ancak, “Gerçek Kadınlık İnancı” kavramı ile kadının mutlak özgürlüğünü savunan “Yeni Kadın” anlayışı arasında bir anlamda geçiş sayılabilecek “Gerçek Kadınlık Ülküsü”, kadının çalışma alanlarını, aile hayatını ve düzenini negatif anlamda etkilemeyecek işler olarak ifade eder. Bunun sebebi de, Cogan’ın bu ideolojisinin kadını evlilik, annelik kavramlarından ayrı düşünmemesi, hatta bu iki kavrama önem vermesidir. Yalnızca, kadının yaşı geldiğinde sadece kendine bir güvence olması için evlenmemesi gerektiğini, bu sebepten dolayı doğru olduğuna inandığı insanı buluncaya kadar kendi kendini maddi olarak desteklemesi için ya da evlilik süresince ölüm, maddi sıkıntı, hastalık gibi olası durumlarda maddi olarak katkı sağlayabilmesi açısından meslek edinmesinin önemini ifade eder (Cruea 193). Sonuç olarak, Frances Cogan’ın “Gerçek Kadınlık Ülküsü” kavramı kadını yine geleneksel toplumun yapı taşları olan evlilik, annelik gibi kavramlardan soyutlamayarak, bu çerçeve içerisinde onu daha özgür, kendine güvenli, kendi ayakları üzerinde durmaya hazırlıklı, bilinçli ve eğitilmiş kadın statüsüne ulaştırmayı amaçlamıştır.

Cogan’ın “Gerçek Kadınlık Ülküsü” kavramı ile “Yeni Kadın” anlayışı arasındaki geçiş olan kavram ise “Halk Kadını”dır (Public Woman). Glenna Matthews orta sınıf kadınlarının ev dışında meslekler edinmesinin ve bunu profesyonel anlamda devam ettirmelerinin feminist harekete doğru gidişinin bir diğer adım olduğunu belirtir ve bu adımı “Halk Kadını” olarak adlandırır (Cruea 193). Susan Cruea makalesi “Changing Ideals of Womanhood”da Matthews’un bu düşüncelerinden bahsetmiştir. Cruea’ya göre, Glenna Matthews kadınların giderek halka karışmasının ve kendilerine birtakım roller hak iddia etmelerinin toplumlarının ahlâki iyiliği için yaptıkları katkıların bir sonucu olduğunu söyler. Bu durumun giderek artması ve kadınların daha fazla söz sahibi olma arzularının olması elbette sürecin getirdiği doğal bir sonuçtur. Fakat seslerini duyurma yolunda sıkıntılar çektikleri de bir gerçektir. O zamanki genel

anlayışa göre, kadınları bu denli halkın içinde görmek onların saflığını kaybetmeleri, ahlâki değerlerini yitirmeleri olarak görülmektedir (194). Bunun bir sonucu olarak, ev dışında iş hayatına atılan kadınlar çeşitli sıkıntılar ve engellerle karşılaşmışlardır (194). Ancak ev dışında da bir hayat olduğunu gören kadınlar bu sıkıntılara karşın mücadele içinde olup, toplum tarafından kabul görebilecek meslekler de edinmişlerdir. Öğretmenlik ve İç Savaş zamanının da bir sebep olduğu hemşirelik meslekleri “kadın meslekleri” olarak yaygınlaşmaya başlamıştır. Bunun sebebi, öğretmenlik mesleğinin kadının rolü sayılan çocuk yetiştirmek ile ilgili olması, hemşireliğin ise yine kadına biçilmiş görevlerden biri sayılan hasta ile ilgilenme konusuyla doğrudan ilgili olmasıdır (Cruea 194). Böylelikle, kadınlar hem ekonomik özgürlüklerini sürdürmüşler hem de rahatsızlık duymadıkları, herhangi bir sıkıntı ile karşılaşmadıkları, toplum tarafından kabul edilebilir işler yapmışlardır. “Halk Kadını” ülküsü sadece ekonomik alanda gerçekleşmemiştir. Cruea’nın araştırmasına göre, kültürel alanda da kadınlar profesyonel yazarlık yapmaya başlayarak hem gelir elde etmişler hem de erkek egemen toplumda seslerini daha geniş kitlelere duyurma şansı bulmuşlardır (Cruea 196). Bu dönemde kadın yazarlar tarafından kaleme alınan eserler sosyal düzende, düşünce sisteminde ve kadın okurların bakış açılarında büyük değişikliklere olanak sağlamıştır (Cruea 196-97). Özellikle Catherina Maria Sedgwick 1842’de kaleme aldığı *Hope Leslie* isimli romanıyla kendi hayatının kontrolünü eline alan, içinde bulunduğu koşullara boyun eğmeyen, özgür bir genç kadın görüntüsü çizmesi açısından dönemin önemli kadın yazarları arasındadır (Cruea 197).

Son olarak, 1880’lerin sonlarında ortaya çıkan “Yeni Kadın” kavramına zemin hazırlayan kişi olan Margaret Fuller, ilk olarak 1845’te ileri sürdüğü *Woman in Nineteenth Century* ile kadınların toplumda seslerini duyurmuş ve onların erkekler ile her alanda eşit haklara sahip olduklarını ifade etmiştir (Cruea 197-8). Fuller’ın ardından Elizabeth Cady Stanton ve Lucretia Mott, Seneca Falls Convention ile birlikte kadınların dinsel, sosyal ve sivil haklarını savunmuş ve bu fikirlerini halkla paylaşmışlardır. Bu iki önemli gelişmeden yıllar sonra ortaya çıkan “Yeni Kadın” kavramı ise geleneklerin kendisinden beklediği roller ve görevlerden sıyrılan kadın imajını savunmasıyla Welter ve Cogan’ın düşüncelerinden bütünüyle farklıdır. Bu üç

farklı kavramın hepsinden eserlerinde yansımalar sunmuş olan tezin konusu olan yazar Kate Chopin'in hem içinde bulunduğu dönem gereği hem de yaşadığı hayatın getirisi olarak “Yeni Kadın” kavramını benimsediğini ifade etmek yanlış olmaz. Yazar Henry James ve tiyatro yazarı Henrik Ibsen'in popülerleştirdiği “Yeni Kadın” kavramının özellikle evlilik ve kadın cinselliğine olan bakış açısı on dokuzuncu yüzyılın sonlarında kaleme alınan eserlerin anlaşılabilmesi açısından önem taşımaktadır. Sally Ledger kitabı *The New Woman: Fiction and Feminism at the Fin de Siècle*'de bu kavramın iki kuşaktan oluştuğunu ifade eder. Birinci kuşak “Yeni Kadınlar”, on dokuzuncu yüzyılın sonlarında ortaya çıkan ve kadını erkek egemen toplumun kısıtlamalarından çıkarıp özellikle evlilik ve kadın cinselliği konularında özgürleştiren kişiler olmuşlardır. İkinci kuşak kadınlar ise yirminci yüzyılın başlarında etkisini gösteren ve feminizm görüşünün temellerini oluşturan kişilerdir (2). Feminist hareketlerin yirminci yüzyılın ilk yarısında başladığı kadın çalışmaları yazarları Berly Madoc Jones ve Jennifer Coates'un *An Introduction to Women's Studies* adlı çalışmalarında da belirtilmiştir (9). “Yeni Kadın” anlayışına diğer bir tanım da Carolyn Christensen Nelson'dan gelmiştir. Kitabı *A New Woman Reader: Fiction, Articles and Drama of the 1890s*'de bu kavramı “Cambridge'de eğitim gören, bisiklete binen, makul kıyafetler giyen, insan içinde sigara içen, kısaca özgürleşmek isteyen ve geleneklerin kendisine biçtiği rolleri reddeden kadın” olarak ifade eder (ix).

Sonuç olarak, bu bölümde anlatılan dört akım olan (Gerçek Kadınlık İnancı, Gerçek Kadınlık Ülküsü, Halk Kadını, Yeni Kadın) kadın anlayışlarının Kate Chopin'in yazınına etki ettiği şüphesizdir. Yazarın romanları ve kısa hikâyeleri açısından ise, onun sadece tek bir akıma odaklı olarak karakterler ve olaylar yarattığı söylenemez. İstisnalar olsa da, aslında Chopin'in genel olarak yapmış olduğu şey Yeni Kadın anlayışını esas alarak, bastırılan, birey olmalarına, özgürlüklerini elde etmelerine izin verilmeyen kadınların (Gerçek Kadınlık İnancı'na göre) durumlarını eleştirmiş olmasıdır. Bu teze göre, Chopin'in Yeni Kadın anlayışını desteklemesinin nedeni, bu anlayışın on dokuzuncu yüzyılın son on yılı içerisinde ortaya çıkması ve Kate Chopin'in de en önemli ve ses getiren eserlerini bu dönemde yazmış olmasıdır. Böyle bir durumda yazarın bu anlayışı benimsediğini söylemek yanlış olmaz. Ancak tekrar altını çizmek

gerekirse, genele bakıldığında savunduğu şey “her anlamda özgür kadın” olsa da, gerek bu kavramı savunmak, gerekse bu konuma gelemeyen kadınların varlığını göstermek adına diğerkadınlık anlayışlarını (özellikle Gerçek Kadınlik İnancı) kullandığı da bir gerçektir.

6. KATE CHOPIN HİKÂYELERİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNİN TEMSİLİ

Kate Chopin'in kadın karakterleri hikâyeler içerisinde detaylı olarak incelenmeden önce, tezin bu bölümünde genel anlamda yazarın bir birey olarak kadın kavramına nasıl yaklaştığı, onları ne şekillerde ele aldığı konusuna farklı görüşler ışığında ayna tutulacaktır. Bilindiği gibi, on dokuzuncu yüzyılın sonuna kadar, kadınlar erkeklerin gölgesinde kalmış, birçok yönden bastırılmış, evlenmeden önce babalarının, evlendikten sonra ise eşlerinin himayesi altında bulunmak zorunda kalmışlardır. Kate Chopin ise, dönemin kadın imajından farklı olarak, evliliği boyunca dahi özgür bir kadın olmuş ki bunun yanında mutlu bir evlilik yaşamış ve eşinin ölümünden sonra ise ailesinin sorumluluğunu tıpkı bir erkeğin olduğu gibi üstlenmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda, Chopin'in çok çeşitli karakterler yaratıp yöresel özellikleri de kullanarak Creole ve Cajun kadınlarını gözlemlediği açıkça görülmektedir.

Genel anlamda, Chopin'in kadınları doğuştan özgür kadınlar değildir. Onlar doğdukları andan itibaren bulundukları çevreye bağlıdırlar ve bu onlara belli başlı sorumluluklar getirmektedir. Bunun en önemli örneklerinden biri *The Awakening* adlı romandaki Edna karakteridir. Edna'ya yüklenen "anne" sorumluluğu onun en önemli engelidir; ya da Chopin hikâyelerindeki hemen hemen bütün genç kız ve kadın karakterlerin kaderleri ve yaşamları boyunca nasıl davranmaları gerektiği toplum kuralları tarafından belirlenmiştir. Sonuçları ne olursa olsun bu çerçevenin dışına çıkmak ya da içerisinde kalmak ise onlara ait bir karardır.

Kate Chopin'in Güneyli beyaz kadın karakterlerinden bazıları orta ve alt tabakadan gelen, bazıları ise zengin ve aristokrat aile kızlarıdır. Bu tipik karakterler saf ve temiz genç kız özelliklerini de taşımaktadırlar ve toplumdaki yerleri her zaman evdir. Bu kadınlar ev işleri yaparlar (örgü örmek, dikiş dikmek gibi), aileyi bir arada tutarlar, iyi birer anne ve sadık birer eş olmalıdırlar. Tabi ki bu karakterlerin Chopin hikâyelerinde çok fazla yeri yoktur. Tam aksine, çoğu hikâyede toplum kurallarına karşı gelen, değişime açık, sonu kötü olsa da özgürlüklerini elde etmeye karar vermiş karakterler mevcuttur (Fletcher 118). Chopin'in gerçekçi olmasının nedeni aslında

bununla bağlantılıdır. Hangi karakteristik özelliğe sahip olurlarsa olsun kadınlar, dönemin koşulları ile sınırlıdır. Tamamında olmasa da çoğu hikâyede, kadın eve ait bir varlıktır. Eğer ki evinden uzaklaşmak isterse bunu yapabilir ama genelde bu girişimi olumsuz sonuçlanır (Hicks 5). Bu özellik “Athénaise” hikâyesinde aynı adı taşıyan karakterin evlilikten sıkılıp uzaklaşması ama sonrasında pişmanlık duyup eşine, evine geri dönmesi ve *The Awakening* romanındaki Edna karakterinin özgürlük yolunda ölmesi örneklerinde görülür. Bu anlamda, kadın evin merkezine konulmuş olsa da, romantik dönem kadın anlayışından farklı olarak, kadın ev dışına çıkma arzusuyla bütünleştirilmiştir ve kadının ev hayatı içerisinde özgürlüğünü yaşayamaması gibi kavramlar romantik dönem kavramlarıyla yer değiştirmeye başlamıştır (Hicks 6). Yani romantik dönem anlayışına göre kadının ev dışında bir arayış içinde olması mümkün değilken, Chopin’in hikâyelerinde ise kadın arzu ettiği hayatı ev dışında arar. İdeal kadında olan pasiflik hem sosyal ve kültürel anlamda hem de tabu olarak görülen, konuşulması dahi yasak kabul edilen cinselliğin bastırılması gibi özellikler Chopin’in sonraki hikâyelerinde yer almaz (Jones and Coates 150). Aksine, Güneyli yazar kadınlarına âşık olmak, cinsel istek duymak, arzulamak gibi özellikler de yüklemiştir. Bunun sebebi, Chopin’in aşk ve cinsellik kavramlarının evrensel olduğunu, kadın-erkek her iki cinsiyette de bulunduğunu ve bunların çok doğal dürtüler olduğunu düşünmesidir (Seyersted 98). “A Respectable Woman”, “At The Cadian Ball”, “Athénaise”, “The Storm”, “Madame Celestine’s Divorce” adlı hikâyelerinde bu temalar kimi zaman üstü örtülü şekilde, kimi zaman ise çok açık bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Tüm bu temalar tezin ilerleyen bölümlerinde hikâye analizleri içinde detaylı olarak incelenecektir.

Önceki bölümlerde de belirtildiği gibi, Kate Chopin’in özel hayatındaki tecrübelerinin edebi yaklaşımında etkili olduğu şüphesiz bir gerçektir. Biyografisinde Oscar Chopin eşini kısıtlamayan, eşinin özgürlüğünü yaşamasına engel olmayan bir eş olarak yer almaktadır. Dolayısıyla, Kate Chopin toplum kısıtlamalarından ve kurallarından uzak bir hayat yaşamıştır. Önyargılardan arınmış, özellikle evlilik yaşamı boyunca istediğini yapabildiği bir hayatı olmuştur. Örneğin, istediği zaman dışarı çıkabilmiş, hatta sokakta sigara bile içebilmiştir (Fletcher 120). Chopin’in kendi

yaşamındaki bu özgürlük yazarın kimi zaman isyankâr ve topluma uymayan kadın karakterler yaratmasında önemli etkenlerden biri olmuştur. “Chopin kadın konusunu zamanından umulmayacak bir açık sözlülükle işlemiş, kişisel özgürlüğüne, kendi yeteneklerini geliştirmeye düşkün kadınlar yaratarak bunların çevreleri ile tutuştukları kavgaları anlatmıştı” (Aytür, “Romancı Kate Chopin” 1).

Fakat Kate Chopin’in kadın hikâyelerine tek bir açıdan bakmak, kadın karakterlerini anlamak açısından yanlıştır. Bunun sebebi Chopin’in hayata, olaylara, insanlara, kadınlara çok farklı pencerelerden bakabilmesidir. Bu bağlamda, Marie Fletcher’in belirtmiş olduğu “özgürlük arayışındaki” kadın tipinin aksine, Seyersted Kate Chopin’in farklı kadın türleri hakkında hikâyeler ürettiğini savunur (103). Bunun nedeni, Chopin’in yazmaya başlamadan önce ve ürettiği süre içerisinde birçok farklı kadın tanımış olmasıdır. Kimi hikâyesinde, kocası için yaşayan kadın (feminen), kimisinde özgürlüklerinin peşine düşen (emancipated) ve bu arayışlarının sonu hayatlarının da sonu olabilen, kimi hikâyesinde ise Seyersted’in modern diye tanımladığı, kendilerini erkekler ile aynı kefeye koyan, onlarla ortak paydada buluşan, evlilik durumunda dahi her iki tarafın da birey olma özelliklerinin kaybedilmediği anlayışı benimsemiş kadın karakterler vardır (103-5). Ayrıca, Per Seyersted’in yazarın özel ve edebi hayatını anlattığı *Kate Chopin: A Critical Biography* isimli kitabında verdiği detaylar yazarın gelecekte yazacak olduğu roman ve hikâyelerinin belki de temellerini oluşturmuştur. Seyersted, Chopin’in balayında tanıştığı Victoria Claflin’ in kendisine evlilik ve evli bir kadın olarak nasıl olması ya da olmaması ile ilgili verdiği tavsiyelerden bahseder. “Adı çıkmış bir borsacı” olarak ifade edilen bu kadın, Kate Chopin’e birçok evli kadının kaderi olan küçültücü, amaçsız bir hayatı olmasına izin vermemesini, aklını politika, ticaret gibi ciddi meselelere vermesini öğütlemiştir (33). Chopin’in evliliğinin daha ilk günlerinde tanıştığı bu kadın ev yaşamına karşı olan, özgürlüğü savunan, kadınların bağımsız olmaları gerektiği fikrini ifade eden, doğum kontrolünü ve nikâhsız yaşamayı destekleyen, “Yaldızlı Çağ”ın (The Gilded Age) en dikkat çekici kişiliğidir. Sonuçta, böyle bir kadını tanıma fırsatının olması Chopin’in ‘her anlamda özgür kadın’ imajını yaratmasında şüphesiz etkili olmuştur.

Fletcher ve Seyersted'in ifade ettikleri sınıflandırmalar doğru ve kabul edilir olmakla birlikte, Chopin'in kadınlarını belirli kalıplar içine koyup, sadece o sınırlar içinde incelemek de yeterli değildir. Bunun sebebi ise, kadınların psikolojik ve karakteristik açıdan sürekli bir değişim içinde olmalarıdır. Bu değişim dalgası içinde kadınlar, eşlerine sadakatle bağlı olup hayatlarını böyle devam ettiren, toplum kuralları öyle gerektirdiği için evlenen ama zaman içinde de özgürlük arayışına giren, bu arayışta cinsel kimliklerinin ve arzularının farkına varan veya özgürlük yolunda hayal kırıklığı ile karşılaşan, annelik duygusu ile hareket eden, kimi zaman hissettikleri, dürtüleri ile mantığın gerektirdikleri arasında kalmış karakterlerdir. Şunu da belirtmek gerekir ki, her bir hikâyenin farklı kadın tipleri olmasının yanında, aynı hikâye içinde kadınlar farklı temalar üzerinden de incelenebilir. Bunun sebebi kadınların geçirdiği değişimlerdir. Buna ek olarak, Judith Kegan Gardiner "On Female Identity and Writing by Women" isimli makalesinde kadın kimliğinin bir süreç olduğundan bahseder (179). Bu açıdan incelendiğinde Kate Chopin'in çalışmalarındaki kadınların kimliklerinin belli olaylar ve aşamalardan sonra açığa çıkışına şahit olunur. Dolayısıyla, Chopin hikâyelerini sonuna kadar okumadan önce, kadınlar hakkında bir yargıya varmak ya da analizlerini yapmak mümkün değildir.

6.1. Evlilik ve Annelik

On dokuzuncu yüzyılda kadın denilince akıllara ilk gelen kavramlar olan evlilik, annelik ve kadının bu iki kavram içerisindeki görevleri Kate Chopin'in hikâyelerinde yazdığı evrensel konulardan sadece ikisidir. Bu kavramların birlikte ele alınmasının nedeni ise çocuk doğurmanın evli bir kadının yerine getirmesi gereken başlıca görev olmasıdır. Şüphesiz Chopin'in hikâyelerinde evliliğin, anne olmanın ne demek olduğu farklılık göstermektedir. Kimi hikâyede evlilik kadın karakterler için hapishane gibi özgürlüklerini yok eden bir kurumdan farksızken, kimi kadın için ise evlilik kadının mecbur kaldığını düşündüğü bir kurumdur. Bu sebepten ötürü, Chopin'in evliliğe tek bir pencereden bakmadığını söylemek yanlış olmaz çünkü hikâyelerinde evlilik teması

altında farklı karakterler yaratmıştır. Bu bölümde Chopin'in öykülerinde kadın temaları ve rolleri incelenecektir.¹

İlk olarak, Kate Chopin'in "Athénaise" hikâyesinin aynı adı taşıyan Athénaise karakterine göre, hikâyenin başlarında evlilik, onun özgürlüğünü kendinden tamamen alan, onu bir boyunduruk altına sokan bir kapandan başka bir şey ifade etmemektedir. Evliliğin tanımını da Athénaise "sinir edici boyunduruk" olarak ifade etmektedir (366).² Ailesine göre ise bu kavram Athénaise'in asi kişiliğini dizginleyecek bir kurtarıcıdır. Çünkü evlilik, toplum inancına göre kadına bir istikrar ve düzen sağlar. Fakat Athénaise için evlilik, masum ve tedbirsiz kızlar için onları gafil avlayan bir kapandır (362). Evde bir erkeğin varlığı, aynı odayı onunla paylaşmak, kıyafetlerinin sandalyede asılı olduğunu görmek zorunda olmak, Athénaise için evli olma durumunu dayanılmaz kılmaktadır (358). Bernard Koloski bu durumu, kitabında Athénaise'in çok genç, tecrübesiz oluşu ile ve hayatında olup bitenler hakkında bir fikri olmayışıyla açıklar: Bildiği tek şey evlilik ve cinsellikten tiksinsesidir (37). Bir erkekle aynı evi paylaşana dek ailesinin yanında dilediği gibi ve eğlenceli bir hayat yaşayan Athénaise'in evlendiği gün gördüğü manzara, Cazeau'nun "çıplak ayakları ve onları Athénaise'in gözü önünde yıkaması" genç kadının olgunlaşmamış biri olarak hayatın gerçekleriyle karşı karşıya kaldığı anda yaşadığı sarsıntının göstergesidir (358). Athénaise hayatın gerçek ve zor olan tarafını değil, eğlenceli ve kolay tarafını yaşamak istemektedir (Byrd 7). Athénaise ne kadar bu evlilikten kurtulmak istese de, kocası Cazeau onu evde tutmak için elinden geleni yapmaktadır çünkü karısını çok seven bir adamdır. Bu noktada da zaten problemin erkekten kaynaklanmadığı açıkça görülmektedir. Evlilik hiçbir zaman Athénaise için anlamlı bir şey olmamıştır. Bu yüzden, evlenmesinin sebebini "genç kızlar doğru fırsat geldiği zaman evlenirler" diyerek açıklar (357). Elizabeth McMahan da makalesinde Kate Chopin'in genç kız karakterlerinin, toplum onlara başka bir seçenek sunmadığı için evlendiklerini ifade eder (33). Athénaise de içten içe toplumda

¹ Aksi belirtilmedikçe tüm hikâye alıntılarının çevirileri bana aittir.

² Yazarın tezde kullanılan İngilizce hikâyeleri şu kitaptan alınmıştır: Chopin, Kate. *Complete Novels and Stories*, 2002.

kutsal sayılan evliliğe karşı gelmenin bir yararı olmadığını da bilmektedir (Koloski 38). Evliliğin toplum için ne anlama geldiği ve Athénaise için nasıl bir baskı oluşturduğu da çok açık bir şekilde anlaşılmaktadır. Ailedeki herkes Athénaise’i eşine dönmesi için ikna etmeye çalışır çünkü onlara göre doğru olan şey bir kadının evlendikten sonra eşinin yanında olmasıdır. İlginç olan nokta Athénaise’in evine, kocasının yanına dönmeme isteğinde kocasının tek başına bir neden olmamasıdır. Öyle ki, Cazeau onu ilk öptüğünde heyecanlanır. Athénaise’i evlilikten asıl uzaklaştıran şey, yaşam alanına birinin dâhil olmasıdır. Böyle olduğunda, özgürlüğünün, bireyselliğinin ve kimliğinin kaybolduğu hissine kapılmaktadır. Athénaise evliliği “gardiyan topuzuna” benzetir (358). Dolayısıyla bu bağı koparmanın yollarını bulmaya karar verir.

“The Story of An Hour” hikâyesindeki Louise Mallard karakteri de tıpkı Athénaise gibi evliliği bir hapisane olarak görmektedir. Kocasını Brently Mallard ile belirgin bir problemi olmayan, hatta bazen kocasını seven bir kadın olan Bayan Mallard, evliliğin getirdiği baskıdan yorulmuştur. Kocasının ölüm haberini alıp odasına çıktıktan sonra kendini açık pencereye karşı duran rahat bir sandalyeye atar ve o anda hem fiziksel hem de ruhsal olarak ne kadar çok yorgun olduğunu düşünür. Aslında burada bahsedilen yorgunluk, yılların ve evliliğin vermiş olduğu bastırılmış olma durumundan kaynaklanır. Wang’e göre, Louise’in yorgun olması bastırılmışlık duygusundan kaynaklanmakla birlikte alışlagelmiş olan erkek egemen güç onun ruhunun tamamen, hiçbir engel olmadan rahatlamasına müsaade etmez (111). Chopin, hikâyede Bayan Mallard’ın gözünden evliliğin tanımını da yapar. Louise’e göre, evlilik kadın ve erkeğin birbirleri üzerinde kendi özel isteklerini dayatma hakkı gördükleri bir kurumdur (757). Bu düzen içerisinde, kadın olarak Bayan Mallard üzerinde baskı kurulan taraf olmuştur. “O [Bayan Mallard] yüzünün çizgileri baskının göstergesi olan sakın yüzlü genç bir kadındı” (756). Dolayısıyla, Bayan Mallard’ın kadın ya da erkeğin baskın taraf olabildiği evlilik kurumunda güçsüz olan taraf olduğu anlaşılmaktadır. Bu psikolojinin verdiği duygularla birlikte, kocasının ölüm haberini alan Bayan Mallard evliliğinin sona erdiği düşüncesiyle büyük bir rahatlama yaşar ve bir saatliğine de olsa hayata farklı, daha pozitif bir gözle bakar. Bu farklılık Bayan Mallard’ın o andan itibaren kendi hayatı üzerindeki tek söz sahibi kişi olmanın getirdiği ferahlama ve

penceresinden gördüğü her şeyin, duyduğu her sesin artık bir anlamı olmasıyla açıklanabilir.

Tüm bu kadın karakterlerden farklı olarak, “Desiree’s Baby” hikâyesindeki Desiree karakteri, Kate Chopin’in kendini evliliğe ve çocuğuna adayan ve bundan büyük bir mutluluk duyan kadın tipine girmektedir. Her ne kadar kendi iradesi ve isteği ile bağımlı, itaatkâr olmayı seçse de yani “Gerçek Kadınlık İnancı”na uygun bir kadın olarak yaşasa da, Desiree’nin hayatı sonunda bir anlamda kocasına duyduğu bu derin sevgi yüzünden altüst olur. Özgürlük arayışında kimliklerini bulan diğer Kate Chopin kadın karakterlerinin aksine, Desiree’nin kimliği kocasının aşkına bağlıdır. Ellen Peel “Semiotic Subversion in ‘Desiree’s Baby’” makalesinde bu kimlik(sizlik) konusuna değinmiştir. Desiree, ismi ve soyadı onu evlat edinen ailesi tarafından verilmiş, geçmişinin ve gerçek adının ne olduğu bilinmeyen bir kadındır. Savaş öncesi Güneyde de isimsizlik kadınlara ve Afrikalı- Amerikalılara mahsus bir şey olarak kabul edilmektedir (226). Yani bu demektir ki bir kadının ya da Afrikalı- Amerikalının gerçek bir kimliği olamaz. Bu ancak ona sahip olanın kendisine verdiği bir şeydir. Desiree açısından düşünüldüğünde de durum böyledir. Armand için Desiree, sadece arzuladığı ve görmek istediği şeyleri yansıttığı bir aynadır (229). İsimsiz olan Desiree’ye kendi soyadını verecek ve ondan bir çocuk dünyaya getirip hüküm sürdüğü topraklarda soyunu devam ettirecektir. Kocasını Armand, Desiree’nin beyaz olmadığını düşünüp ona ve bebeğine acımasızca davranmaya başladığında ki bu da Armand’ın leke gördüğü için aynayı kırması olarak açıklanabilir, Desiree ruhunu kaplayan derin üzüntüyle birlikte annesine mektup yazar: “Anne, benim beyaz olmadığımı söylüyorlar. Armand bana beyaz olmadığımı söyledi. Tanrı aşkına onlara bunun doğru olmadığını söyle. Doğru olmadığını biliyor olmalısın. Öleceğim. Ölmeliyim. Bu kadar mutsuz olup yaşayamam” (22).¹ Aslında, Desiree’nin bu noktada üzüldüğü şey ırkının tartışılması değil, kocasının onu artık sevmediğini düşünmesi ve gözlerinde aşkı görememesidir.

“Desiree’s Baby” hikâyesinin alıntıları Ayşe Aknam’ın çevirisine aittir: Chopin, Kate. *Uyanış ve Seçme Öyküler*. Trans. Ayşe Aknam. 2008.¹

Böylesine mutsuzken yaşayamayacağını söyler çünkü Desiree ancak Armand'ın karısı olarak yaşamak ister. Bu noktada da Desiree diğer kadın karakterlerden sıyrılır. Margaret Bauer “Armand Aubigny, Still Passing After All These Years: The Narrative Voice and Historical Context of ‘Desiree’s Baby’” makalesinde Desiree'nin kendisini içinde bulduğu duruma çok farklı bir noktadan yaklaşır. Armand'ın aslında o mektubu Desiree ile evlenmeden önce okumuş olduğu ve kendisinin melez olduğunu bildiğinden, ancak bunu hep içinde sakladığı ve en sonunda kendi çocuğundaki farklılığı gördüğü anda içinde tuttuğu nefretin patlak verdiğinden bahseder. Ayrıca, Desiree'nin eşyalarını yakmak üzere çekmecedeki mektubu gördüğü anda verdiği tepki hatırlamak istemediği ve herkesten sakladığı melezliğin inkâr edilemez gerçekliğidir (162). Bauer'a göre, kocasına ve evliliğine tam anlamıyla sadık bir kadın olan Desiree'nin içinde bulunduğu evlilik aslında bir çeşit kurmacadır. Armand'ın Desiree ile evlenmesinin sebebi Desiree'nin nereden geldiği ve ailesi ile ilgili hiç bir şeyin bilinmemesidir. Dolayısıyla, eğer doğacak olan çocuk kendi ırkını ortaya çıkaracaksa bunun kendisi yüzünden değil, soyu belli olmayan Desiree yüzünden olduğunun bilinmesini istemektedir (163). Sonuçta, Armand kendi ismini, egemenliğini ve kölelerine olan üstünlüğünü korumak adına Desiree'nin mahvolmasına yol açmıştır. Genel olarak bakıldığında, ister Bauer'ın ortaya attığı düşünce doğru olsun, ister Armand gerçekleri mektubu okuduğu anda öğrenmiş olsun, Desiree'nin benliğini adadığı bu evlilik onun için bir yıkım olmuştur.

Kate Chopin'in *Bayou Folk* derlemesinde yer alan “Madame Celestine's Divorce” adlı diğer bir kısa hikâyesinde ise evliliğini kocasının alkol kullanımı ve ailesine karşı ilgisizliği yüzünden sonlandırmaya karar vermiş olan bir kadının, en sonunda tekrar eşine dönmesine ve evliliğine sahip çıkmaya karar vermesine şahit oluruz. Hikâyeden de anlaşılacağı üzere, evlilik ile ilgili olarak Creole toplumunun bakış açısı katıdır. Bu topluma göre, evlilik çok kutsal sayılmaktadır ve ne olursa olsun sürdürülmesi gereken bir kurumdur. Madam Celestine'in çevresindeki herkes, ailesi ve arkadaşları boşanmasına karşı çıkmaktadır çünkü o zamanki toplum şartlarında kadın evlilikle bütünlük kazanır. Ayrıca evliliğe katlanmak ve dayanmak insanın doğasından çok kadının doğasında vardır (250). Evliliğini bitirmeye karar verdiğinde, maddi ve manevi olarak tek başına kalan bir kadın olan Madam Celestine, kendisine ve

çocuklarına bakabilmek için müzik dersi vermek, dikiş nakış ve el işi gibi birçok uğraşlardan para kazanmaya çalışır (250). Diğer iki kahraman gibi evlilik özgürlüğünü kısıtlasa da, en sonunda Madam Celestine bu süreçle yalnız bir kadın olarak başa çıkamaz ve tüm mücadelesini, kararlılığını bir kenara bırakarak kocasına geri dönüp evliliğine bir şans daha verir. Per Seyersted ise Madam Celestine'in bu ani değişimini şaşırtıcı bulmadığını ifade eder. Ona göre, Madam Celestine her zaman erkekler tarafından ikna edilen bir kadın olmuştur. İlk önce, ailesinin ve çevresinin tüm karşı çıkmalarına karşın kendisine âşık olan avukatı onu boşanma konusunda cesaretlendirip desteklemiş ve sonunda ikna etmiştir; şimdi ise Madam Celestine boşanmak üzere olduğu kocası tarafından evliliğe devam etmek konusunda ikna edilmiştir (123). Seyersted tarafından kadının karakterine getirilen bu yorum doğru kabul edilebilir ancak Madam Celestine'in tek başına bir hayata başlamaya cesaret edemediği ve kocasına bir şans vermeyi daha kolay gördüğü de bir gerçektir.

Evlilik gibi diğer bir evrensel konu olan anneliğe ise Chopin'in nasıl yaklaştığına geçmeden önce, feminist kuramcıların bu konuyu iki farklı şekilde ele aldığını söylemek faydalı olacaktır. Bunun sebebi annelik kavramının feministlerin her zaman tartıştıkları bir konu oluşudur. Bazı feministlere göre, annelik, çocuk büyütmek gibi konular kadınların boyunduruk altında oluşlarının temel sebebidir. Diğerleri içinse, sorun anneliğin kendisinde değil, anneliği 'boyunduruk' kavramıyla eş değer tutan sosyal ve toplumsal yapının kendisidir (Jones and Coates 42). Kate Chopin için de annelik sorunun kendisi değildir. Çünkü kendisi de daha önce belirtildiği gibi altı çocuk dünyaya getirmiş ve onlara her zaman sevgiyle yaklaşmıştır. Bu sebepten dolayı, Chopin'in hikâyelerinde anneliğe olumsuz bir açıdan yaklaşması (olumlu gibi görünse de olumsuz olduğu düşünülmektedir) onun toplum düzenine verdiği bir tepkidir. Sonuçta, annelik tıpkı evlilik gibi karakterler ve hikâyelere göre değişken anlamlara sahiptir. Linda Byrd'ın da "Maternal Influence and Children in Kate Chopin's Short Fiction" isimli makalesinde belirttiği üzere, kimi zaman annelik ve çocuk sahibi olmak kendini feda etmek olup, kadının kendini keşfetmesi önündeki engel olurken, kimi zaman da kadının arzuları ile görevleri arasındaki çatışma olarak da yorumlanabilir (1). Farklı bir deyişle, "Athénaisé" ve "Regret" hikâyelerinde olduğu gibi bazı karakterler

için annelik kendilerini keşfetmek ve eksik olan kimliklerini sözde tamamlamak olurken, “A Pair of Silk Stockings”, “Desiree’s Baby”, “La Belle Zoradie” hikâyelerindeki kadınları içinse bu kavram kadınları çıkmaza götürüp, onlara sonunda sadece mutsuzluk getirmektedir.

“Desiree’s Baby” hikâyesini annelik açısından ele almak gerekirse, ilk başta tıpkı evliliğe olan bakış açısı gibi, Desiree için çocuk sahibi olmak hayatının iki anlamından biri iken, sevdiği adamdan bir bebeği olmuştur; dolayısıyla, bu onun için mükemmel bir hayat demektir. Ancak hikâyenin sonunda, aslında Armand’ın kendi ırkından gelen ama gerçeği bilmeyip Desiree yüzünden melez doğduğu düşünülen bebek Desiree’ye mutsuzluk ve sonunda kayıp bir hayat getirir. Anna Shannon Elfenbein’in yorumuna göre, sevdiği adamın gururu ve kendi ırkını üstün görmesi ki aslında küçük görüp aşağıladığı ırk kendi annesinin ırkıdır, Desiree’nin sonunu getirmiştir (116):

Desiree, ne ince beyaz elbisesini ne de giydiği terlikleri değiştirmişti. Saçları açıktı ve güneş ışıkları bu kahverengi saçlara altın bir parıltı veriyordu. Uzak Valmonde çiftliğine giden geniş, çok kullanılan yolu tercih etmedi. Ekinlerin nazik ayaklarını incittiği ve ince elbisesini lime lime ettiği terk edilmiş bir tarladan geçti. (23)

Büyük umutlarla dünyaya getirdiği bebek Desiree’nin sonsuza kadar ortadan kaybolmasına ve Chopin açıkça belirtmese de, hayatına son vermesine sebep olmuştur. “Derin ve durgun nehrin kıyılarında yetişen saz ve söğütlerin arasında gözden yitti ve bir daha geri gelmedi” (23). Bu da aslında Kate Chopin’in evliliğe ve anneliğe olan bakış açısının olumsuz olmasının bir yansımasıdır. Kahramanın evliliğe inancı ve kimliğinin bir parçası yapması onun mahvolmasına yol açmıştır. Bu hikâyede Desiree’nin mutluluğunu, evindeki ve kocasının yanındaki yerini belirleyen şey ırktır. Irkına, soyuna çok önem veren kocasına bir evlat verdiği için onu mutlu ettiğini düşünen Desiree’nin mutluluğu bebeğin melez olmasıyla birlikte bozulur ve tüm hayatı mahvolur. Aslında, Chopin bu hikâyede ırk sorunsalını anneliğin önüne geçirmiştir. Annelik ve bebek arayıcılığı ile dönemin ırk konusuna ayna tutmuş ve aslında bir

anlamda da Chopin'in ırk konusuna hangi açıdan baktığı hakkında ipuçları vermiştir. Beyaz ırkın siyah ırka karşı kendini üstün görmesinin ne kadar boş ve zavallı bir şey olduğu hem Armand'ın kendisinin melez olduğunu öğrendiğinde yaşadığı şok hem de Desiree'nin büyük bir umut ve aşkla dünyaya getirdiği bebeğiyle birlikte bir hiç yüzünden ölmeyi seçmesi ile anlatılır.

“Desiree’s Baby”de olduğu gibi, daha çok ırk probleminin anlatıldığı “La Belle Zoraide” (*Bayou Folk* derlemesinde yer alır) isimli hikâyede de, bir bebeğin, dolayısıyla anneliğin kadına getirmiş olduğu mutsuzluk ve sonrasında karakterin ruh sağlığını yitirmesi anlatılır. Vaftiz annesi tarafından büyütülen Zoraide, annesi tarafından istenmeyen Afrika- Amerikalı bir köleden çocuk dünyaya getirir. Bebeğini kucağına aldığı anda ve anneliğin vermiş olduğu içgüdü ile tüm acılarını unutan Zoraide daha sonra kendisinden koparılıp uzağa götürülen bebeğinin kendisine öldüğü söylenince tüm yaşama nedenini kaybeder ve yavaş yavaş delirmeye başlar (316). Desiree karakteri gibi Zoraide’ye de, annelik mutluluk getirmez; aksine, Zoraide delirerek diğer kadın karakterlerin annelik duygusu ile buldukları kimliği kaybeder. Bu hikâyede de, tıpkı “Desiree’s Baby”de olduğu gibi, Chopin'in ırkçılığa karşı bir tavır sergilediği görülür. Sevdiği adamdan (Afrikalı- Amerikalı bir köle) doğan çocuğu kendisinden alınan karakter bu ırkçı davranış yüzünden aklını yitirmiştir. Kendi ailesi de köle sahibi olan Chopin, beyazların sergilediği katı ve acımasız tavra beyaz olmayanların gözünden yorum getirmiştir (Koloski 28).

Kate Chopin'in “A Pair of Silk Stockings” hikâyesinde, kadın karakterin (Bayan Sommers) kendini çocuklarına adanması, sadece onları düşünmesi ve kendi arzularını, isteklerini onlar için feda etmesi ile daha sonra engel olamadığı arzularla kendini keşfetmesi ve kendi isteklerinin farkına varmaya başlayan, bu duygunun tadını aldıkça bırakamayan bir kadının annelik ile verdiği mücadele görülmektedir. Bernard Koloski hikâye üzerine yazdığı makalesinde Chopin'in neredeyse tüm eserlerinde “dürtü” hissinin etkili olduğunu ama bu özgürlük dürtüsünün “A Pair of Silk Stockings”e tamamen hükmettiğinden bahseder (73). Hikâyenin başında, annelik duygusunun kadına bahşettiği fedakârlık özelliği, Bayan Sommers'ın paranın büyüüne kapılıp, özlemini duyduğu lüks, rahat yaşamın tadını nereden geldiği belli olmayan on beş dolarla birlikte

birkaç saatliğine de olsa çıkarmasıyla kaybolur. İpek çoraplarla karşılaşana kadar, Bayan Sommers'ın bir anne olarak sorumluluk hisseden ve çocuklarını düşünen bir kadın olduğu anlaşılmaktadır.

Janie'nin ayakkabıları için harcanan paraya bir iki dolar eklenecekti; böylece ayakkabıların dayanma süresi fark edilebilir derecede uzayacaktı. Oğlanlar, Janie ve Mag için metrelerce gömlek kumaşı alacaktı. Eskileri güzelce yamamaya karar verdi. Mag'in başka bir elbisesi olmalıydı. Vitrinlerde güzel modeller görmüştü. Eğer hâlâ yeni çoraplar için para kalırsa- her birine iki çift-bir süre yamamaktan kurtulurdu. Oğlanlara kep, kızlara denizci şapkası alacaktı. Küçük ailesinin hayatlarında ilk kez yeni ve seçkin görünmesi hayali onu heyecanlandırdı ve bu bekleyiş, onu telaşlı ve uykusuz kıldı. (54)¹

Açıkça görülmektedir ki, Bayan Sommers yalnız bir kadın olarak çocuklarının hayatlarında ilk defa tam anlamıyla iyi giyinebilmeleri için elindeki on beş dolar ile dikkatli şekilde hesap yapar ve kendisini bu sırada düşünmez: “Ama o gün biraz yorgun ve bitkindi. Hafif bir öğle yemeği yedi. Yoo! Düşündüğü zaman, çocukları yedirip, etrafı toplayıp kendisini alışveriş yarışına hazırlarken aslında öğle yemeği yemeye hiç vakti kalmamıştı”(54). Hele ki, evlenmeden önce rahat ve imkânları bol olan bir hayat yaşamış bir kadın olarak bu fedakârlığı küçümsenemez. “Komşular, bazen küçük Bayan Sommers'ın, Bayan Sommers olmayı henüz hiç düşünmediği zamanlardan bilindiği daha iyi günlerden söz ediyorlardı” (54). Chopin'in bazı hikâyelerinde olduğu gibi, Bayan Sommers için de evlilik ve annelik bir anlamda kendinden vazgeçmek anlamına gelir.

Annelik kavramının anlatıldığı diğer hikâyeler olan “Athénaise” ve “Regret” isimli Chopin eserlerinde ise kadınlar, bu kavram ile birlikte sahip olduklarının farkında olmadıkları yeni bir benlik ve farkındalık kazanırlar. İlk olarak, bebeği olacağını öğrendiği güne kadar evliliğin ve eş olmanın getirdiği sorumluluklarının bilincinde olmayan Athénaise karakteri, annelik duygusunun bilinci kalbine yerleştiği an evine ve

¹ “A Pair of Silk Stockings” hikâyesinin çevirisi Ayşe Aknam'a aittir.

kocasına bağıllık duymaya başlar. Hamile olduğunu fark ettiği andaki tepkisi yaşadığı değişimi gösterir (381). Aynaya baktığında, içinde bir canlı taşıdığını anladığı zaman büyük bir coşkuyla birlikte herkese, özellikle de kocasına haber vermek ister (381): “Sonunda oturduğu koltuktan kalkıp aynada kendine baktığında, mucize ve büyük sevinçle birlikte şekil değiştiren, ilk defa gördüğü bir yüzle karşılaşır” (381). Hatta varlığından rahatsızlık duyduğu kocasına karşı bile heyecan ve aşk beslemeye başlar (382). Burada annelik duygusunun bir kadını nasıl olgunlaştırdığını ve onu evine nasıl bağlı kıldığı görülür. Ancak, her ne kadar anne olmak Athénaise için bir yıkım değil, aksine, kimliğini ve benliğini bulduğu, onu olgunlaştıran bir kavram olarak görülse de, aslında evlilik gibi annelik de kadını kısıtlandıran ve boyunduruk altına sokan bir kavramdır. Çünkü özgürlüğünün peşine düşüp evden, eşinden ayrılan ve ayaklarının üzerinde durmak isteyen Athénaise’i evine geri getiren şey yine anneliktir. Yani, bir kadının mutlak özgürlüğü mümkün değildir. Linda Byrd’de makalesinde Peggy Skaggs’in hikâye ile ilgili yorumuna yer vermiştir. Skaggs’e göre, annelik ve eş olmak Athénaise’in kendi benliğini feda etmesine sebep olmuştur “İsmi ve daha fazlasını feda etti; aynı zamanda bağımsızlığını, ayrı bir birey olarak yaşama hakkını feda etti. Athénaise Miche artık yok” (qtd. in Byrd 9).

Tıpkı “Athénaise” hikâyesinde olduğu gibi, “Regret”te de okurlara annelik duygusunun kadın karakter üzerindeki olumlu gibi anlatılan ama aslında olumsuz alt mesajı taşıyan etkisi anlatılır. Chopin bu hikâyesinde, bir kadının varlığından bile haberdar olmadığı ama aslında eksikliğini hissettiğini anladığı bir duygu olarak anneliğin farklı bir yönünü ortaya koyar. Evlenmeyi hiç düşünmemiş, her zaman kendi kendine yetebilmiş bir kadın olan Mamzelle Aurelie yıllar sonra komşusunun çocuklarıyla geçirdiği birkaç gün sonunda, aslında hayatında çok büyük bir boşluğun olduğunu fark eder: Annelik duygusunun eksikliğini. Mamzelle Aurelie, çocuklar kendisine ilk getirildiklerinde, bunu sadece bir görev olarak görür. Anneleri geri gelip onları alana kadar onlara bakmalı ve bu görevini tamamlamalıdır (404). İlk başlarda çocuklar konusunda çok zorluk çeker çünkü elli yaşına gelene kadar anneliği tatmamıştır ve böyle bir deneyim yaşamamıştır. Bu sıkıntısını şöyle ifade eder: “‘Sana söylüyorum Aunt Ruby,’ diye kendine güvenle aşçısına söyledi Mamzelle Aurelie;

‘ben, dört çocuktansa bir düzine çiftliği yönetmeyi tercih ederim’’ (405). Ancak biraz zaman geçtikten sonra, onların sevgi verilmesi, kendilerine ilgi gösterilmesi gereken varlıklar olduğunu anlamaya başlar. Önceleri annelik adına küçük şeyler öğrenip çocukları idare edebilmek hoşuna gider; zaman geçtikçe bu duruma iyiden iyiye alışır ve iki haftanın sonunda içinde bulunduğu durumdan hiçbir şikâyeti olmaz (406). Bu noktada, Mamzelle Aurelie annelik duygusunu hissetmeye başlamıştır. Ne var ki, kendi hayatında anne olmak için geç kalmış Aurelie için bu tecrübe yalnızca iki hafta sürer. Ayrılık vakti geldiğinde, kendi gerçeğine, yalnızlığına dönmek zorundadır. Çocukların anneleri Odile onları almaya geldiğinde, Mamzelle Aurelie büyük bir acı duyar: “Ama bu habersiz ve beklenmedik geliş Mamzelle Aurelie’i neredeyse endişe olan bir heyecan içine düşürür” (406). Çocuklar gittikten sonra, Aurelie dayanılması zor bir sükûnetle karşı karşıya kalır (406). Mamzelle Aurelie’nin gözleri arasa da, artık ortalıkta çocukların eşyaları yoktur ama yine de onların seslerini duyar gibi olur (406). Chopin hikâyeyi öyle etkileyici bitirir ki, karakterin baştan sona yaşadığı değişim ve annelik duygusunun yoksunluğunun yarattığı etki çok açık bir şekilde görülür. Mamzelle, yaşadığı değişim ve kendinde olduğunu fark ettiği ve çocukların iki haftalık süreçte ortaya çıkardıkları yeni kimliğinin getirdiği farkındalıkla birlikte duygu patlaması yaşar ve Chopin’in deyişiyle “kadınların yaptıkları gibi yumuşak olmayan” bir şekilde ruhunu darmadağın eden bir acıyla birlikte tam bir erkek gibi ağlar (406). Mamzelle Aurelie, genel anlamda Kate Chopin’in bir diğer kadın karakteri olan Bayan Sommers’a benzer. Amaçları ve hissettikleri farklı olsa da, iki karakter de geçici bir hayal dünyasına girerler. Linda Byrd bu benzerliği şöyle açıklar: “İki karakter de ilk başta farklı açılardan çok kararlıdırlar” (10). Bayan Sommers hikâyesinin en başında kendini tamamen çocuklarına adanmış ve onlardan başka bir şey düşünmeyen bir anne resmi çizer; diğer yandan Mamzelle Aurelie kendini çocuklardan tamamen soyutlamış, onları kendisine tamamen uzak ve güçlü, erkeksi kişiliğine tehdit varlıklar olarak görür. Diğer bir açıdan bakmak gerekirse, Bayan Sommers kısa bir süreliğine yaşadığı özgürlük duygusundan sonra kendisini kısıtlayan annelik görevine dönmek zorunda kalır. Mamzelle Aurelie ise, annelik içgüdüsünü kazanmadan önce, yani kişiliğini bulmadan önce hiçbir erkeğe ihtiyaç duymamış, tamamen kendi ayakları üzerinde duran bir kadındır. Ama onun bu özelliği ve karakteri çocukların evine gelmesiyle birlikte son

bulur. Yani burada anlatılmak istenen şey şudur: Bir kadın hiçbir zaman gerçekten özgür olamaz. Kişiliğinin tamamlanması için ya bir erkeğe (evliliğe) ya da anneliğe ihtiyacı vardır. Daha farklı bir açıdan ise şu yorum getirilebilir: Hikâyenin en başında Mamzelle Aurelie'in maskülen görüntüsü ve tavrından bahsedilip annelik içgüdüsünün ortaya çıkışıyla bunun yok sayılması, Gardiner'ın kadın kimliği ile ilgili öne sürdüğü bir fikir ile açıklanabilir. Gardiner başarılı olan kadınların (Mamzelle Aurelie ayakları üzerinde duran bir kadındır) içlerinde bir 'erkek kimliği' taşıdıklarının ifade edilmesinin kadın kimliğine karşı yapılan bir haksızlık olduğunu ifade eder. Kimliğini erkekten alan bir kadının aslında kendi kimliği olduğundan bile bahsedilemez (177). Bu açıdan bakıldığında da, hikâyede kadının evlilik ya da anneliğe bağlı olmayan bir kimliğinin gerçekliğinden bahsedilemeyeceğini söylemek mümkündür.

Sonuç olarak, evlilik ve annelik kavramlarının anlatıldığı bu yedi hikâyede, Chopin bu kavramların karakter üzerindeki kimi zaman olumlu etkileri görülse de aslında onları boyunduruk altına alan özelliklerini yansıtır. En başta, evliliğin kendisinden nefret eden, bir erkekle aynı odayı paylaşma fikrine tahammül bile edemeyen Athénaise, hamile olduğunu öğrendiği an değişim geçirip bir an önce eşine gitmek ister. Bayan Mallard kocasının ölüm haberini aldıktan sonra özgürlüğüne kavuştuğu düşüncesiyle yepyeni bir kimlik kazanır; ancak, ölüm haberinin yanlış olduğunu kocasını karşısında görüp öğrendiğinde ise hayatını kaybeder. Evliliğine, kocasına ve bebeğine sonsuz bir sadakatle bağlı olan Desiree, bu bağlılığının bir sonucu olarak hayatına son verir. Kocasının alkol bağımlılığı ve ilgisizliği yüzünden evliliğini bitirme kararı alan Madam Celestine ise toplum baskısının da etkisiyle sonunda kocasına bir şans daha verir. Birkaç saatliğine de olsa, özgürlüğün vazgeçilemez tadını alan Bayan Sommers ise, en sonunda çocuklarının kendisini evde beklediği gerçeğiyle yüzleşmek zorunda kalır. Son olarak, özgür ruhlu bir kadın olan Mamzelle Aurelie, çocuklarla geçirdiği birkaç günün sonunda, o güne kadar hiç tecrübe etmediği ya da hissetmediği annelik içgüdüsüne mahkûm olur çünkü bir kadının mutlak özgürlüğü mümkün değildir. Genel olarak incelendiğinde, Chopin tüm bu hikâyelerinde, kimi zaman olumlu gibi gösterilen ama aslında erkek egemen düzenin ve kadına biçilen rollerin kaçınılmaz olduğunu eleştirmiştir.

6.2. Özgürlük ve Kimlik Arayışı

Chopin'ın kadın karakterlerinin yaşamlarını şekillendiren ve aynı zamanda Güneyli yazarı bu denli önemli ve ses getiren bir yazar yapan diğer bir tema da kadının özgürlüğüne doğru yaptığı yolculuk ve bu yolculukta kimliğini bulma çabasıdır. On dokuzuncu yüzyılda kadın olmanın ne ifade ettiği tezin önceki bölümlerinde belirtilmiştir. On dokuzuncu yüzyıl kadınları evlerinden uzaklaşarak yaşadıkları sarsıntılardan kaçmaktadırlar. Kadın karakterler kendilerini kapatan, kısıtlayan, ihmal eden evlerinden uzaklaşıp kendi ayaklarının üzerinde durdukları yeni hayatlarına başlarlar. Dönemin koşulları düşünüldüğünde, Kate Chopin'in özgürlük arayışında olan kadınlarının bunu tamamen ve sorunsuz bir şekilde elde edemediklerine şahit olmak şaşırtıcı bir durum değildir. Ancak Frances Cogan'ın *All- American Girl: The Ideal of Real Womanhood in Mid- Nineteenth Century America* kitabında belirttiği üzere, kadınlar genellikle alkolik eşlerinden, evi tamamen istila eden baba figürlerinden uzaklaşmak istemektedirler (17). Cogan “Gerçek Kadınlık Ülküsü”nü (The Ideal of Real Womanhood) “Gerçek Kadınlık İnancı”ndan (The Cult of True Womanhood) ayırarak, kadının evden uzaklaşıp kendi başına bir hayat kurabileceğinden, ekonomik özgürlüğünü kazanabileceğinden, çocuklu ve evli bir kadın olarak kötü karakterli eşlerinin yanında kalmak için bir sebebi olmayan kadınların varlığından bahseder (17). Bu bağlamda, Kate Chopin hikâyeleri düşünülecek olursa “Madame Celestine’s Divorce”, “Wiser Than A God” ve “Athénaise” örnek gösterilebilecek kısa hikâyelerdendir. Üç hikâyede de ortak olan özellik kadın karakterlerin ekonomik özgürlüklerini elde etme arzularıdır. Hikâyelerin konuları, olay akışları birbirlerinden farklı ve değişken olsa da karakterlerin hepsi birilerine bağımlı olmadan hayat kurma çabasındadırlar. Athénaise evinden ayrı olduğu süreç içinde tam anlamıyla özgür olmak adına para kazanmak için iş aramaya karar verir. Madame Celestine ise her ne kadar hikâyenin sonunda eşine bir şans daha verse de, boşanma davası sürecinde alkolik kocasından destek görmeyen çocuklu bir kadın olarak çeşitli yollardan para kazanır. Paula ise kendisine yapılan evlilik tekliflerini reddeden bir kadın olup tüm dikkatini mesleğine vererek aslında bir bakıma Cogan'ın “Gerçek Kadınlık Ülküsü” düşüncesine en çok uyan karakterler sayılmaktadır. “Wiser Than A God” ve “Madame Celestine’s

Divorce” Chopin’in “Diğer Kadınları” bölümünde incelenecektir. Tezin bu bölümünde incelenecek olan “Athénaise”, “The Story of An Hour” ve “A Pair of Silk Stockings” hikâyelerinde ise, kadın karakterlerin özgürlük ve kimlik arayışlarına üç farklı kadın açısından bakılacaktır. “Emancipation: A Life Fable” hikâyesinde ise, diğerlerinden farklı olarak, bir kuşun gözünden özgürlüğün anlamına bakılacaktır.

Öncelikle, evlilik ve annelik başlığı altında incelenen “Athénaise” hikâyesinin en önemli teması kadının özgürlük arayışında yeni bir kimlik bulmasıdır. Evliliğin beraberinde getirdiği psikolojik baskı ve kısıtlamalardan sıkılan Athénaise, gidişatını ve sonunu hiç tahmin etmediği bir serüvene erkek kardeşi Monteclin’in yardımıyla çıkar. Bu serüven Athénaise’in özgürlük arayışıdır. Fakat buna karar vermeden önce Athénaise kendisini bu arayışta haklı çıkaracak bir neden aramaya başlar. Evi ilk terk edişinde kocası Cazeau, Athénaise’in eve gelmek istemediğini bildiği halde, onun üzerinde psikolojik baskı kurmaya çalışır. Onun duygularını görmezden gelip, hiçbir şey olmamış gibi, eve geri dönmek için geç kaldıklarını ve hazırlanması gerektiğini söyler (359). Athénaise’i çıldırtan ve ne istediğini söyleyememesinin bir nedeni de budur. Çünkü kocası ile tartışamaz bile.

Hikâyede çok önemli olan ve Athénaise’in bu arayışta elini kolunu bağlayan ve onu evliliğine mahkûm eden noktalardan biri de, Cazeau’nun karısına karşı çok doğru ve kibar davranmasıdır. Athénaise’in planladığı gibi bir kavgaya, onunla eve geri dönmek için ya da evi terk etmek için çok haklı bir neden sunmasına sebebiyet vermemektedir (362). Cazeau’nun karısına karşı hiçbir zaman kötü bir laf söylemediği, onu aşağılamadığı, ihmal etmediği, rahatını bozacak ya da imkânlarını kısıtlayacak hiçbir tutum sergilemediği açıktır (362). Dolayısıyla, bu durum da Athénaise’in çaresiz kalmasına, güçsüzleşmesine neden olur ve o anda, toplum tarafından kutsal sayılan evlilik kurumuna karşı isyan etmenin anlamsız olduğu gerçeğiyle yüzleşir: “Ama kurnazlık ile savaştık bir silahı yoktu. Kocasının bakışları, üslubu, salt varlığı, toplumsal ve kutsal bir kuruma karşı isyanın anlamsız olduğunun içgüdüsel farkındalığını, umutsuzluk duygusunu getirmişti” (359). Athénaise’in özgürlük arayışında erkek kardeşi dışında ailesinden hiç kimsenin bir desteğinin olmaması da, onu şehirden uzaklaştıran bir etkidir. Kadının kendini köle olarak gördüğü evlilik

kurumu ve bundan kurtulup özgürlüğüne kavuşma isteği, hikâyede ‘meşe ağacı’ ile anlatılmıştır. Per Seyersted’in *Kate Chopin: A Critical Biography* adlı kitabında da belirttiği gibi, meşe ağacı annelik ve evliliği simgeler (114). Athénaise evi ilk terk ettiğinde, kendini sınırlayan, özgürlüğünü elinden alan evlilikten kurtulmak istemiştir. Fakat kocası Cazeau onu eve geri getirdiğinde, meşe ağacının altından geçerler ve bu bir anlamda kadının kaderinin değişmez olduğunu gösterir. Kadın ne kadar özgürlüğünün peşinde olursa olsun, evlilik ve annelik ile kimlik kazanır. Meşe ağacının altından geçerlerken, Cazeau’nun zihninde çocukken yaşadığı bir anı canlanır (360). Geçmişte, ailesine ait olan bir köle çiftlikten kaçmıştır ve çok iyi bir kalbi olan Cazeau’nun babası, kaçak köle bulunduktan sonra onun meşe ağacının altında soluklanmasına izin vermiştir (54). Çevredeki insanlar kölenin kaçmasını çok anlamsız bulmuşlardır çünkü kurtulmak istediği yer ona kötülük yapan, zulmeden bir yer değildir. Chopin açıkça ifade etmemesine rağmen, Cazeau’nun böyle bir anıyı karısını eve getirirken hatırlaması gösterir ki, Cazeau’ya göre, tıpkı o köle gibi Athénaise’in de o evden gitmek istemesi anlamsızdır. Çünkü o karısını çok seven bir erkektir.

Chopin’in Athénaise adlı kadın karakteri gerek bazı hikâyelerdeki gerekse gerçek hayattaki kadınlardan farklı bir yapıya sahiptir. Athénaise kaderi olarak görülen durumları kabullenme özelliğine ya da mantığıyla hareket etme özelliğine sahip değildir. Chopin Athénaise’in duygularının sesini dinleyen, hayatın ona sunduğu tüm güzelliklere açık ve bunlara aç bir karakter oluşuna vurgu yapar çünkü Athénaise’in sınırları yoktur. “Athénaise ne diğer birçok kadının ruhunda var olan, kaçınılmaz olanı hoşgörölü bir tevekköl ne de kocası gibi mantıklı bir teslimiyet ile kabullenecek kişi değildi. Onun hassasiyetleri canlı, keskin ve duyarlıydı” (361). Özgürlük arayışında kendisine haklı bir sebep arayan Athénaise için doğru zaman, kocasının genç kadının kardeşi Montecelin hakkında söylediği olumsuz cümlelerle birlikte gelir (362). Athénaise kocasına anlamsız olan suçlamalarla saldırmaya başlar çünkü eğer sebepsiz yere kocasından ayrılırsa, bir parça pişmanlık duymaktan korkmaktadır. Fakat kocasında bir hata görürse, bu onun vicdanını hem biraz rahatlatacak hem de ondan ayrılmayı kolaylaştıracaktır. Athénaise giderken haklı bir şekilde gitmek istemektedir. Kate Chopin hakkında söylenen, ‘evrensel konularda yazmıştır’ cümleleri bu hikâyede

geçerliliğini kanıtlamıştır. Athénaise'in kendini haklı gösteren bir sebeple birlikte, özlemini duyduğu özgürlüğüne kavuşma çabası, kadın psikolojisi konusunu çok açık bir şekilde göz önüne sermektedir.

Athénaise kendisini evlilik düzenine o kadar uzak hissetmektedir ki, her türlü âdete karşı çıkar. Cane Nehri bölgesinde, tüm anahtarların evin hanımında olması gerektiği gibi bir âdet geçerlidir (365-66). Fakat Athénaise tüm anahtarları evin hizmetlisi olan Felicite'ye verir (364). Bunun nedeni, Athénaise'in tıpkı bir kölenin zincirlerinden kurtulması gibi, kilitli ve kapanda kaldığını hissettiği evden kurtulmak istemesidir. Athénaise'in bu hareketi özgürleşme ve düzene karşı gelmesi olarak yorumlanabilir.

Aslında, Athénaise'in evden uzun süreliğine gidişi hem kendisi hem de kocası Cazeau için bir dönüm noktası niteliğindedir. Athénaise zamanla, Cazeau ise karısının gittiğini anladığı anda derin bir boşluğa düşer. Athénaise'in kendisi için ne kadar önemli olduğunu, karısıyla birlikte kendisine olan saygısının da bittiğini görür (367). Bir kadının erkek için ne demek olduğu, ne anlam ifade ettiği üzerinde düşünme fırsatı bulur ki bu da Cazeau'ya farkındalık kazandırır. Athénaise'in kendi rızası olmadan onu asla eve dönmeye ikna etmeyeceğini belirttiği bir mektup yazar (367). Athénaise ise, özgürlük hissini ilk olarak evden uzaklaşmak üzere kendisine yardım edecek olan kardeşi Montecelin ile plan yapmak üzere buluştuğunda yaşar. Chopin, okuyucuya bu duyguyu doğanın tasvirini yaparak verir. Kuşların suya çarparken çıkardıkları sesler, yağmurdan sonra topraktan gelen koku Athénaise'i uzun zaman sonra özgür hissettirir (365). Athénaise sonunda özgürlük yolunda büyük bir adım atmış ve New Orleans'ta Sylvie isimli bir kadının moteline yerleşmiştir. İlk defa gerçek anlamda özgür olmanın, mahsur kaldığı evlilikten uzaklaşmış olmanın verdiği huzur Athénaise'te kendini hissettirmeye başlamıştır. Bunu Chopin şöyle anlatır: “Athénaise hiç vakit kaybetmeden, dertlerinin sonuna gelmiş olan bir kişinin yoğun rahatlama ve yorgunluk havasıyla sallanan sandalyeye çöktü” (369).

Athénaise'in özgürlük arayışı sadece manevi anlamda olmamıştır. Her anlamda özgür bir kadın olup, ayakları üzerinde durmak için kendisine uygun, elverişli bir iş

aramaya karar verir çünkü her zaman kardeşi Monteclein'e maddi anlamda bağımlı kalması mümkün değildir. Bu da Kate Chopin'in kadın karakterlerinin özelliklerinden biridir. Kendisi, eşi öldükten sonra yalnız bir kadın olarak ayaklarının üstünde durmaya karar vermiş, yazın hayatına adım atmış ve ekonomik özgürlüğünü elde etmiştir. Dolayısıyla, kendi yaşamındaki tecrübelerinin izleri birçok karakterde görülür. New Orleans'taki özgürlük macerası esnasında karşısına çıkan Gouvernail ise Athénaïse için farklı bir deneyim olmuştur. Onunla dışarı çıkmış, yeni yerler ve insanlar görmüş, uzun sohbetler etmiş, kendini rahat ve özgür hissetmiştir çünkü Gouvernail'in yanında evli bir kadın değildir. Bu geçiş döneminde, okur Athénaïse'in özgürlüğün verdiği huzuru hissettiği anlara şahit olur. "Konuşacak hiç kimse olmasa bile, ön balkonda oturup gelip geçen insanları seyretmeyi eğlenceli buluyordu. Ve sonra evli olmamanın verdiği rahatlatıcı ve huzurlu hissi!" (373).

Diğer bir önemli nokta ise, Gouvernail gözünden Athénaïse'in kocası için hissettikleridir. Bernard Koloski *Kate Chopin: A Study of Short Fiction*'da bu konuya değinmiştir. Çok hassas ve derin düşünen bir adam olan Gouvernail, Athénaïse'in kocasına aslında hayranlık duyduğundan ama bunun kendisinin de bilincinde olmadığından şüphelenir (375). Bu anlamda Chopin, bir erkeğin gözünden kadın karakterinin iç dünyasına girer ve okuyucuya hislerinin analizini yapar. Gouvernail Athénaïse'in inatçı, fevri, masum, tatmin olmayan bir yapıya sahip olduğuna inanmaktadır (375). Aslında, Athénaïse henüz tam olarak olgunlaşmamış, kişiliği oturmamış ve ne istediğini kendisi de bilmeyen bir karakterdir. Bu sebepten dolayı, Athénaïse'in evini, kocasını terk edip özgürlüğe doğru yolculuğa çıkması aslında onun kimliğini bulmasında bir dönüm noktası olarak görülebilir. Fakat bu değişimin yaşanması için, Athénaïse'in istediği gibi dışarı çıkıp gezebilmesi, yeni yerler keşfetmesi, hayatı doğal akışında tanınması ve bunu mecburi bir bağının olmadığı, belki de o süreçte duygusal anlamda yakınlık duyduğu bir adamla yapması gerekmektedir. Ruhsal anlamda doygunluk hissine varan Athénaïse, ait olduğu yöreden ve ailesini görmeden geçirdiği bir ay sonunda bunun kendisine çok iyi gelmediği fikrine yakınlaşır (380). Cazeau olmadan geçirdiği günler Athénaïse'e yeni bir farkındalık kazandırır. Kocasını ve evi olmadan aslında mutsuz olduğunu düşünür; hatta kocasının ismini

mırıldandığında, sanki ondan ilk defa bahsediyormuş gibi, onu ilk defa görecekmış gibi heyecanlanır ve onunla olmak için sabırsızlanır (381). Bu duygu yoğunluğunda, daha önce de belirtildiği gibi annelik duygusunun yarattığı değişim de etkilidir. Seyersted'e göre, Athénaïse'in artmakta olan bu ev özlemi, kocasını farkında olmadan kabullenışı ve süreç sonunda kazandığı olgunlukla açıklanabilir (131). Sonunda Athénaïse eve döndüğünde, Cazeau karısının kendisine karşı ilk defa istekli olduğunu ve bir şeylerin gerçekten değiştiğini görür. Chopin hikâyeyi Athénaïse'in kazandığı farkındalık ve kimliğin açığa vuruluşuyla bitirir. "Dinle, Cazeau! Juliette'in bebeği nasıl ağlıyor! Küçük zavallı şey, sorun ne merak ediyorum? " (385). Hem annelik duygusunun ona vermiş olduğu içgüdü hem de evinden uzakta geçirdiği bir ay ona olgunluk kazandırmıştır. Son cümleleri etrafında olanlara kayıtsız kalamayışının ve daha da önemlisi yeni bulduğu kimliğinin göstergesi niteliğindedir.

Özgürlük ve kimlik arayışının ikinci örneği Bayan Mallard'ın hikâyesi olan "The Story of An Hour" dır. Bayan Mallard'ın kocasının ölüm haberini aldığı anda başlayan ruhsal uyanışının anlatıldığı bu hikâye, on dokuzuncu yüzyıl erkek egemen toplumda kadının özgürlük elde etme ve birey olma çabasını anlatır. Bayan Mallard'ın yaşadığı değişim hem fiziksel hem de ruhsal açıdan gerçekleşir. Athénaïse'in aksine, Bayan Mallard'ın yaşadığı değişim, özgürlüğün getirdiği farkındalık hemen gerçekleşmez. Mary Papke analizinde Louise'i zengin bir işadamlarının sadık, nazik, kırılgan karısı olan ve sadece Bayan Mallard olarak isimlendirilen bir karakter olarak ifade eder (132). O güne kadar, bir birey olarak, Louise Mallard olarak kimliği olmayan ya da bu kimliğin bilincinde olmayan ve evi, kocası dışında bir hayatı bilmeyen Bayan Mallard için bu süreç kolay olmaz. Haberini duyduğu ilk an kısa bir şok ve acı yaşar. Uzun sürmeyen bu keder anından sonra yukarı çıkar ve odasının kapısını kilitler, yalnız kalmak ister. Xuding Wang "Feminine Self-Assertion in 'The Story of An Hour'" isimli makalesinde Louise'in kocasının sözde ölüm haberini aldıktan sonra merdivenlerden yukarı odasına doğru çıkmasını ruhsal yolculuğuna çıkışı olarak ifade eder. Odasına çıkarak ruhsal benliğine kavuşur çünkü penceresi açık olan odası onun için yeni bir yaşam demektir (108). Odasının kapısını kilitlemesi ise Louise Mallard'ın yeni elde ettiği özgürlüğün bilincinde oluşunun ilk sinyalidir; hayatı artık tamamen ona aittir,

bağlı olduğu bir eşi yoktur. Bu yüzden, kapının kilitli olması, odaya onun rızası olmadan kimsenin girememesi de Louise Mallard'ın hayatı üzerindeki tek söz sahibi olan kişi olması, kendisi için karar vermesi olarak açıklanabilir. Açık pencereden dışarı bakıp yeni gelen baharı koklaması yeni hayatına bir merhaba deyişidir. Artık onun için yepyeni bir dönem başlayacaktır. Louise'in ruhu yeniden doğmuştur (Wang 109). Bayan Mallard artık Louise Mallard olmuştur. Brently Mallard'ın eşi olma devri artık kapanmış, özgür bir birey olan Louise devri başlamıştır. Pencereden dışarı baktığında ise dışarıda bir dünya olduğunu fark eder (756). Kate Chopin'in burada anlatmak istediği şey, on dokuzuncu yüzyılda yaşayan kadınların aslında ne kadar kısır bir hayatları olduğudur. Dışarıda hayat hep var olmuştur, fakat Louise için bu, kocasının ölüm haberini almasından sonra anlam kazanır. Çünkü bundan sonra kendisi de o hayatın içinde olabilecektir. Yine de bu tecrübe, özgür bir kadın olma hissi Louise Mallard'ı bir anlamda kaygılandırır. Ne olduğunu anlamlandıramadığı, ama “korkuyla beklediği, ona doğru gelmekte olan ve kendisini ele geçireceğini bildiği bir histir” (757). Mary E. Papke bunu “Ne olduğunu anlamlandıramadığı şey elbette yaşadığı bu tecrübeyi kimsesizlik değil özgürleşme olarak adlandırdığında kucakladığı öz farkındalıktır” diyerek açıklar (133). Aynı zamanda endişelidir çünkü bu zamana kadar güçsüz bir kadın olmuş ve artık özgürlüğü ile yüzleşmenin vakti gelmiştir. “Kendini bıraktığında, ufacık fısıldanan bir kelime hafif aralanmış dudaklarının arasından kaçtı. Alçak sesiyle tekrar tekrar söyledi: ‘Özgür, özgür, özgür!’” (757). Bayan Mallard'ın yeni elde etmiş olduğu özgürlüğü çok uzun sürmez. Tıpkı *The Awakening* romanında Edna karakterinin özgürlüğünü tam anlamıyla elde etmesinin yolunun ölüm olduğuna karar verip intihar etmesi gibi, Bayan Mallard için de özgürlük onun hayatına mal olmuştur.

On dokuzuncu yüzyıl kadınları için, birey olmanın, özgür olmanın, birinin karısı olmak dışında bir kimliklerinin olmasının yaygın bir durum olmaması kadının özgürlüğünü elde ettiği anda hayatını kaybetmesiyle açıklanır. Çünkü gerçekten özgür olmak bir kadının elde edemeyeceği bir durumdur. Sonuç olarak, bir kadın mutlak özgürlüğünü ancak ölüm ile elde edebilir. Louise Mallard için, yaşadığı bir saatlik mutluluk ve keyif, kocasının olup bitenden habersiz eve gelip, onun ölmediğini,

dolayısıyla aslında hiçbir zaman gerçekten özgür olmadığını ve olamayacağını anladığı zaman son bulur ve Chopin bunu doktor tarafından belirtilen ölüm sebebiyle ifade eder; ‘öldüren sevinç’ (758). Aslında, doktorun belirttiği bu sebep iki farklı şekilde yorumlanabilir. Birincisi, Victoria Hicks’in belirttiği gibi, kocasını gördüğü zaman yaşadığı sevince kalbinin dayanmamasıdır ki bu erkek bakış açısı olarak ifade edilebilir (Hicks 11). Bu açıdan düşünülürse, getirilebilecek yorum şudur ki erkekler kadınların gerçekten neler hissettiklerine, düşündüklerine önem vermezler çünkü bu erkek egemen bir toplumdur. İkincisi de yukarıda belirtilen, Bayan Mallard’ın elde ettiğini düşündüğü özgürlüğün ve sevincin ancak ölüm ile mümkün olabileceğidir.

Son olarak, annelik teması altında incelenen “A Pair of Silk Stockings” hikâyesi, bu bölümde hikâyenin kadın karakteri olan Bayan Sommers’ın özlemini duyduğu özgürlük ve kadın kimliğinin peşinden gidişi açılarından incelenecektir. Bayan Sommers için her şey tesadüfen eline geçen on beş dolarla çocuklarına yeni kıyafetler almaya çıktığı pazarda bir çift ipek çoraba dokunmasıyla başlar:

Eldiven giymiyordu. Yavaş yavaş elinin çok sakinleştirici, dokunması çok zevkli bir şeyle karşılaştığını fark etti. Aşağı baktığında elinin bir yığın ipek çorabın üzerinde olduğunu gördü. Yığının yanındaki bir kâğıtta, çorap fiyatının iki dolar elli sentten bir dolar sekiz sente indirilmiş olduğu yazıyordu. Tezgâhın yanında duran genç bir kız, çorapların ipek dokumasını incelemek isteyip istemediğini soruyordu. Bayan Sommers gülümsedi; sanki biri ona inceleyip satın alması için pırlantalardan bir taş vermişti. Ama yumuşak, parlak, lüks şeylere dokunmaya devam etti; artık iki elle tutuyor, parıltılarını görmek için yukarı kaldırıyor ve parmaklarının arasından yılan gibi kaymalarını hissediyordu. (55)

İpek kumaşlara dokunduğu anda hissettiği konfora, lükse sahip olma duygusu Bayan Sommers’ı ele geçirir ve evlenmeden önce sahip olduğu rahat hayatı ne kadar özlediğini hatırlar. Sorumluluklarından kaçıp, uzun zaman sonra ilk defa bir kadın olduğunu hatırlayıp ipek çorapları hiç düşünmeden satın alır (55). Chopin’in ifade ettiği gibi “düşünmenin yorucu ve tüketici işlevinden” kendini kurtarıp, içgüdüleriyle hareket etmeye başlar (55). Çocukları için çıktığı bu alışverişte kadın olduğunu hatırlayan

Bayan Sommers, aynı zamanda kendini ve güzelliğini de keşfeder. “Eteklerini yukarı topladı ve cilalı, sivri burunlu botlara bakarken ayaklarını bir yöne başını diğer yöne eğdi. Ayağı ve bileği çok güzel görünüyordu. Onların kendisine ait olduğunu, kendisinin bir parçası olduğunu idrak edemedi” (56). Kendinde keşfetmiş olduğu bu güzellik ve kaliteli, pahalı kıyafetler kendisini elit sınıfa ait hissettirir. Burada, dolaylı olarak bir kadının hangi koşullarda kendini sevdiği, mutlu hissettiği ve kendinden emin olduğu gösterilir. Bu, Chopin’in kadınlara olan yaklaşımlarından, farklı bir deyişle kadın psikolojisinin farklı açılarından yalnızca birisidir. Sadece o gün, birkaç saatliğine de olsa zengin insanlar gibi davranıp lüks bir lokantada yemek yiyip şarabını yudumlayan, garsona bahşiş bırakan Bayan Sommers özgürlüğünün son durağı olan tiyatroya girip bir oyun izler. Oyun bittiğinde, Bayan Sommers için de gerçek hayatına dönme vakti gelir. “Oyun bitmişti; müzik kesildi, kalabalık dışarı çıktı. Sanki bir rüya bitmişti. İnsanlar farklı yönler dağıldı. Bayan Sommers, köşeye giderek teleferiği bekledi” (58). Fakat gerçeklerden tamamen sıyrılıp, yaşadığı birkaç saatlik rüyadan, özgürlük hissinin karakterinde yarattığı büyüden kurtulmak istemeyen Bayan Sommers için evine, sorumluluklarına dönmek kolay olmaz.

Karşısında oturan, meraklı bakışlara sahip bir adam Bayan Sommers’in küçük, solgun yüzünü beğenmiş görünüyordu. Bu yüzde gördüklerini okumaya çalışmak adamı şaşırttı. Gerçekte hiçbir şey görmemişti; sadece keskin bir dileği, teleferiğin hiçbir yerde durmadan sonsuza dek kendisiyle gitmesine dair güçlü arzuyu sezecek kadar bilgeydi. (58)

Barbara Ewell’a göre, Bayan Sommers yaşadığı bu günün sonunda pişmanlık duymaktadır. Bu pişmanlığın sebebi nereden geldiği belli olmayan on beş dolarla kendi kendini şımartmış olmak mı, yaşadığı bir günlük yanılsama mı, o zenginliğe ve özgürlüğe hiçbir zaman gerçekten ulaşamayacak olması mı, seçtiği hayat mı, yoksa kendisini evde bekleyen çocukları mı gibi soruların cevaplarını tıpkı “A Respectable Woman” hikâyesinin sonunda yapmış olduğu gibi vermez (142-43).

Son olarak, Kate Chopin’in ‘özgürlük’ temalı hikâyeleri okunduğunda “Emancipation: A Life Fable” şüphesiz çok etkili bir tesir bırakacaktır. Yazarın en kısa

birkaç hikâyesinden biri olan bu eser, özgürlük kavramına bütün hikâyelerden farklı bir açıdan yaklaşmaktadır. Bu hikâyenin kahramanı bir kadın değil kuştur. Yazar bir sayfalık bu hikâyesini öyle başarılı şekilde kaleme almıştır ki, özgürlük adı altında okunan diğer kadın hikâyelerinde temelde yatan mesajın ve yazarın anlatmak istediğinin ne olduğu kendini çok net bir şekilde gösterir.

Chopin hikâyeye kafesinde yaşayan, etrafı demir parmaklıklarla ve duvarlarla çevrili, güneşin ışıklarını sadece parmaklıklar ardından yansması şeklinde bilen bir kuşun dünyaya gelişini anlatarak başlar (659). Yazarın burada anlatmak istediği şey kadınların doğdukları andan itibaren onları hapseden, kısıtlayan ve dünyayı tanımlarına izin vermeyen bir düzende yaşadıklarıdır. Bu düzende onları “koruyan görünmez bir el” vardır ki bu da erkek egemen düzen olarak açıklanabilir (659). İşin ilginç tarafı, başka bir dünyanın farkında olmadıkları için kafes içinde ne kadar kısıtlandıklarını da bilemezler. Ancak bir gün büyüdüklerinde, o hiç bilmedikleri hayata adım atmak için bir fırsatları olur; Chopin bunu hikâyede şu şekilde anlatır: “Bir gün miskin istirahatinden uyandığında, kafesinin kapısı açıldı: beklenmedik bir olay onu açmıştı.” (659). Chopin’in deyişiyle bu beklenmedik olay özellikle “The Story of An Hour” ve “A Pair of Silk Stockings” hikâyelerinde karakterlerin karşısına çıkar. Bayan Mallard kocasının sözde ölüm haberiyle tamamen özgür olduğunu ve yeni bir hayata başladığını düşünür, Bayan Sommers ise aniden gelen on beş dolarla bir günlük de olsa onu sınırlandıran şeylerden koparak özgürlüğünün tadını çıkarır. Chopin bu hikâyesinde, kafesinden çıkarak özgür olmaya karar veren bu kuşun yolculuğunda karşılaştığı zorluklara, onu inciten, kanatlarını acıtan şeyler olduğundan da bahseder ama buna rağmen onun her şeyi tecrübe etmekten ve bir kere tadını aldığı özgürlükten vazgeçip kafese geri dönmesine de izin vermez. “.... O kadar ihtiyatsızdı ki her şeye dokunarak, onları koklayarak, görerek --- parlak kanatlarını parçalayıp acıtıyordu.” (659). Chopin’in verdiği mesaj şudur: Özgürlük adına yola çıkan kadınlar türlü zorluklarla karşılaşabilir, karşılaşacaktır da. Önemli olan onun tadını bir kez aldıktan sonra yola devam etmek, geriye dönmemektir. Nitekim hikâyeyi de bu şekilde bitirir: “o da yaşıyor, arıyor, buluyor, eğleniyor ve acı çekiyor. Tesadüfen açılan kapı hala açık, ama kafes sonsuza kadar boş kalacak!” (659). Sonuç olarak, Kate Chopin’in özgürlük

yolunda birbirinden ayrı kararlar vermiş kadınlar yaratsa da (Athénaise, Louise Mallard, Bayan Sommers) aslında hepsinde verdiği mesaj aynıdır: Bir kadın sonuçları ne olursa olsun özgür olmalı.

Özetle, bu bölümde incelenen “Athénaise”, “The Story of An Hour” ve “A Pair of Silk Stockings” hikâyelerindeki kadın karakterler olan Athénaise, Louise Mallard ve Bayan Sommers için aynı amaç uğrunda kimlik kazanma arzusu dışında farklılıklar da olduğu söylenebilir. Üç kadın arasında, Athénaise en aktif olanıdır. Açıklamak gerekirse, başından beri evliliğe karşıdır ve bir şekilde bunu davranışlarıyla belli eder. Hikâyenin sonunda eşine dönmesi ise pasiflik olarak değil, tam tersine bu Athénaise’in isteyerek verdiği bir karar olduğu için, olgunlaşması ve yeni bir kimlik kazanması olarak yorumlanabilir. Louise ise, Bayan Mallard iken pasif, eşinin gölgesinde kalmış bir kadındır ve bu yüzden, eşinin asılsız ölüm haberini aldığı anda mutlak özgürlüğünü ilan eder. Odasına girip kapıyı kilitlediğinde, kimsenin oraya girmesine izin vermeyerek hayatı üzerinde sadece kendisi söz sahibi olur ve böylece, hayatına mal olsa da, pasif kadından (Bayan Mallard) aktif kadına (Louise Mallard) geçiş yapar. İki kadın karakterin aksine Bayan Sommers ise hiçbir zaman gerçekten özgür olmaz. Hikâye boyunca kendi isminin telaffuz edilmemesi bu açıdan önemlidir. Örneğin, “The Story of An Hour” da kadın karakter Bayan Mallard iken özgürlüğünü elde ettiği andan itibaren Louise Mallard olarak ifade edilir. Ancak, Bayan Sommers hayali bir gerçeklik ve özgürlük yaşadığı için, gerçekten arzu ettiği özgür kadın kimliğini elde edemez ve bu yüzden okuyucu ismini öğrenemez. Son olarak, “Emancipation: A Life Fable” hikâyesi ise kadının erkek egemen toplumdaki bastırılmış, kısıtlanmış konumdan özgürlüğünün keşfine doğru çıktığı yolu kuş benzetmesi ile anlatması bakımından yazarın farkını ortaya koymaktadır.

6.3. Cinsel Kimlik ve Farkındalık

Kate Chopin eserlerinin evlilik, annelik ve özgürlük kadar önemli olan bir diğer teması, kadının cinsel kimliği ve cinselliğinin farkında olmasıdır. Cinselliği ise diğerlerinden bağımsız düşünmek mümkün değildir; çünkü kadın, özgürlüğünü evlilik ve anneliğin kendisine biçtiği değer ve görevler yüzünden yaşayamaz. Özgürlüğünü

yaşayamamak demek de bir açıdan cinsel özgürlük anlamına gelir. On dokuzuncu yüzyılda bir kadın için, tüm zincirlerini koparıp her anlamda özgür bir birey olmak kadının yargılanması, toplumdan dışlanması demektir. O zamanki anlayışa göre, kadının cinselliğini dilediği gibi, kısıtlama olmadan yaşaması mümkün değildir. Evli bir kadın olarak bile kendi isteklerini ifade etmesi söz konusu değilken, edebi alanda cinsellik konusunun kaleme alınması da normal karşılanan bir durum olmamıştır. Bu anlayışa karşın, Katrin Meyer “Female Sexuality in Depicted Short Stories By Kate Chopin” isimli çalışmasının ikinci bölümünde Chopin’in eserlerini ürettiği dönem olan on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında ise yavaş yavaş gelişmekte olan bir feminist anlayış olduğunu belirtir. Bu anlayış o zamana kadar etkisini sürdürmüş olan erkek egemen toplumun kadın cinselliğini göz ardı etmesine bir başkaldırı niteliğindedir. Bu anlayış kadının kendi vücudu üzerinde söz sahibi olan kişi olduğunu ve cinselliğini dilediği gibi yaşama hakkı olduğunu savunur. Tam da bu sebeplerden dolayı, Kate Chopin’in özellikle cinsel kimliğinin farkında olan ya da bu kimliklerinin farkına varan kadınlarının hikâyeleri büyük önem taşımaktadır. “A Shameful Affair”, “The Storm” ve “A Respectable Woman” adlı eserler de, bu bölümde ele alınacak ve kadın cinselliğine ayna tutacak Chopin hikâyeleridir.

Per Seyersted’in *Kate Chopin: A Critical Biography* isimli kitabında vermiş olduğu bilgi doğrultusunda, Kate Chopin’in ruhsal ve cinsel anlamda uyanış yaşayan ilk karakteri “A Shameful Affair” hikâyesindeki Mildred Orme’dur (109). Hikâye süresince duygusal anlamda inişler ve çıkışlar yaşasa da, Mildred Orme pasif olmayı kabul etmeyen, önce cinsel daha sonra ise duygusal anlamda güçlü olan tarafı temsil eder. Bu bağlamda, Kate Chopin’in birçok kadın tipinden ayrılmaktadır. Yazarın döneminde, bir kadının cinsel dürtülerinin peşinden gitmesi ve cinselliğini ifade etmesinin mümkün olmaması bu hikâyeyi ve karakteri farklı kılar çünkü Mildred Orme bunun tersi bir karaktere sahiptir.

Mildred Orme bir kızın olması gerektiği ve kendinden beklendiği gibi mutlu, halinden memnun bir karakterdir (719). Dolayısıyla, toplumun koyduğu kurallar ve sınırlar içerisinde bir hayat yaşar. O kurallar içerisinde, bir kızın ne yapıp ne yapmaması gerektiği açıktır. Bunun bilincinde olan Mildred, o yaz kaldığı çiftlik evinde çalışan

genç erkeklerin hiçbirisiyle ilgilenmez. Çünkü Mildred'in üst tabakaya ait genç bir kız olarak, kendi sınıfı dışında bir erkekle evlenmesi, hele ki sevgili olması kabul görecektir bir durum değildir. Mildred'in cinsel anlamda ilk dürtüsü, Chopin'in fiziki özelliklerini tasvir ettiği, iyi vücutlu, mavi gözlü, genç bir çalışanı fark etmesiyle olur. Dikkat çekici hali ve tavırları olan bu adamı ilk fark edişi, Mildred'in karakteri ve toplum kuralları dışına çıkışı için önemli bir andır. Günler boyunca genç adamı izler ve ona gülümseyerek ilk adımı atmış olur (720). İlk adımı atan, kendini göstermeye çalışan taraf olur. Kate Chopin burada kadın karakterin pasif olmayışının altını çizer. Mildred'in bu çabaları en başta faydalı olmaz ve çiftlikte çalışan biri olarak, zengin bir kıza yaklaşmaması gerektiğini bilen genç adamın uzak tavırları, okura toplumun belirlediği "genç kız olmanın gereklilikleri" ne ayna tutar. Buna göre, genç ve bekâr bir kız, hele ki birçok talibi varsa, elbette ki çiftlikte çalışan değersiz birine bakmaz (720). Dürtülerinin sesini dinleyen Mildred ise, ilk başta toplumun kendisinden ne beklediğine önem vermez ve bir şekilde genç adama kendini göstermeye karar verir. Hikâyede genç kızın cinsel duygu ve dürtülerini harekete geçiren his 'şeytan' kelimesiyle ifade edilir (720). Aslında, bu yaklaşım hikâyenin üzerinde durmuş olduğu temayı da anlayabilmek adına önemlidir: Bir kadın için cinsellik, cinsel arayış, cinselliğinin farkında olmak tehlikeli ve yasaktır. Bunların peşinden gitmek, kadını yanlış bir yola ve sona götürür. Bu yüzden, kadınlar duygusal ve cinsel anlamda bastırılmışlardır. Mildred'ı cinsel anlamda yükselten ama bir yandan da duygusal anlamda arada kalmasına sebep olacak olay yaklaşırken, genç adam sonunda ona baktığında, Mildred'in baskın ve güçlü tavrında kırılma olur (721). Chopin bunu açıkça ifade etmese de, genç kızın o bakışları aklından çıkartamaması bunun bir göstergesidir. Sonunda o an geldiğinde, genç adam Mildred'ı öptüğünde, genç kıza göre öpücük onun masumiyetini alır (722). Tabii ki bu düşünce genç kızın kendi görüşüdür, çünkü o aynı zamanda toplumun gözünde bunun affedilemez ve kabul edilemez bir davranış olduğunu bilmektedir. Bu sebepten dolayı, başkalarına söyleyip söylememek arasında kalır. Fakat Mildred için en başta ifade edilen duygusal anlamda inişli çıkışlı oluşu burada kendisini açığa vurur. Bir anlık karasızlıktan sonra, Mildred bu sırrı kimseye söylememeye, kendisine saklamaya karar verir. "Sır kendisinde kalmalı: O unutana kadar yalnız katlanacağı nefret dolu bir yük" (723). Mildred bastırılmış olan cinsel kimliğinin ortaya çıkmasından pişmanlık duyar.

Çünkü ona öğretildiği şekilde düşünürse büyük bir hata yapmış, hem kendine hem de çevresine ihanet etmiştir. Seyersted'e göre de, Mildred'in yaşadığı bu tecrübeden gizliden gizliye hoşnut olmasından yine de utanmasının nedeni kadın saflığına ihanet etmiş olduğunu düşünmesidir (109). Farklı bir açıdan bakmak gerekirse, Mildred bu davranışıyla pasif bir kadın olmadığını ve sorumluluk alabildiğini de kanıtlar. Genç kız yaşadığı bu deneyimi unutamamaktan korksa da, bir yandan da hayatının en güzel, en heyecanlı anı olduğunu da bilir ve bu tecrübeyi ve bunun verdiği yükü 'tatlı bela' olarak adlandırır (723).

Kate Chopin'in edebi özelliklerinden biri olan, hikâyenin ortasında bir bilgi verip, olayların akışını, karakterlerin davranışlarını ve okuyucunun bakış açısını değiştirmesi özelliği bu hikâyede de görülmektedir. Hikâyenin sonunda doğru, çiftlikte çalışan ve Mildred'ı öpüp onun kötü hissetmesine neden olan genç adamın aslında zengin, soylu ve o yaz sadece farklı bir deneyim yaşamak için çiftliğe gelen Fred Evelyn olduğu Mildred'a ortak bir arkadaşlarından gelen mektupla ortaya çıkar. Kendisini öpen kişinin aslında kendisi gibi üst tabakadan biri olduğunu öğrendiğinde, Mildred yaşadığı pişmanlıktan kurtulabileceğini düşünse de, bir kadının davranmaması gerektiği şekilde hareket ettiği hissi yine de peşini bırakmaz (724). Önemli olan nokta, Mildred'ın gerçekten ne için pişman olduğudur. Üst tabakaya ait bir kadın olarak alt tabakadan olduğunu düşündüğü biriyle yakınlaşmak mı, yoksa bir kadın olarak cinsel arzularına kendini bırakmak mı? Chopin hikâyesini kadın karakterinin kendisi ile hesaplaşması ve duygularını "ben kendimi affettiğimde" diyerek sorgulamasıyla bitirir (724). Sonuç olarak, birçok özgür kadın hikâyesinde olduğu gibi, bu hikâyede de toplum tarafından bastırılan kadın, cinselliğini özgürce yaşayamaz ve bundan pişmanlık duyar.

Teresa Gibert'in "The Role of Implicatures in Kate Chopin's Louisiana Short Stories" isimli makalesinde de belirttiği üzere Chopin'in 1898 yılında yazdığı ama yayınlamayı hiç düşünmediği hikâyesi "The Storm", cinselliği açık bir dille dışa vurmasıyla diğer cinsel kimlik hikâyelerinden sıyrılmaktadır (4). Chopin bu hikâyesinde, "At The Cadian Ball" da toplum kuralları yüzünden bir araya gelemeyen alt tabakaya ait bir Cajun olan Calixta ve zengin bir Creole olan Alcee karakterlerini,

cinselliğin ön plana çıktığı bir kurgu ile yeniden bir araya getirir ve karakterlerin mutluluğu bulmalarına ve hayata daha pozitif bakmalarına olanak sağlar. Hikâyenin kadın karakteri Calixta, kendi sınıfından olan Babinot ile evlenmiş ve Bibi adında bir çocuk dünyaya getirmiştir, Alcee ise yine kendi sınıfından Clarisse ile. Genel bir pencereden bakıldığında, doğru ve olması gereken evlilikler yapan iki taraf, tutkudan uzak bir hayat geçirirler. Hikâyenin başında Babinot'un uysal, karısını ve çocuğunu düşünen bir erkek olduğu ifade edilmiş, Calixta'nın ise bu sakin hayata ve evliliğe uyum sağladığı, en azından başka bir seçeneği olmadığı için uyum sağlamak zorunda kaldığı belirtilmiştir. “Yan pencereye oturmuş dikiş makinasında dikiş dikiyordu” (926). Calixta'nın yaptığı bu iş, ev işlerine odaklanması, arzularından, tutkularından, cinsel isteklerinden ne kadar uzaklaşmış, onları ne kadar unutmuş olduğunu gösterir ve kendini Alcee'nin kollarında bulacağından, yıllardır bastırdığı duygularının patlak vereceğinden habersizdir. Chopin bu durumu şöyle ifade eder: “Çok meşguldü ve yaklaşmakta olan fırtınadan habersizdi” (926). Calixta fırtına ve yağmurun şiddetlendiğini fark edip çamaşırları toplamak için kapıyı açtığı anda, evlendiğinden beri görmediği Alcee'yi görür ve onun içeri girme ricasına hayır diyemez. Burada söylenebilir ki, fırtına hikâyede sadece bir doğa olayı değildir. Fırtına, Calixta ile Alcee arasındaki, yıllar önce bastırılmış olan duyguların patlaması, yaşadıkları cinsel deneyim, kadının (Calixta) sakin, sükûnetli hayatını bir kenara koyup cinsel dürtülerinin peşinden gitmesi olarak yorumlanabilir. Ayrıca, fırtına Babinot ile Bibi'nin eve gelmesine engel olup Alcee'nin eve girmesine ve Calixta ile yakınlaşmasına bir neden olmuştur. Pencereden yağmuru izlerlerken ansızın çakan şimşek Calixta'nın sıçrayıp kendini Alcee'nin kollarında bulmasına sebep olur ve bu fiziksel yakınlık yıllar önce birbirlerine karşı hissettikleri ama yaşayamadıkları tutkuyu hatırlamalarına neden olur (Koloski 75). “Alcee kendisini sallanan koltuğa attı, Calixta ise huzursuz bir şekilde yerden dikmekte olduğu pamuklu örtüyü aldı” (927). Alcee içeri girdiği andan itibaren Calixta'nın kafası karışır ve ona evliliğini hatırlatan ne varsa ortadan kaldırmak istermişçesine ortalığı toplar. Bir anlamda, kendisini Alcee ile yaşayacağı erotik anlara hazırlar. Cinselliğini özgürce yaşayabilmesi için dikkatini dağıtacak ya da onu suçlu hissettirecek bir şey olmasını istemez. Sonunda birbirlerinin varlığına karşı koyamazlar ve birlikte olurlar. Yaşadıkları cinsel tecrübeyi anlatırken, Chopin bir yandan da Calixta'nın karakteri ve

duygularıyla ilgili mesajlar verir okuyucuya. “Dünyaya geliş nedenini ilk kez fark eden sert, esnek vücudu, güneşin nefesini ve kokusunu ölümsüz dünyaya vermeye davet ettiği krem renkli bir zambağa benziyordu” (929). Chopin burada Calixta’nın o anki duygularını, daha doğrusu bir kadın olarak cinselliğini doya doya ilk defa o dakikalarda yaşamasını anlatır. Cinsel hazza ulaşmanın tadına ilk kez Alcee ile varır. Çünkü cinsellik insanın en çıplak, en dürüst olması gerektiği andır (Jones and Coates 133). Fırtına ise, iki insan arasında geç kalınmış tutku demektir, cinsel deneyim demektir. Chopin bunu şöyle ifade eder: “Patlayan fırtınaya kulak asmadılar ve onun kollarındayken doğanın gürültüsü kadını güldürdü” (929). Çünkü Calixta yaşadığı cinsel deneyim ile kendini bulur, kadın olduğunu hatırlar ve unuttuğu, belki de hiç bilmediği duyguları keşfeder. Yaşadıkları tutku dolu dakikalar yerini rahatlamaya bıraktığında fırtına da diner, gök gürültüsünün sesi azalır ve yağmur sadece damlamaya devam eder. Yaşanan bu tutku dolu dakikalardan sonra yeniden doğmuş gibi hisseden Calixta büyük bir değişim geçirir. “Calixta avluda atına binmiş giden Alcee’yi izledi. Adam döndü ve parlayan bir yüzle kadına gülümsedi ve Calixta çenesini yukarı kaldırdı ve yüksek sesle güldü” (929). Yılların ve evliliğin vermiş olduğu yorgunluk ve bıkkınlık gitmiş, ilk defa gerçekten hissederek yaşadığı cinsellik ona kadın olduğunu hissettirmişti. Bu hislerin verdiği mutluluk kendini Calixta’nın yüzünde, gülüşünde kendini gösterir. Cinsel kimliğini yaşamamanın kadında yarattığı etki, Calixta’nın kocasına karşı sergilediği sevgi dolu davranışla da görülür. Olup bitenden habersiz, ama karısının bu halinden son derecede memnun olan Babinot ise, getirdiği bir kutu karides karşılığı aldığı öpücük ile mutlu olur. Sonuç olarak, Chopin’in bu hikâyesinde cinselliğin bir kadın için ne kadar önemli olduğu, hayatında nasıl pozitif bir etki yarattığı da görülmektedir. “A Shameful Affair” da Mildred karakterinin tersine, Calixta yaşadığı cinsellikten ki bu sadece bir öpücük değil, mutluluk duyar ve içinde en ufak bir pişmanlık olmaz. Hikâye, Kate Chopin’in cinselliğin yarattığı olumlu etkiyi anlatan cümlesiyle biter: “Fırtına geçti ve herkes mutluydu” (931). Cinsellik açısından en cesur olarak görülen sayılan bu hikâye, on dokuzuncu yüzyıl cinsellik anlayışında ‘evlilik dışı cinselliğin felaket getireceği’ düşüncesine verilen en açık karşıt cevaptır. Emily Toth’a göre, Chopin’in bu çalışması onun iyi ve sadık bir eş ve anne olarak hayal gücünün ne kadar güçlü ve ileri görüşlü olduğunu gösterir (658).

Cinsel kimliğinin ve arzularının peşinden giden kadınların anlatıldığı bu bölümdeki son hikâye olan “A Respectable Woman”, diğerlerinden farklı olarak, evli ve saygın bir kadın olan Bayan Baroda’nın kocasının arkadaşı Gouvernail’e karşı koymakta zorlandığı cinsel bir çekim duyması sonucu, eşi, saygınlığı ve yasak ilişki arasında yaşadığı ikilem ile mücadelesini anlatır. Hikâyeyi farklı kılan nokta ise, Chopin’in karakterini bu ikilem sonucunda yaptığı seçim hakkında kesin bir bilgi vermemesi ve yorumu okuyucuya bırakmasıdır.

Zengin, saygın bir hayatı ve evliliği olan Bayan Baroda, evlerine kocasının eski bir arkadaşı olan ve hiç tanışmadığı Gouvernail’in eve geleceğini duyunca durumdan rahatsız olur ve bu karakteri gözünde canlandırır (26). Gouvernail evlerine gelip, onun hiç de beklediği gibi ukala, alaycı bir tip olmadığını görünce, Bayan Baroda şaşkınlıkla karışık, aslında kendisinin de tam olarak ifade edemediği bir hayranlık duymaya başlar. Kate Chopin’in evlilikten sıkılmış, heyecan arayan kadınlarındaki ortak özellik olan zengin, lüks hayatı değil, bunun tam tersi bir hayata, daha doğrusu saygın hayatın gerektirdiği kısıtlamaların olmadığı ve içlerinden geldiği gibi yaşayabildikleri bir hayata ilgi duymaları bu hikâyede Bayan Baroda’nın Gouvernail’den hoşlanması ve ona karşı heyecan duyması olarak okuyucuya sunulur. “Ama kısmen denediğinde, kendisine bile tam olarak neden Gouvernail’den hoşlandığını açıklayamıyordu. Onda, Gaston’un, kocasının kendisine sık sık sahip olduğunu kanıtladığı parlak ve gelecek vadeden kişisel özelliklerin hiçbirisini göremiyordu” (26).¹ Anlaşılabacağı üzere, Bayan Baroda kendisinin bile sebebini fark edemediği bir duygu yoğunluğuna doğru sürüklenmektedir. Bayan Baroda’nın çabalarına rağmen Gouvernail’in suskun kalması, fazla rahat bir tavır sergilemesi bir kadın olarak Bayan Baroda’yı rahatsız eder. Bu durum ondan gerçekten haz etmemesi demek değildir. Aksine, Gouvernail’in varlığıyla iki hafta da olsa, yaşamına renk ve heyecan geleceğini düşünmüştür (27). Aşk, arzular ve sadakat arasında kalan, bir anlamda kaçış yolu arayan Bayan Baroda, Gouvernail evden gidene kadar uzaklaşmak ister. “Düşüncelerinin ya da niyetlerinin bunca karışık

¹ “A Respectable Woman” hikâyesindeki alıntılar Ayşe Aknam’ın çevirisine aittir.

olabileceğini hiç bilmezdi. Onlardan, sabah evden çıkmasına dair belirgin bir ihtiyaç hissinden başka hiçbir şey toparlayamadı” (28). Kafasında bu düşüncelerle boğuşurken yanına gelip oturan Gouvernail’e karşı koymakta fazlasıyla zorlanır Bayan Baroda. O gece genç adamı arzular. O konuşurken, aklından ona dokunmak dışında bir şey geçmez (29). O an düşündüğü şey cinselliğidir, arzularıdır. Çünkü o an, fiziksel varlığı üstün gelir (29). Gouvernail’i öpmek, onunla birlikte olmak ister. Burada Chopin’in “eğer saygın bir kadın olmasaydı bunları yapardı” (29) cümlesi kadının, hele ki evli ve soylu ise, ne kadar kısıtlı olduğunu, cinselliği özgürce, istediği gibi yaşayamadığını gösterir. Eğer aşkın peşinden giderse saygınlığını kaybedecektir. Bayan Baroda’nın en büyük ikilemi de budur. Careyi arzularının kendi benliğini ele geçirdiği o ortamdan uzaklaşmada bulan Bayan Baroda’nın ikilemi bu noktada bitmez. Kocasını ile “kendisini ele geçiren bu ahmaklığı” paylaşmak ister (29). Fakat Bayan Baroda’nın karakteri hakkında bir bilgiyi de buradaki davranışı ve kararı verir. Güçlü bir kadın olarak, yaşadığı bu duygu karmaşası ile tek başına mücadele etmeye karar verip evden bir süreliğine (Gouvernail gidene kadar) ayrılır. Bayan Baroda’nın evden gidişinin nedeni yaşadığı arada kalmışlık durumundan kurtulması ve muhtemelen Gouvernail’i kafasından ve kalbinden atmak isteğidir. Kate Chopin’in etkileyici ve şaşırtıcı yazım tekniği bu noktada ortaya çıkar. Olayın üzerinden birkaç ay geçtikten sonra Bayan Baroda kocasına Gouvernail’i tekrar eve davet etme teklifinde bulunur. Kocasının memnuniyeti ve şaşkınlığına karşı “her şeyin üstesinden geldim! Göreceksin. Bu sefer ona çok iyi olacağım” cümleleri ile cevap verir (30). Kate Chopin bu cümleyle birlikte yorumu tamamen okuyucuya bırakır. Bayan Baroda’nın gerçekten Gouvernail’e karşı duyduğu arzuyu bastırdığı mı yoksa her şeyin üstesinden gelmekle, toplum baskısının üstesinden gelmenin ifade edildiği ve bu sefer gerçekten arzularına cevap vereceği ve durmayacağı konusu tartışmaya açıktır.

Özetle, bu bölümde karakterlerin, onların davranışlarının nedenleri ve sonuçları, kadının cinsel kimliği ve arzuları esas alınarak incelenmiştir. Kimi hikâyede cinsellik kadının yaşamak ve açığa vurmadan çekindiği bir kavramken, kimisinde de cinsellik on dokuzuncu yüzyıl cinsellik anlayışına uygun olarak evlilik ya da hamilelik kavramlarıyla kendisini gösterir. Ya da kadınlar cinselliklerini saklamadan, herhangi bir

baskı altında kalmadan özgürce yaşarlar ki bu da Chopin'in kadınların sahip olamadıkları yaşamları edebiyat yoluyla istediği gibi hayal etmesi, kurgulaması ve kadınlara sunmasının bir göstergesidir. Mildred Orme ("A Shameful Affair"), Calixta ("The Storm") ve Bayan Baroda ("A Respectable Woman") farklı karakterlere sahip olsalar ve davranış biçimleri ya da Kate Chopin'in bu karakterleri ele alış biçimi farklı olsa da, cinsel kimlik ve kadın olmanın bilinci gibi evrensel konular ile ilgili deneyimleri yazıldıkları dönem içerisinde ses getirmiş ve her biri Chopin'in önemli kadın karakterleri arasındaki yerlerini almışlardır.

6.4. Chopin'in "Diğer" Kadınları

Kate Chopin'in evlilik, annelik, özgürlük, cinsel kimlik ve farkındalık üzerinden ele aldığı farklı kadın karakterler dışında, tezde "diğer kadınlar" olarak ifade edilen karakterler de incelenecektir. Per Seyersted'in da kitabında belirttiği gibi, kadınlar karakterler özelliklerine göre kategorilere ayrılabilir (103-11). Chopin'in kadınlarının tek bir kalıba sokulması, onları sınırlamak doğru değildir. Çünkü bir kadın özgür ruhlu olup daha sonra değişim geçirerek eşine bağlı bir kadın olabilir, ya da toplum yüzünden kendisini bastırılmış hisseden ve kurallara bağlı yaşaması gerektiğini düşünen bir kadın da duygularına kulak veren bir karaktere dönüşebilir. Bu bilgiler ışığında, kadını evlilik, annelik, özgürlük ve cinsellik temaları dışında anlatan diğer etiketlerin de olduğunu söylemek yanlış olmaz. Bunların arasında, kendini feda eden ve kocasına bağlı kadınlar, tam tersi olarak kendinden ödün vermeyen kadınlar, duyguları ve toplum kuralları arasında kalmış olanlar ve bir şekilde değişim geçiren kadınlar bulunmaktadır.

Chopin'in 'diğer' kadınlarından ilki olarak, kendinden ödün vermeyen kadınlar gösterilebilir. Detaylı bir şekilde bu kadın tipinin neyi ifade ettiğinden bahsetmek gerekirse, söylenebilecek şeylerden biri bu kadınların her şeyden ya da herkesin duygularından önce kendi duygularına ve ne hissettiklerine önem vermeleridir. Bu tip kadınlar kendi özgürlüklerine, duygularına, kendi hayatlarına önem verirler. Ayrıca, bu kadınların diğer kadın tipleriyle karşılaştırıldıklarında, duygusal açıdan daha güçlü, daha kararlı ya da kimi zaman erkeğe göre daha baskın oldukları söylenebilir. Bu kategoride incelenecek olan "Her Letters", "The Unexpected", "Wiser Than A God" ve

“Elizabeth Stock’s One Story” hikâyelerinde ortak olan nokta kadınların farklı şekillerle de olsa karşılarındaki erkeği ya da başkalarının fikirlerini değil, önce kendilerini düşünmeleri ve kendi seslerini dinlemeleridir.

İlk olarak, Kate Chopin’in 1894 yılında kaleme aldığı “Her Letters” isimli kısa hikâyesi ilk okunduğunda, kadın karakterin ‘duygular ile kurallar arasında kalmış kadın’ tipine uyduğu düşünülse de, birkaç kez daha incelenip cümlelerin derin anlamlarına dikkat edildiği ve hikâyenin içine girildiğinde, anlatılmak istenenin o kadar yüzeysel ya da basit olmadığı görülecektir. Martha Cutter “Losing the Battle But Winning the War: Resistance to Patriarchal Discourse in Kate Chopin’s Short Stories” de son yazdığı hikâyelerden biri olan “Her Letters” da, Chopin’in kadını pasiflikten tamamen uzaklaştırdığını belirtmiştir (17). Ek olarak, bu hikâye bir açıdan kadının cinselliği ile ilgili olsa da, bu temayı anlatan hikâyelerden de biraz farklıdır. İsminin hiçbir zaman belirtilmediği kadın karakter ile ilgili olarak Chopin hikâyenin ilk satırında ipucu vermiştir. Kendi kendine yeten, kendi hayatı üzerinde söz sahibi olan baskın bir karakter olduğunu, kendisine ait bir odasının olması ve o odaya girdiğinde çalışanlarına rahatsız edilmek istemediğini söyleyip kapıyı kilitlemesi kanıtlar niteliktedir. Hikâyenin ilk bölümünde kadının, ikinci bölümünde ise erkeğin bakış açısına ağırlık veren Kate Chopin’in bu eserini farklı kılan özellik, kadın erkek rollerini bir açıdan değiştirmiş olmasıdır. Kocasının evlilikte üstlendiği rol, on dokuzuncu yüzyıl kadınından beklenen roldür. Evlilikleri boyunca karısını seven, dürüst ve sadık bir eş olmuştur. Hikâyede bu şöyle anlatılır: “Yüzünün artık genç olmayan her bir çizgisi dürüstlük ve sadakatini anlatıyordu ve gözleri bir köpeğinki kadar sadık ve sevgi doluydu” (781). Kocasının gözünden kadın ise “soğuk ve tutkusuz” olarak ifade edilir (781). Karısının kendisine hiçbir zaman âşık olmadığını bilir ama onun kendine olan sadakatinden, dürüstlüğünden ve kendisinin mutluluğunu istediğinden şüphe etmemiştir. Tüm bunlara bakıldığında, Chopin’in evliliği anlatan diğer hikâyelerinde olduğu gibi, bu hikâyesinde de evliliğin olduğu yerde aşkın ve cinselliğin olmadığı görülmektedir. Evliliğinde aşkı yaşayamayan bu kadının geçmişte yaşadığı arzuyu, tutkuyu, cinselliği, aşkı ve heyecanı dört yıldır kendine ait odada sakladığı aşk mektupları ortaya çıkarır. İlk önce, kocasının üzülmelerini istemediği için onları yok etmeyi düşünüp bir iki tanesini ateşe verdikten sonra büyük

bir pişmanlıkla kararından vazgeçer. Çünkü o mektuplar sadece üzeri yazılı kâğıt parçalarından daha çok şey ifade eder. Katrin Meyer “Female Sexuality in Depicted Short Stories by Kate Chopin” isimli makalesinde kadının mektuplar aracılığıyla yıllar önce yaşadığı ve tıpkı “The Storm” hikâyesinin Calixta’sı gibi kendisine yaşadığını hissettiren cinselliğini tekrar yaşadığını belirtir. Onları yok etmeyi kendisine ve aşkına ihanet olarak düşünür. Mektupları “hazine” (758) olarak gören kadını, yıllarca ayakta tutan, nefes almasını sağlayan ve onu kalan ömründe gülümsetebilen şey de yine mektuplardır. “ Keyifle güldü ve onu dudaklarının arasına aldı. Ama ya en değerli ve en ihtiyatsız olan kaybolsaydı!” (779). Burada bahsedilen mektup, iki sevgilinin birbirlerine olan aşklarının, arzularının satırlara döküldüğü mektuptur. Onu okurken, sanki geçmişte yaşadığı tutku dolu dakikaları yeniden yaşıyormuş gibi hisseder. Bu yüzden, kendisini ölümüne yaklaşırken ayakta tutan tek şey olduğu için, kocasının mutsuz olması gerçeğini bilmesine rağmen, mektupları yok etmeyi göze alamaz. Ölümün kendisini ne zaman bulacağını bilmediğinden dolayı, onlar olmadan, aşkı olmadan yaşayacağı tek bir gün bile anlamsız ve katlanılamaz gelir. “Onları yok etmeyerek nasıl da sonsuz bir şükran hissetti! Geriye kalan günleri onlarsız nasıl da boş ve ıssız olurdu ...” (779). En sonunda, tek çare olarak mektupları bir zarfa koyup içine yazdığı notu iliştiyerek saklamakta bulur. Sadakatine ve sevgisine inandığı kocasının zarfı açmadan yok etmesini ister. Aslında, burada kadın kocasının mutsuz olmasını istemezken, onu çok büyük bir şüpheye ve cevabını bulamayacağı soruların getirdiği ızdıraba sürükler. Kadın sadece mektuplardan ibaret olan aşkına dokunmaz, kendi duygularından ödün vermez ve bu uğurda kocasının istemeden de olsa intiharına sebep olur.

Kendini başkaları için feda etmeyen, kendinden ödün vermeyen kadınların diğer bir örneği ise “The Unexpected” hikâyesindeki karakter Dorothea’dır. Dorothea sevdiği adamla evlilik hazırlıkları yapan genç bir kızdır. Zorunlu ama kısa bir ayrılığın dışında bir sorunu olmayan Dorothea için hayatının seçimini yapması bu ayrılıkla başlar: Ya özgürlük ya fedakârlık. Genç kız âşık olduğu adamla hayatını birleştirme planları yaparken, evliliğin getirdiği sorumluluklar onun gözünü korkutmaz. Ancak, Randall’ın ayrı oldukları süreç içerisinde yakalandığı amansız hastalık, evlenmek üzere olduğu

adamin çöktüğünü, değiştiğini görmek Dorothea'nın da duygu ve düşüncelerini tamamen değiştirir. Burada kadının kendini feda etmeyişinin ilk göstergesi, Randall'ın hastalığına rağmen vakit kaybetmeden evlenme önerisinde bulunmasına Dorothea'nın verdiği cevapta gizlidir. “Ben sadece ayak bağı olurum Randall. Sen iyi ve güçlü olarak geri geleceksin, ondan sonra yeterli vakit olacak’ diyordu ama içinden: ‘Asla, asla, asla!’ diye haykırıyordu. Uzun bir sessizlik oldu ve Randall tekrar gözlerini kapadı” (791). Dorothea her şeyin düzeleceğini söylemesine rağmen, buna kendisi de inanmaz. Aslında, Dorothea'nın cevabı iki açıdan yorumlanabilir. Ya gerçekten Randall'ı üzmemek adına tüm bunları söyler ya da kendisini düştüğü zor durumdan çekip çıkarmak istemektedir. Sebep olarak, hiçbir zaman evlenemeyeceklerini, daha doğrusu kendisinin Randall ile hastalık yüzünden evlenmeyeceğini bilir çünkü o artık âşık olduğu, evliliğe yemin ettiği erkek değildir. Bir kadın olarak karşılaştığı manzara hoşuna gitmez, özgür ruhlu ve genç bir kadın olarak hasta bir adama bakmak, genç yaşında kendini feda etmek istemez. Ancak, tüm bu sebepleri Randall'a söyleyemeyeceğini de bilir, amacı o anda sadece durumu kurtarmaktır. Randall gittikten sonra, kimseyle yüzleşip, aralarında geçen konuşmayı anlatmak istemeyen Dorothea kendini doğanın kollarına bırakır (791). Bölgeselci hikâyelerin en önemli özelliği olan doğa ve doğanın karakterleri şekillendirmesinin örneği bu hikâyede açıkça görülür. Randall'ın kendisine sunduğu, evlenmeleri halinde, ölürse tüm mirası ona bırakma teklifi ve özgürlüğü arasında bir karar vermek üzere amaçsızca yola çıkan Dorothea, yazın getirdiği ağaç kokusu, yolların davetkâr gölgeleri, gökyüzü ve bulutların verdiği özgürlük hissiyle kararını verip “Asla!’ diye fısıldar, ‘onun milyonları için asla, asla!’” (792).

Duygularını dile getiren, bir kadın olarak istediğini yapabilme özgürlüğü olduğunun bilincinde olan karakterlerden bir diğeri olan Paula Von Stoltz'un hayatının en önemli yerinde duran, onu bir erkeğe muhtaç etmeyen, ayaklarını yere basmasını, hayatını kazanmasını sağlayan en büyük aşkı olan müziğe verdiği değer ve bunu ifade edişi “Wiser Than A God” adlı hikâyede açıkça görülmektedir. Diğer hikâyelerde olduğu gibi, Chopin'in bu eserinde de erkek gözünden kadın, evlenilecek, anne olacak, dışarıda çalışmak yerine sadece evinin işlerini yapacak bir şahıstır. Chopin'in gözünden

Paula ise, ‘Yeni Kadın’ olarak adlandırılan kadın anlayışına uyan bir karakterdir: özgür, bağımsız, ayakları üzerinde duran, başarılı, ne istediğini bilen ve bunu gerçekleştiren bir kadın. Maddi durumu yerinde olmayan Paula, annesinin çok iyi yerlere gelmeyi hakettiğini ve rahat bir yaşamı olmasını istediğini söylediği kendi çapında ama yetenekli bir müzisyendir. Çok zengin bir ailenin oğlu olan ve aslında Paula’nın da âşık olduğu George ve orta yaşlı bir profesör olan Max Kuntzler ise Paula’ya âşık iki adam olarak aşklarını genç kadına itiraf ettiklerinde, kariyerine ve tutkusu olan müziğe odaklanmak isteyen Paula ikisini de reddeder. Genç kadın George’a “seninle evlenemem” diye cevap verip, buna neden olarak da hem kariyerinde önemli bir yere gelmenin hem de evlilik hayatına uyum sağlamanın aynı anda mümkün olamayacağını ifade eder. Bunu da şu şekilde açıklar: “Çünkü evlilik hayatımın amacı değil” (668). O an için hayatının tüm amacı, kaybettiği ailesine söz verdiği gibi mesleğinde çok iyi bir yere gelmektir ve bunu evli bir kadın olarak başarabileceğine inanmaz. Aslında iki adamın verdiği cevaplar ve tepkiler de önemlidir. Max Kuntzler Paula’nın cevabını olgunluk ve anlayışla karşılarken, George kabullenemez ve söylediği şu sözlerden sonra Paula’yı saçmalamakla suçlar:

‘Hayatım hakkında ne biliyorsun,’ diye haykırdı hararetle. ‘Ne tahmin edebilirsin? Müzik senin için boş bir anın tatlı bir oyalanmayla geçiştirilmesinden başka bir şey mi? Müziğin damarımdaki kanla birlikte hızla aktığını hissedemiyor musun? Bu hayattan, servetten daha kıymetli bir şey, hatta aşktan bile?’(sic) (668)

Paula’nın kendini bir birey olarak özgür kılan müziğe duyduğu tutku, George tarafında delilik olarak yorumlanır. “Paula dinle beni, deli bir kadın gibi konuşma” (668). Hikâyenin sonuna gelindiğinde ise, genç kadının hayallerinden vazgeçmediğine şahit olunur. George’a haber vermeden Leipzig’e, hayallerini gerçekleştirmeye gider. Aradan geçen uzun zamandan sonra, Paula ile ilgili gazetede çıkan haberde şöyle yazar: “... Fraulin Paula Von Stoltz uzatılan ve kârlı konser turundan sonra Leipzig’te dinleniyor” (669). Paula bir kadın olarak hayallerinin peşinden koşmuş ve istediklerini sonunda elde etmiştir. Üstelik Kate Chopin hikâyesini, sabrının meyvesini alan Max Kuntzler’in zaferiyle bitirir. Hayalleri olan bir kadına saygı duyarak, sabrının ve saygısının sonucu olarak sevdiği kadının yanında olmayı başarmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken

nokta, hikâye boyunca Max'den bir kere bahsedilip, sonunda başarılı ve ünlü bir kadının yanında onun yer almasıdır. Bu gösteriyor ki, Paula'nın kadın olarak kariyeri ve özgürlüğü, kadınların evlilik gibi on dokuzuncu yüzyılda daha uygun görüldükleri rollerin üzerinde tutulmasıdır.

Bağımsız ve özgür kadın kategorisinde incelenecek olan son hikâye ise Kate Chopin'in bir anlamda kendisini anlattığı ve 'Yeni Kadın' anlayışının özelliklerini yansıttığı "Elizabeth Stock's One Story" dir. Martha Cutter'ın "Losing The Battle But Winning The War: Resistance to Patriarchal Discourse in Kate Chopin's Short Stories" adlı makalesine göre, Elizabeth yazarın en güçlü ve en bağımsız karakterlerinden biri sayılmaktadır ve bunun sebebini de otuz sekiz yaşında, evli olmayıp bundan utanmaması ve kendi kendine yetebilen, bağımsız bir kadın olmaktan dolayı gurur duyması olarak açıklar (Cutter 28). "Benim adım Elizabeth Stock. Otuz sekiz yaşındayım, evli değilim ve bunu söylemekten korkmuyorum, utanmıyorum"(912). Karakterin burada yaptığı şey kendisini açıkça ortaya koymak ve kendine olan güvenini göstermektir. Karakteri anlamak açısından belirtmek gerekirse, Elizabeth Stonelift'in köyünde altı yıldır bir postanede posta müdürü olarak çalışan bir memurdur. Birkaç ay önce işinden atılmış, rahatsızlığı giderek artmış ve kendini yazma işine vermiş olan bir kadındır aynı zamanda. Ancak, Chopin'in bu hikâyede okuyucuya göstermek istediği şey olan erkek egemen toplumda kadınların kısıtlı varlıklar olarak görülmesi hususu ve kadının buna verdiği tepki hikâyenin daha en başında kendini gösterir. Elizabeth amcasına yazacak olduğu hikâyelerin konularını anlattığında, amcasının verdiği tepki erkek egemen dünyanın kadının cesaretini nasıl kırmaya çalıştığına dikkat çeker: "Neden Elizabeth, Bence terziliğe odaklansan daha iyi olur, burada bir hikâye yok, Si'Shepard'ı herkes biliyor" (911). Buna rağmen, Elizabeth yazmaktan vazgeçmez ve önüne çıkan ilk fırsatı kendi hikâyesini yazarak değerlendirmeye karar verir. Karakterin kendi hikâyesini yazmak istemesinin sebebi de Chopin'in kadınların kendi seslerini duyurmaları gerektiğini düşünmesidir çünkü bir kadını kendinden başka kimse temsil etmemelidir. Erkek egemen toplum kadını bastırır da, onun kalemi asla susturulamaz. Elizabeth' in anlattığı hikâye onun bir plan üzerine ve iyi niyeti kullanılarak erkekler tarafından nasıl işten atıldığı üzerinedir. Chopin karakterinin gözünden açıkça bunun bir

plan olduğundan bahsetmez. Bunun sebebi karakterin sadece olup biteni bildiği kadar anlatması ve iyi niyetli bir çalışan olarak olaylara yorum getirmemesi olarak açıklanabilir. Ancak hikâyedeki detaylar Elizabeth'in işten atılmasının planlı olduğunu çünkü bağımsız ve erkeklerin baskın olduğu bir işyerinde kadına toleransın olmadığını gösterir (Cutter 28). Sonuçta Elizabeth iyi niyetinin ve kadın olmasının bir sonucu olarak işinden olmuştur ve yerini de bir erkek(!) almıştır. Priscilla Leder "Kate Chopin's Letter to the World: 'Elizabeth Stock's One Story'" makalesinde bunu "Elizabeth'in içgüdüsel merhamet duygusu işten atılmasına ve hastalanıp ölmesine yol açmıştır" olarak dile getirir (165). Kate Chopin'in bu hikâyede kendini anlattığı konusu da yazın hayatı boyunca türlü zorluklarla karşı karşıya kalması, kimi zaman hikâyelerinin ve romanlarının reddedilmesi, yayınlanmaması ya da yayınlansa da tepki çekmesi bakımından doğrudur. Aynı zamanda bu hikâye Chopin'in yazar bir kadının yaşadıklarını anlatması bakımından kendi hayatına daha yakındır (Leder 159-69). Özetlemek gerekirse, kendinden ödün vermeyen kadınların anlatıldığı "Her Letters", "The Unexpected" ve "Wiser Than A God" ve "Elizabeth Stock's One Story" hikâyeleri kadının farklı yanlarını gösteren, onların herkesten önce kendi hayatlarını ve duygularını önemsemelerini ortaya çıkaran Kate Chopin çalışmalarıdır.

Bu kategoride üzerinde durulacak olan ikinci kadın türü ise yukarıda incelenen kadınların tam tersi olan kendini feda eden, eşine bağlı kadınlardır. Bu tip kadınlar, diğerlerinin aksine, özgürlüklerinin peşinden gitmezler. Genellikle evlilik temalı hikâyelerde karşımıza çıkan bu kadınlar, erkek egemen toplumun koyduğu kuralları kabullenmiş, bu kurallara da uyan kişilerdir (Seyersted 103). Kadın olarak varlıklarının erkekler ile mümkün olduğunu düşünen bu kadınlara örnek olarak Kate Chopin'in yarattığı karakterler olan Delisle ("A Lady of St. Bayou John"), Mentine ("A Visit to Avoyelles") ve Madam Celestine ("Madame Celestine's Divorce") gösterilebilir. Savaşta olan kocasını bekleyişi ve sonrasında onun öldüğünü öğrendiğinde sergilediği fedakâr tavrı anlatılan bir kadının hikâyesi olan "A Lady of St. Bayou John", genç ve güzel bir kadın olan Madam Delisle' nin eşinin ölümüne karşın koruyup sürdürdüğü sadakat ve fedakârlığını anlatır. Eşleri ölen kadınları konu alması bakımından Chopin'in bir diğer hikâyesi olan "The Story of An Hour" a da benzeyen bu çalışma, tam tersi bir

kadın türünü ortaya koyması bakımından farklıdır. Madam Delisle kocası savaşta olduğu için St. Bayou’ daki evinde yalnızlık hissedene, bu yalnızlığını da evin hizmetlisi olan Manna Loulou’ nun anlattığı hikâyelerle unutmaya çalışan ve kendisine hayran olup, saatlerce aynada kendisini izleyen bir kadındır (325). Buradan anlaşılmaktadır ki, Madam Delisle etrafında olup bitenlerin, eşinin içinde bulunduğu zor koşulların farkında değildir. Çocuksu bir hayal dünyasında yaşamaktadır (Koloski 29). Komşusu ve aynı zamanda kendisine âşık olan Sepincourt’ a karşı sempati duyup onunla hoş vakit geçiren Delisle için, savaşta olan ve aylardır görmediği eşi giderek yabancılaşır ve eşinin görüntüsü gözlerinin önünden hızla azalır (326). Bir kadının gözünden bakıldığında, bir yandan aylardır görmediği kocasının yokluğunu, diğer yandan ise her gün yanında olan ve kendisine âşık bir adamın varlığını hisseden bir kadın için, yaşadığı ikilem ve duygu karmaşasının içinde olmak doğal bir durumdur. Sepincourt’un varlığından hoşlanan Delisle, artık Mana Loulou’ nun anlattığı hikâyelere ihtiyaç duymaz çünkü artık yalnız değildir. En sonunda kararını verip Sepincourt’un kendisine sunduğu, St. Bayou’ dan birlikte gitme teklifini kabul eden Delisle için fedakârlık yapma ve kocasından vazgeçmeme vakti, tam da aynı gün kocasının savaşta öldüğünü öğrendiğinde gelir (327). Öğrendiği haberden sonra büyük bir kedere gömülen Delisle, Sepincourt’un ısrarlarına ve haberi almadan önce onunla gitmeye karar verdiğini hatırlatmasına rağmen kararlılığını devam ettirir. Artık kocasının anısı ile yaşayacaktır. “Kocam hiçbir zaman bana şimdi olduğu kadar canlı olmadı” der Delisle ve devam eder; “Etrafımı çevreleyen her eşya bana onu anlatıyor.... Tekrar bu sandalyede ya da şunda tekrar oturduğumu görüyorum” (328). Delisle’nin çaresizliği, özlemi ve bir yandan da gençliğini, kendini nasıl feda ettiği çok açıktır. Kocası ölmesine ve kendisine çok âşık olan, tüm hayatını ona sunan bir adam olmasına rağmen Delisle, hala kalbinin, aklının, düşüncelerinin kocasının anılarıyla olduğunu ifade eder (329). Sepincourt’un aşkı ve sevgisi iyi gelse de, ona bir karşılık vererek kocasının anısına, hatırasına ihanet edeceğini düşünür.

“A Visit To Avoyelles” isimli hikâyenin Mentine adlı kadın karakteri ise talihsiz bir şekilde yakışıklı ama kaba bir adam olan Jules Trodon’ a âşık olup onunla evlenmeyi seçen güzel bir kadındır. Chopin hikâyesine Mentine’ in durumunu herkesin

bildiğini söyleyerek başlar. Dört çocuğu olan kadının sadece kendini düşünen, kaba bir adamla evli olduğunu, hiçbir sosyal hayatı olmayıp sadece ev işlerine vakit ayırdığını, çok fakir, sefil bir hayat sürdüğünü herkes konuşmaktadır ve bu söylentiler yıllar önce Mentine ile evlenmeyi isteyen fakat sevdiği kızı konuşması ve yakışıklılığıyla kendine âşık eden Jules Trodon’ a kaptıran Doudouce’ ın da kulağına gider. Doudouce öğrendiği bu haber karşısında dayanamaz ve Mentine’ in yaşadığı hayatı görmeye ve belki de onu bu hayattan çekip çıkarma isteğiyle Avoyelles’e gider. Kate Chopin’in burada okuyucuya yansıtmak istediği manzara ve vermek istediği mesaj açıktır: Her ne kadar sefalet içinde olsa da, her ne kadar düşüncesiz ve kaba bir eşi olsa da, Mentine kocasına bağlı bir ev kadınıdır. İki adam el sıkışırken, kocası Jules’ ın gösterdiği “kabadayı” tavra ve Doudouce’ a söylediği “Şanslı adamsın ki böyle serbest kalabilmişsin, şimdiye kadar! Eğer doyuracak yarım düzine ağzın olsaydı yapamazdın, haydi!” şeklindeki düşüncesiz sözlere karşın bile, Mentine kocasının yanında olup onu onaylarcasına gülümser (284). Doudouce ise gördüğü bu manzara karşısında acıma hissiyle birlikte irkilse de, Mentine’ in yitirmiş olduğu, yılların ondan çaldığı güzelliğine rağmen hala sevdiği kadın olduğunu hisseder ve bu kadının çocukları, kocasıyla birlikte her şeye rağmen mutlu olduğunu, onlar için yaşadığını gözleriyle görür ve oradan ayrılır: “Bir iki dakika sonra Doudouce kapıda bebeğiyle ayakta duran Mentine’e bakar. Ama onu yüzü Doudouce’tan başka tarafa yönelmişti. Tarlaya doğru giden kocasının ardından bakıyordu” (285). Bu hikâyede kadın karakterin ‘kendini feda eden, kocasına bağlı’ kadın tipine uyma nedeni de hikâye dikkatli ve derin okunduğunda cevabı satırlarda gizli olan bir sorudur. Aslında, Kate Chopin ipucunu hikâyenin en başında verir. Herkes Mentine’in yaşadıklarından haberdardır. Bir kadın olarak, on dokuzuncu yüzyılda yaşadıklarını toplumdan gizli tutmak çok zordur. Mentine’in de evliyken hakkında bu kadar fazla şey bilinip ve konuşulup, boşandığı takdirde hakkında söyleneceklerle karşı savaşılamayacağını, dik duramayacağını düşünmesi doğaldır. Sonuçta, tüm bu sebeplerden dolayı, Mentine kocasını sevse de, yaşadığı zorlukların ve sefaletin farkındadır ama yine de dul bir kadın olmayı da göze alamaz ve bu yüzden kendini feda edip, kocasına bağlı olduğuna kendisi de inanır.

Son olarak, evlilik başlığı altında ele alınan “Madam Celestine’s Divorce” hikâyesinin kadın karakteri olan Madam Celestine aynı zamanda kendini feda eden kadın tipi içerisinde de düşünülebilir. Madam Celestine bir şekilde özgür iradesi içinde hayatını etkileyen bir karar vermiş, eşini terk etmiş, herkesin kendi yaşadıklarının dedikodusunu yapma riskini göze almıştır. Hatta bu süreç içerisinde cinsel kimliğini bile keşfetmeye başlamıştır. Chopin hikâyesine başlarken, avukat Paxton ile Madam Celestine arasında geçen, açıkça belirtilmese de ima edilen bir flörtleşmeden bir sahne gösterir: “Madam Celestine her sabah küçük balkonunu süpürmek için çıktığında, her zaman temiz olan ve rahatça takılan pamuklu şalını giyerdi” (250). Madam Celestine’in bu hareketinin bilinçsiz olması mümkün değildir çünkü her sabah avukatının oradan geçtiğini ve kendisine baktığını bilir. Buradan anlaşılmaktadır ki, Madam Celestine boşanmak üzere olmanın verdiği boşluk ve rahatlama ile kendi duygu ve arzularına cevap verir. Ancak, ailesinin gösterdiği baskının getirdiği olumsuz etkiyi ama özellikle toplumun vereceği tepkiyi göze alamaz ve eşine bir şans daha verip boşanmaktan vazgeçer. Böylelikle, Madam Celestine bir kadın olarak arzularını ve dürtülerini kenara koymak zorunda kalır ve bir anlamda kendini toplum baskısı yüzünden evliliğe ve eşine feda etmiş olur.

Sonuç olarak, Kate Chopin’in tek tip kadınları konu almadığı, kendini ifade eden kadınların aksine, bir de kendini başkaları için feda edenlere de hikâyelerinde yer verdiği görülmektedir. Chopin’in ‘diğer kadınlarının’ üçüncüsü ise duyguları ile toplumun kadına koyduğu kurallar arasında kalanlardır. Bu tip kadınlar Martha J. Cutter’ın da “Losing The Battle But Winning The War: Resistance to Patriarchal Discourse in Kate Chopin’s Short Fiction” isimli makalesinde de ifade ettiği üzere çoğunlukla pasif, sessiz, kendilerini ifade edemeyen ya da ettikleri zaman yanlış anlaşılan kadınlardır (18). Bu özelliklerden yola çıkıldığında ve karakter okumaları yapıldığında ortaya çıkan bir diğer özellik ise, bu kadınların pasif oldukları için hiçbir fikir ya da isteklerinin olmaması değildir; tam aksine, kadın olarak arzularının ve bir şeyi yapmak ya da yapmamak konusunda dürtüleri olmasına rağmen bunu ifade edememeleri veya ifade etmek adına kendilerine bir neden bulamamalarıdır. Bu bağlamda, Chopin’in kadınlarından verilebilecek iki iyi örnek Athénais ve Euphrase

karakterleridir. Eşini terk etmek için haklı bir neden bulmaya çalışan, kendi iradesi ile duygularını kocasına açık bir şekilde anlatamayan Athénaise evlilik ve özgürlük temaları altında incelenmiştir. Diğer kadın karakter Euphraise (“A No- Account Creole”) ise nişanlısı olan Placide ile evlenmemek için neden bulamaz ve başka bir erkeğe âşık olmasına rağmen bunu ifade etmekten çekinir ve nişanlısını terk edemez. Aslında tam anlamıyla duygularının ne olduğunu, ne hissettiğini bilmesine rağmen, Euphraise toplumun ona öğrettiği yanlış ve doğrular yüzünden hata yapmamak adına özgür bir kadın gibi davranamaz. Helen Taylor kitabı *Gender, Race and Region in the Writings of Grace King, Ruth McEnergy Stuart and Kate Chopin*’de Euphraise’in arada kalmışlığını Chopin’in bölgeselci özelliğini vurgular şekilde savaş sonrası döneme bağlar. Savaş sonrası bozulan düzen aynı zamanda geleneksel hiyerarşik yapıyı, aile ve sosyal yaşamı da değiştirmiştir. O dönemde genç kızların babalarının evinden eşlerinin evine girdikleri bir düzen vardır. Euphraise’in nişanlı olduğu halde bunu reddedişi ama aynı zamanda özellikle cinsel duygular beslediği Wallace Offdean’e karşı rahat davranamaması da değişen bu sosyal yapının içinde nerede durması gerektiğini bilememek ve kaybolmak anlamına gelir (180). Nişanlısı Placide Euphraise’e onu sevdiğini söylediğinde, genç kız sadece “evet, biliyorum” (171) diye cevap verir. Kendisi de sevdiğini söyleyemez ve Placide ona sorduğunda cevap vermekte tereddüt eder çünkü ne söyleyeceğini bilemez ama yine de onun eşi olmamak için herhangi bir neden de bulamaz (171). Kadın karakterin yaşadığı ilk ikilemi Chopin okuyucusuna bu şekilde sunar. Ancak, Euphraise’in yaşayacağı ikilemlerin, duygu ve mantık savaşının sadece başlangıcı olan bu konuşma, iş amaçlı olarak Placide’in çiftliğinin satışını yapmak ve çiftlikle ilgilenmek üzere Wallace Offdean’ın Red River’da bulunan toprağa gelmesiyle daha karmaşık bir hâl alır. Daha en başından Placide’in Wallace’dan hoşlanmamasına karşın ki burada Chopin karakterlerle ilgili ipucu verir, Euphraise için genç adam çalışmak üzere gelen herhangi biridir. Zaman zaman çiftliğin işleriyle alakalı olarak Wallace’a yardım eden Euphrasie, onunla yalnız kalıp sohbet etme şansı bulur. Öyle ki kimi zaman niçin beraber olduklarını unuturlar çünkü konuşacakları, paylaşacakları çok ortak yönleri vardır. Nişanlısı Placide ile hiçbir zaman bu denli yakın olamayan genç kız, Wallace’dan etkilenmeye başladığını da anlar:

Euphraise şimdiye kadar kimsenin Offdean kadar hoş bir şekilde konuştuğunu duymadığını düşündü. Sesinin tonundan mı ya da tavrından mı, yoksa söylediği her şeye anlam veren koyu ve derin mavi gözlerinin içten bakışlarından mı olduğuna karar veremedi; zira kendisini Wallace'ın her bir kelimesinin ardından düşünürken buldu. (176)

Ancak, nişanlı olmanın verdiği sorumluluk ile birlikte hissettiklerini bastırmayı ve nişanlı bir kızın davranması gerektiği şekilde davranmayı doğru bulur. Wallace ile bir sonraki buluşmalarında da bu huzursuzluk, konuşmayı hemen yapıp bitirme isteğiyle kendini gösterir (180). Ancak, mantığı devreye girmiş olan Euphraise, Wallace ile o kadar mutludur ki, onunla birlikteyken yaptığı, konuştuğu hiçbir şey Placide ile olduğu gibi mecburiyetten değildir. Bu noktada, Kate Chopin bir kadının duyguları ile kurallar arasında durduğu çizgiyi çok başarılı bir şekilde gösterir. Genç kadın bir yandan sırf nişanlı olduğu için gerektiği şekilde davranmak, diğer yandan ise âşık olduğu adamla birlikteyken duygularının doğallığında kaybolmak arasında kalmıştır. Euphrasie'in içine düştüğü bir diğer ikilem ise nişanlısı Placide kendisini öptüğünde yaşanır. Bu yakınlaşmadan sonra, genç kız büyük bir günah işlemiş gibi hisseder fakat tam olarak hangi sebeple bunun bir günah olduğunu kavrayamaz. Wallace Offdean'e karşı hisleri olduğu için nişanlısını aldattığını düşündüğünden dolayı mı yoksa nişanlısına bir şey hissetmediğini anlayıp kendisini öpmesine izin verdiği için mi böyle hissettiğine dair yaşadığı ikilem genç kadının aklını kurcalasa da, gerçek nedenin nişanlısının öpücüğü olduğuna karar verir (181). Aslında, Chopin bu hikâyede kadın karakterini pasif ve sessiz gösterse de, tam da bu noktada verdiği alt mesajla birlikte onu yüceltir. Euphraise kötü hissetmesinin sebebinin başkasına karşı beslediği hisler yüzünden değil, gerçekten sevmediği bir adam kendisini öptüğü için olduğunu bilir. Yani, hem duygularını savunmuş olur hem de onurlu bir kadın olduğunu gösterir. Ancak yine de, kadının hisleri hikâyede davranış olarak açıkça belirtilmez. Duygularını açıkça ifade edip içinde bulunduğu karmaşadan kurtulmak yerine susmayı tercih eden Euphrasie, düğün günü yaklaşırken karşısında Wallace'ı gördüğünde de kendini ifade edemez: "Konuşmadı. Ona sadece korkmuş gözlerle baktı, sanki Wallace'ın varlığı bedeninden ayrılmış bir ruhmuş gibi" (185). Yaşadığı şoku atlatıp kendini toparladığında, Euphraise nişanlı olan

bir kadın olarak hata yapmamak adına gerçek duygularını saklar ve Wallace Offdean'e evlenmek üzere olduğunu ve onu sevmediğini söyler (185). Euphraise'in nişanlısına sadık bir kadın olmak ile aşkını yaşamak arzusu arasındaki çaresizliği bu noktada kendini gösterir: "Tanrım, Aman Tanrım, bana yardım et!" (186). Hikâyenin devamında kadın karakterden çok erkekler arasındaki diyalogları öne çıkaran Kate Chopin, nişanlısının kendisini sevmediğini anlayan ve onun yakarışına şahit olan Placide'in Euphraise'in özgür bırakmasıyla hikâyeyi bitirir. Taylor'a göre, on dokuzuncu yüzyıl kadın kurgu eserlerindeki birçok annesiz kadın kahraman gibi Euphraise de doğru aşkın peşindedir (180). Bu sebepten dolayı, nişanlısının bu hareketi, Euphraise tarafından işlenmiş olduğu günahattan ve içinde bulunduğu yanlıştan kurtarmak olarak yorumlanır çünkü böylece gerçek aşka ihanet etmekten kurtulur hem de genç bir kadın olarak yanlış davranmaktan. Özetle, "A No- Account Creole" hikâyesi on dokuzuncu yüzyıl kadınının toplum kuralları yüzünden ve kadının içinde bulunduğu düzenden nasıl etkilendiğini Euphraise adlı karakterin yaşadığı duygu ve mantık ikilemi ile çok açık bir dille anlatmıştır.

Özetlemek gerekirse, tezin bu bölümünde kadın teması Kate Chopin hikâyelerinde farklı karakterlere, olaylara ve konulara göre işlenmiştir. İlk olarak, kadını on dokuzuncu yüzyıl Amerikan toplumu düşünce sistemi çerçevesinde evlilik ve annelik kavramları altında şekillendiren Chopin'in bu anlamda en önemli sayılan çalışmaları olan "Athénaise", "Madame Celestine's Divorce", "Regret" ve "The Story of An Hour", "Desiree's Baby", "A Pair of Silk Stockings" ve "La Belle Zoraide" hikâyelerinin analizleri yapılmıştır. İkinci olarak, kadının özgürlük ve kimlik arayışı teması altında ele alınan çalışmalar olan "Athénaise", "The Story of An Hour" ve "A Pair of Silk Stockings" ve "Emancipation: A Life Fable" ise okurlara özgürlük arayışını dört farklı şekilde anlatmaktadır. Bir diğer önemli ve Chopin eserlerinin birçok kesimden tepki görmesine neden olan teması cinsel kimlik ve farkındalık ise dönemin kadın kimliği anlayışına farklı bir boyu kazandırır. Bu başlık altında incelenen çalışmalar ise "A Respectable Woman", "A Shameful Affair" ve "The Storm" adlı kısa hikâyelerdir. Son olarak, Chopin'in bu üç temadan ayrılan fakat tek başlarına farklı birer kadın tipini yansıtan hikâyeleri de bulunmaktadır. Bunlar, kendinden ödün vermeyen

(“Her Letters”, “The Unexpected”, “Wiser Than A God” ve “Elizabeth Stock’s One Story”), kendini feda eden- eşine bağlı (“A Lady of St. Bayou John”, “A Visit to Avoyelles”, “Madame Celestine’s Divorce”) ve “A No-Account Creole” hikâyesindeki Euphraise gibi duyguları ile toplum kuralları arasında kalmış olan kadınlardır. Tüm bu kadınlara bakıldığında ortaya çıkan gerçek Chopin’in kalemini hiçbir zaman susturmadığıdır. Okunmak, kabul görmek için kariyerinin başlarında erkek egemen toplumun kabul edeceği türde karakterler ve hikâyeler yaratsa da, aslında o hikâyelerin içinde bile verdiği mesajlar olduğu şüphesiz bir gerçektir. Bunu böylesine göz önüne sermeden, cümlelerin hatta kelimelerin arasına sıkıştırabilmesi ve zamanın ötesindeki kadın olarak anılması da onun ne derece önemli ve başarılı bir yazar olduğunu gösterir. Kısacası, Martha J. Cutter’ın “Losing the Battle But Winning the War: Resistance to Patriarchal Discourse in Kate Chopin’s Short Fiction” makalesinin başlığından da anlaşılacağı gibi, Chopin baskı altında kalmadan kendini ifade etme mücadelesini kaybetmiştir ama savaşı kazanmıştır.

SONUÇ

On dokuzuncu yüzyıl Amerikan edebiyatının önemli yazarları arasında yer alan Kate Chopin'in hikâyelerinin incelendiği bu tezde, kalıplaşmış bir algı olan Chopin'in feminist bir yazar olması değil, özellikle yerel renkler ve gerçekçi akımın bir yazarı olarak Güney toplumunun kadınlarına hangi açılardan yaklaştığı konusu üzerinde durulmuştur. Bastırılan, erkeklerin her anlamda üstün görüldükleri bir toplumda yaşayan kadınları daha iyi bir konuma getirmek için kalemini kullanan Chopin, bu kadınları annelik, evlilik, cinsellik, özgürlük, kimlik arayışı gibi evrensel konular ile kendi özgürlüğünden vazgeçmiş, benliği ile toplum kuralları arasında kalmış ya da bağımsız olarak adlandırılan kadın türleri açısından incelemiştir. Tüm bunları yaparken de, kadın karakterlerini ve hikâyelerini Amerikan Kültürü çerçevesinde bahsedilen kadın anlayışları ve toplumsal cinsiyet rolleri ile birlikte yorumlamıştır.

Tezin konusu olan Kate Chopin edebiyatının onu çağdaşlarından ayıran farkları olduğu bir gerçektir. Dönemin koşullarında dile getirilmesi cesaret isteyen konular olan cinsellik, kadının özgürlüğü, kimliği, erkek egemen düzende bir erkeğe ihtiyacı olmadan, bağımsızca ayaklarının üzerinde durabilmesi gibi konuları, Kate Chopin kariyerinin ilk başlarında okunma kaygısıyla birlikte daha az ya da toplumun kabul edebileceği şekilde yazsa da, daha sonraları bu konulardaki görüşlerini açık bir şekilde ifade ettiği hikâyeler yazmıştır. Bu anlamda yazarın *The Awakening* ve "The Storm" adlı eserleri yazıldıkları dönemde çok büyük ses getirmiştir. Bunun yanında, Güneyli yazarın değişik kadın tiplerini tasvir etmesi, bunu yaparken onları farklı kavramlar içerisinde ele alması, bazı kadınların onlara yeni kimlikler kazandıran değişimlerden geçtiklerine vurgu yapması da Chopin'i önemli kılmaktadır.

Öncelikle, bu tezde, Chopin'i doğru yorumlayabilmek açısından gerçekçiliğin ne olduğu sorusuna farklı kaynaklar doğrultusunda açıklamalar getirilmiştir. Sadeliğe, nesnellığe, gözleme, kısacası 'gerçekliğe' önem veren bu akım romantizme tepki olarak ortaya çıkmış ve birçok yazarın etkilendiği bir akım olmuştur. Chopin'in gerçekçi bir yazar olmasının sebebi de, hikâyelerinde hiçbir detayı vermekten kaçınmaması, karakter ya da olayları mükemmelleştirmek adına bir çaba göstermemesi, iyi ya da kötü olan her

şeyi anlatması ve karakterlerinin içinde bulundukları psikolojik ve fiziksel durumları olduğu gibi, nesnel bir şekilde ifade etmesidir çünkü Chopin hiçbir zaman durumla ilgili açık şekilde yorum yapmaz; aksine, hikâyelerinin sonunda yorumu okuyucuya bırakması yazarın çok önemli bir özelliğidir. “A Respectable Woman” hikâyesinde, Chopin’in hikâyeyi kesin bir sonuçla bitirmemesi bunun bir göstergesidir. Bayan Baroda’nın Gouvernail’e karşı gerçekten nasıl hissettiği konusunda Chopin herhangi bir yorumda bulunmamıştır; bunun yerine, hikâyenin sonunda kadının hissettikleri ve düşündükleri okuyucunun yorumuna bağlıdır.

İkinci olarak, gerçekçiliğin bir uzantısı olan bölgeselcilik ve onun da içinde yer alan kavram olan yerel renkler başlıklarında, Kate Chopin’in neden bölgeselci ve yerel renkler yazarı olarak anıldığı konusu ve bu iki kavramın birbirleriyle ilişkileri ve özellikleri açıklanmıştır. Bir coğrafyadaki herhangi bir bölgenin kendine has özellikleri anlamına gelen bölgeselcilik ile o bölgenin kendi içindeki yöreden yöreye değişen dil, din, gelenek ve görenek, kıyafet, konuşma biçimleri, toplumun yaşam şekli gibi özellikleri barındıran yerel renkler Güneyli yazarın edebiyatında önemli bir yerde durmaktadır. Ayrıca, yerel renklerin en önemli özelliklerinden biri olan doğa da Chopin’in birçok hikâyesinde karakterlere, onların kararlarına yön vermiştir. Athénais’e evden ayrılmaya, özgürlüğünü elde etmeye karar verdiği zaman doğa ile iç içe olması ve o anda hissettikleri, “The Unexpected” hikâyesindeki Dorothea’nın doğa ile baş başa kalıp Randall’ın evlilik teklifini reddetmeye karar vermesi, Louise Mallard’ın özgürlüğünü elde ettiğini düşündüğü zaman odasında pencereyi açıp baharı koklaması ya da Desiree’nin bebeğini de alıp tarlalar arasında ölüme yürümesi gibi örnekler yerel renklerin yansımalarıdır. Hikâyelerinde aynı toplum içinde yaşayan ama farklı etnik kökenlerden gelen insanları birbirleriyle etkileşime sokan Kate Chopin’in, bu açıdan daha çok yerel renkler yazarı olduğunu söylemek yanlış olmaz. Bunun bir göstergesi olarak, “The Storm” hikâyesinde alt tabaka bir Cajun olan Calixta ve üst sınıfa ait bir Creole olan Alcee’nin yaşadıkları cinsel deneyim örnek gösterilebilir. Bunun yanında, yazar hikâyelerinde bu farklı etnik kökenlerin de bir sonucu olarak, çok farklı konuşma biçimlerine yer vermiştir ki bu da yazarı okumak ve anlamak için ayrı bir çaba gerektirir.

Tezde incelenmiş olan diğer bir bölüm de yazarın biyografisi ve bunun yazınına olan etkileridir. Genel olarak bakıldığında, doğumundan ölümüne kadar babasının tren kazasında ölmesi, İç Savaş ve savaşın getirdiği kayıplar, değişen yaşam koşulları, annesinin ölümü, maddi zorluklar gibi sarsıntıların yanında mutlu ve rahat evliliği, çok düşkün olduğu altı çocuğu, karşılaştığı birbirinden farklı insanlar, yerler, kültürler gibi etkenlerin Kate Chopin'in kaleme aldığı eserleri üzerinde büyük ölçüde yeri vardır. Bu doğrultuda, tezde incelenen “Desiree’s Baby”, “Madame Celestine’s Divorce”, “La Belle Zoraide”deki ‘kendilerini adayan, feda eden’ kadınlar ile “Wiser Than A God” ve “Elizabeth Stock’s One Story” hikâyelerindeki ‘mutlak özgürlüğü savunan, ayakları üzerinde duran’ kadın karakterlerin birbirlerinden tamamen farklı olmalarının bir sebebi Kate Chopin’in hayatı boyunca tanımış olduğu farklı yörelerdeki, kültürdeki insanlar, kadınlardır. Ancak şunu da önemle belirtmek gerekir ki, Chopin, özellikle dönemin koşullarına göre, çok ileri görüşlü, duyarlı ve özgür bir kadındır. Bu özelliklerinin sonucu olarak, bastırılan, ev dışında bir hayatın farkında olmayan kadınların, ırk ayrımcılığı ve Afrikalı- Amerikalı düşmanlığının yıkıcı etkilerini yaşayan insanların ya da farklı etnik kökenden gelen kişilerin aynı toplum içerisinde nasıl ayrıştıkları gibi problemlere ayna tutmuştur. Bu konu, kocası tarafından beyaz olmamakla suçlanan Desiree ile Afrikalı- Amerikalı bir köle olan Zoraide’nin sırf hanımının istediği kişiyi değil de kendi seçtiği kişiyi sevip ondan çocuk dünyaya getirmesi sonucu bebeğinin elinden alınması yüzünden delirmesi ile anlatılmıştır. Bu hikâyelerde, Kate Chopin hem Afrikalı- Amerikalı olup hem de kadın olmanın getirdiği olumsuz sonuçları yansıtmıştır.

On dokuzuncu yüzyılda kadın olmanın, kadınların sorumlu oldukları düşünülen rollerin, onları kısıtlayan, bastıran sınırların ne oldukları ve Chopin’in tüm bunları nasıl ele aldığı konusuna geçmeden önce, evrensel bir konu olan toplumsal cinsiyet, kültürden kültüre, tarihten tarihe değişkenlik gösteren toplumsal cinsiyet rolleri ve sonrasında Amerikan Kültüründe toplumsal cinsiyetin özellikle on dokuzuncu yüzyıl içerisinde nasıl şekillendiği “Toplumsal Cinsiyet Kavramı” ve devamında “Amerikan Kültürü Bağlamında Toplumsal Cinsiyet Roller ve Kadın” başlıkları altında incelenmiştir. Görülmüştür ki kadınlık ve erkeklik olarak ifade edilebilecek olan cinsiyet kavramı, önceki bölümlerde de belirtildiği üzere, kadında ve erkekte birtakım

doğuştan var olan, biyolojik özellikleri içermektedir ki bunlar da toplumsal cinsiyetin bir bölümünü oluşturmaktadır. Dolayısıyla, kadın açısından düşünmek gerekirse, doğurganlık özelliği kadına anne olmak gibi bir seçenek sunar. Burada önemli olan nokta, anneliğin bir görev ya da kadının seçim hakkı olduğu bir özellik olmasındaki ayrımdır. Chopin'in hikâyelerinde bu konuya iki açıdan da yaklaşılmıştır. Örneğin, "Athénaise"de evlilik ilk başta karakterin özgürlüğünü kısıtlayan bir kurum olarak yansıtılır; daha sonra hamileliğin, dolayısıyla anneliğin bir sonucu olarak karakterde bir farkındalık ortaya çıkar. Yani burada Kate Chopin, erkek egemen düzende evliliğin ve anneliğin kadını tamamladığını anlatır ama aslında karakterin özgürlüğüne izin vermeyen iki kavram olduğunu vurgular. 'Özgür, ayaklarının üzerinde duran kadınlar' başlığı altında incelenen hikâyelerde ise, ("Wiser Than A God", "Elizabeth Stock's One Story"...) kadınlar Athénaise'in tersine, özgür iradeleri çerçevesinde evlenmeyi, maddi ve manevi anlamda bir erkeğe bağlı olmayı ve anne olmayı reddederler. Bunun yanında, tartışmaya açık olan ve tezde konu hakkında farklı görüşlere yer verilen diğer toplumsal cinsiyet rolleri de kültürler arasında, aynı kültür içinde yöreler arasında, en önemlisi de tarihsel süreçte değişkenlik göstermiştir. Amerikan Kültürü ve Chopin hikâyeleri bağlamında da burada ele alınan ve kadının yerinin nasıl değiştiğini gösteren dört kavram sırasıyla 'Gerçek Kadınlık İnancı', 'Gerçek Kadınlık Ülküsü', 'Halk Kadını' ve 'Yeni Kadın' kavramlarıdır. On dokuzuncu yüzyıl çerçevesinde düşünülecek olursa, çağın başından İç Savaş zamanına kadar geçerliliğini sürdürmüş olan anlayış 'Gerçek Kadınlık İnancıdır'. Kadının dini inanış, saflık, sadakat ve ev işlerine bağlılık konularında mükemmel olmasını esas alan bu kavram kadını baskılar, kısıtlar ve eve, bir eşe bağımlı kılar. Kate Chopin birçok hikâyesinde bu anlayışın esaslarını kimi zaman isteseler de bir şekilde özgürlüklerini elde edemeyen karakterler aracılığıyla eleştirmiştir. "Athénaise", "Madame Celestine's Divorce", "The Story of An Hour", "A Pair of Silk Stockings" hikâyeleri ve karakterleri bunu kanıtlamaktadır. Athénaise özgürlük adına yola çıkmış ancak sonunda evine geri dönmüştür; Madam Celestine alkolik, ilgisiz kocasından boşanmaya karar vermiş ancak daha sonra kocasına ikinci bir şans vermiştir. Louise Mallard'ın kocasının sözde ölümünü öğrendiğinde özgürlüğünü elde ettiğini düşündüğü an hayatını kaybetmesi, Bayan Sommers'ın ise yaşadığı birkaç saatlik özgürlükten sonra eve, gerçeklerine dönmek zorunda olması da Chopin'in

‘Gerçek Kadınlık İnancı’na olan eleştirisi niteliğindedir. Yazarın benimsediği kadın anlayışı ise, ‘Gerçek Kadınlık Ülküsü’ ve ‘Halk Kadını’ kavramlarını da kapsayan ama bunun yanında mutlak özgürlüğü, bağımsızlığı, ayakları üzerinde duran kadını savunan ‘Yeni Kadın’dır ve tezde konuya dair birçok örnek verilmiştir. Chopin’in bahsedilen ilk anlayışa olan tepkisi ve bunu hikâyelerine yansıtması ve bunun yanında Paula, Elizabeth gibi karakterler yaratmış olması, “Emancipation: A Life Fable” hikâyesindeki gibi ‘kuşun özgürlüğü’ temasını kullanması gibi unsurlar onun ‘Yeni Kadın’ anlayışına yakın olduğunun gösterir.

Kate Chopin’in evlilik, annelik, özgürlük ve cinsellik temaları altında incelenen hikâyeleri Amerikan Kültürü bağlamında kadın anlayışları içerisinde yorumlanmıştır. Evlilik ve annelik başlığı altında incelenmiş olanlar başlıca “Athénaisé”, “Desiree’s Baby”, “A Pair of Silk Stockings”, “Regret”, “Madame Celestine’s Divorce”, “La Belle Zoraide” ve “The Story of An Hour” isimli hikâyelerdir. Tüm bu hikâyelerde Chopin evliliğin olumsuz etkilerini anlatmıştır. Kadının özgürlük ve kimlik arayışı ise yine evlilik ve annelik teması altında incelenmiş olan “Athénaisé”, “A Pair of Silk Stockings”, yazarın çok ses getiren hikâyelerinden biri olan “The Story of An Hour” ve çok bilinmeyen eserlerinden biri olan “Emancipation: A Life Fable” hikâyesidir. Bir kuşun özgürlüğü tattıktan sonra kafesine dönmemesinin anlatıldığı bu hikâyede karakterin bir kadın değil kuş olması hikâyeyi hem diğerlerinden farklı kılar hem de Chopin’in özgürlük kavramına bakış açısını ortaya koyar. Diğer önemli tema olan cinsellik, evli ve saygın bir kadının hikâyesini anlatan “A Respectable Woman”, cinsel arzularının farkına varan Mildred Orme’ u anlatan “A Shameful Affair” ve yıllar önce farklı sınıflardan, etnik kökenden geldikleri için aşklarını yaşayamayıp en sonunda her şeyi bırakıp sadece cinsel dürtülerinin peşinden giden Calixta ve Alcee’nin yaşadıklarını anlatan “The Storm” hikâyeleriyle anlatılmıştır. Yazıldıkları dönemde tepki çeken cinsellik gibi bir konuyu ele alsalar da bu hikâyeler göstermektedir ki, bir kadının kendini keşfetmesinin, kişiliğini bulmasının bir yolu da cinsellikten geçmektedir ve bu bir kadın için çok önemlidir. Bunun yanında, kendilerini erkekler için feda etmeyen kadınlar, tam tersi olarak özgürlük ve kimliklerinden vazgeçip kendilerini evliliklerine ya da çocuklarına adayan kadınlar, duyguları ile toplum kuralları yüzünden ‘doğru’

davranmak arasında kalmış olanlar ya da evliliği, anneliği reddedip tamamen bağımsız, ayakları üzerinde durmaya kararlı kadınlar yazarın başarılı yazım tekniği ile anlatılmış ve bu tezde de örneklendirmelerle birlikte detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. “Her Letters”, “The Unexpected” hikâyeleri, karakterlerin kendi duygularını düşünmeleri açısından kendilerini feda etmeyen kadınlara verilen iki örnektir. Tam tersi şekilde, “A Lady of St. Bayou John” hikâyesinin karakteri Madam Delisle’nin öldüğünü öğrendiği kocasının yasını tutması ve sadece onun anısıyla yaşaması, “A Visit to Avoyelles” ve “Madame Celestine’s Divorce”da Mentine ve Celestine karakterlerinin de kaba, alkolik, ilgisiz eşlerinden ayrılmayı düşünmemeleri gösterir ki Chopin’in kimi karakterleri diğerlerinin aksine kendilerini eşlerine feda etmişlerdir. Euphraise ise, “A No- Account Creole” hikâyesinde nişanlı bir kız olarak kendisinden beklenen davranış şekilleri ile âşık olduğu başka bir erkek arasında kalır ve doğru davranmak adına ne yapacağını bilemez. Bu da gösterir ki, Kate Chopin bir kadının nasıl olması gerektiği ile ilgili kesin çizgilere tepkilidir ve karakterlerini bir şekilde özgürleştirmek ister. “Wiser Than A God” ve “Elizabeth Stock’s One Story” hikâyelerinde kadınların evlenmeyi ve anne olmayı reddetmeleri, ekonomik olarak bağımsız, özgür olmaları ise yazarın ‘Yeni Kadın’ anlayışını benimsemiş olmasının en iyi örneklerindendir.

Sonuçta, bu tezde üzerinde durulan bütün bölümler Kate Chopin’in edebiyatını, amacını, onun kadın konusuna, ırk sorunsalına, sınıf farklılıklarına nasıl yaklaştığını ve bakış açısını anlatmıştır. Onun hiçbir zaman tek bir konuya, probleme, kadın tipine odaklanmadığını söylemek, her olayın, durumun, insanın kendi içinde farklılıkları olduğuna ve değişimin mutlak olduğuna ama daha önemlisi kadınların daha iyi yerlere gelmeyi hak ettiğine inandığını söylemek Chopin’i anlamak adına önemli olmaktadır.

BİBLİYOGRAFYA

- “Acadians.” *Wikipedia: The Free Encyclopedia*. n. pag. Web. 8 Feb 2015.
- “Age of Realism.” *Anthology of American Literature*. Ed. George McMichael. Second ed. Vol.2. New York: MacMillan, 1980. 1- 5. Print.
- Austin, Mary. “Regionalism in American Fiction.” *The English Journal* 21 (1932): 97-107. *JSTOR*. Web. 17 Jan 2014.
- Aytür, Necla. *Amerikan Romanında Gerçekçilik 1870-1900*. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Yayınları, 1974. Print.
- , “Romancı Kate Chopin.” Ankara: *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Dergisi* 365 (1991) Web. 20 Sep 2014.
- Bauer, Margaret. “Armand Aubigny, Still Passing After All These Years: The Narrative Voice and Historical Context of ‘Desiree’s Baby.’” *Critical Essays on Kate Chopin*. Ed. Alice Hall Petry. New York: Hall, 1996. 161-83. Print.
- Belmonte, Celia. “Regionalism and Realism in 19th Century American Literature.” 2010. n. pag. Web. 15 July 2014
- Boren, Lynda S, and Sara S. Davis. *Kate Chopin Reconsidered: Beyond the Bayou*. Baton Rouge: Louisiana State UP, 1992. Print.
- Brodhead, Richard H. *Cultures of Letters: Scenes of Reading and Writing in Nineteenth- Century America*. Chicago: University of Chicago Press, 1993. *Google Books*. Web. 20 July 2014.
- Brooks, Cleanth. “Regionalism in American Literature.” *The Journal of Southern*

- History* 26 (1960): 35-43. *JSTOR*. Web. 17 Jan 2014.
- Byrd, Linda J. "Maternal Influence and Children in Kate Chopin's Short Fiction." November 28, 2000. Ed. Kim Wells. Web. 23 Nov 2014.
- Chopin, Kate. *Complete Novels and Stories*. Edited by Sandra Gibert. New York: Library of America, 2002. Print.
- . *Uyanış ve Seçme Öyküler*. Trans. Ayşe Aknam. Ed. Barış Özçorlu. İstanbul: Otonom, 2008. Print.
- Cogan, Frances B. *All- American Girl: The Ideal of Real Womanhood in Mid-Nineteenth Century America*. Athens: University of Georgia Press, 1989. Print.
- Cruea, Susan M. "Changing Ideals of Womanhood During the Nineteenth Century Woman Movement." 2005. General Studies Writing Faculty Publications. Paper 1. Web. 29 Dec 2014.
- Cutter, Martha J. "Losing the Battle But Winning the War: Resistance to Patriarchal Discourse in Kate Chopin's Short Fiction." *Legacy* 11 (1994) 17-36. *JSTOR*. Web. 3 Oct 2014.
- Elfenbein, Anna Shannon. "Anna Shannon Elfenbein on 'Desiree's Baby'." *Kate Chopin: A Study of Short Fiction*. Ed. Bernard Koloski. New York: Twayne Publishers, 1996. Print.
- Ergin, Seçkin. *Amerikan Romanı 1900- 1950*. İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1993. Print.
- Ewell, Barbara C. "Barbara C. Ewell on 'A Pair of Silk Stockings' and 'Neg Créol'."

- Kate Chopin: A Study of Short Fiction*. Ed. Bernard Koloski. New York: Twayne Publishers, 1996. Print.
- Dike, Donald A. "Notes on Local Color and Its Relation to Realism." *College English* 14 (1952): 81-88. *JSTOR*. Web. 16 Jan 2014.
- Flaubert, Gustave. *Madam Bovary*. Trans. Can Civan Karaderili. Ed. Gökhan Karaca. Ankara: Karaca, n.d. Print.
- Fletcher, Marie. "The Southern Woman in the Fiction of Kate Chopin." *Louisiana History: The Journal of the Louisiana Historical Association* 7 (1966) : 117- 132. *JSTOR*. Web. 22 Dec 2012.
- Freidan, Betty. *The Feminine Mystique*. New York: Dell, 1974. Print.
- Gardiner, Judith Kegan. "On Female Identity and Writing by Women." *Writing And Sexual Difference*. Ed. Elizabeth Abel. Chicago: University of Chicago Press, 1982. Print.
- Genovese, Elizabeth Fox. "On Chopin and Feminism." *Kate Chopin: A Re-Awakening*. PBS. n. pag. Web. 19 Sep 2014.
- "Gerçekçiliğin Yükselişi: 1860-1914, 5. Bölüm." *Amerikan Edebiyatının Ana Hatları*. *Embassy of the United States: Ankara*. n.pag. Web. 20 July 2014.
- Gibert, Teresa. "The Role of Implicatures in Kate Chopin's Louisiana Short Stories." *Journal of the Short Story in English*. 40 (2003).Web. 11 Sep 2014.
- Hicks, Victoria. "Patriarchal Representation and Domestic Libreration: The Home in Kate Chopin's Short Fiction." Diss. The University of North Carolina

- Press, 2009. Web. 19 Aug 2014.
- “Introduction.” *Feminism in Literature* Ed. Jessica Bomarito, Jeffrey W. Hunter. Vol.2
Gale Cengage 2005 eNotes.com. n. pag. Web. 18 Sep 2014.
- Jones, Berly Madoc and Jennifer Coates, eds. *An Introduction to Women's Studies*.
Oxford: Blackwell, 1996. Print.
- Kaplan, Amy. *The Social Construction of American Realism*. First ed. Chicago:
University of Chicago Press, 1988. Print.
- Karaderili, Can Civan. Foreword. *Madam Bovary*. By Gustave Flaubert. Ed. Gökhan
Karaca. Ankara: Karaca, n.d. Print.
- Koloski, Bernard. *Kate Chopin: A Study of Short Fiction*. New York: Twayne
Publishers, 1996. Print.
- “Late Nineteenth Century.” *The Heath Anthology of American Literature*. Ed. Paul
Lauter, et al. 2nd ed. Vol. 2. Lexington: Heath, 1994. 11. Print.
- Leder, Priscalli. “Kate Chopin’s Letter to the World: ‘Elizabeth Stock’s One Story’.”
American Studies 49 (2004): 159-171. *JSTOR*. Web. 20 Jan 2015.
- Ledger, Sally. *The New Woman: Fiction and Feminism at the Fin de Siècle*.
Manchester: Manchester University Press, 1997. *Google Books*. Web. 4 Jan 2015.
- “Louisiana Creole People.” *Wikipedia: The Free Encyclopedia*. n. pag. Web. 8 Feb
2015.
- MacKethan, Lucinda. “Local Color.” *Southern Spaces*. 29 Feb 2004. North Carolina
State University. Web. 5 Aug 2014.

McCullough, Kate. *Regions of Identity: The Construction of America in Women*

Fiction, 1885- 1914. Stanford, Stanford University Press, 1999. Print.

McMahan, Elizabeth. "Nature's Decoy: Kate Chopin's Presentation of Women And

Marriage in Her Short Fiction." *Turn-of-the-Century Women*. 2.2 (1985): 32- 35.

Print.

Meyer, Katrin. "Female Sexuality in Depicted Short Stories by Kate Chopin." Munich:

Grin Publishing, 2000. n. pag. Web. 4 Jan 2015.

Nelson, Carolyn Christensen, ed. *A New Woman Reader: Fictions, Articles and Drama*

of the 1890s. 2000. *Google Books*. Web. 2 Jan 2015.

Norton, Mary Beth, et al. "The City and Everyday Life." *A People and A Nation: A*

History of the United States. Seventh ed. Vol. 2. Wadsworth, 2006. 322- 27. Print.

Papke, Mary E. "Mary E. Papke on 'The Story of An Hour'." *Kate Chopin: A Study of*

Short Fiction. Ed. Bernard Koloski. New York: Twayne Publishers, 1996. Print.

Peel, Ellen. "Semiotic Subversion in 'Desiree's Baby.'" *American Literature*. 62

(1990): 223-237. *JSTOR*. Web. 16 Jan 2015.

Rowe, Anne E. "Complex Images of Women." Rev. of *Kate Chopin*, by Barbara

Ewell; *The Southern Belle in the American Novel*, by Kathryn Lee Seidel.

The Southern Literary Journal 20 (Fall, 1987): 139-144. *JSTOR*. Web. 2 Oct 2014.

Seyersted, Per. *Kate Chopin: A Critical Biography*. Baton Rouge: Louisiana

State University Press, 1980. Print.

Shaker, Bonnie James. *Coloring Locals: Racial Formation in Kate Chopin's 'Youth*

- Companion' Stories*. Iowa City: University of Iowa Press, 2003. *Google Books*.
Web. 28 Dec 2014.
- Stein, Allen. "Kate Chopin's 'A Pair of Silk Stockings': The Marital Burden and The Lure of Consumerism." *The Free Library*. 22 June 2014. Web. 10 Jan 2015.
- Suğur, Serap et al. "Toplumsal Cinsiyet." *Toplumsal Yaşamda Kadın*. Ed. Gürsel Yaktıl Oğuz. Anadolu Üniversitesi. 1700. *Google Kitaplar*. Web. 27 Nov 2014.
- Taylor, Helen. *Gender, Race and Region in the Writings of Grace King, Ruth McEnergy Stuart and Kate Chopin*. Baton Rouge: Louisiana State University Press, 1989. Print.
- Thomas, Heather Kirk. Rev. of *Unveiling Kate Chopin* by Emily Toth. *South Atlantic Review* 65 (Winter, 2000): 217- 220. *JSTOR*. Web. 10 Jan 2014.
- Toth, Emily. "The Independent Woman and 'Free Love'." *The Massachusetts Review* 16 (1975): 647-664. *JSTOR*. Web. 16 Jan 2015.
- Tucker, Susan. "A Solitary Soul: The Life of Kate Chopin." Rev. of *Kate Chopin: A Life of the Author of The Awakening*, by Emily Toth. *The English Journal* 85 (1996): 104- 105. *JSTOR*. Web. 22 Dec 2014.
- Wang, Xuding. "Feminine Self- Assertion in 'The Story of An Hour'." Tamkang University. Web. 2 Nov 2014.
- Ward, Susan E. Introduction. *The Awakening & Other Stories*. By Kate Chopin. Ware: Wordsworth American Library, 1995. n. pag. Print.
- Warfel, Harry R, and George H. Orians, eds. *American Local Color Stories*. New York;

Cincinnati: American Book Company, 1941. Print.

Welter, Barbara. "The Cult of True Womanhood: 1820- 1860." *American Quarterly* 18 (1966): 151- 174. *JSTOR*. Web. 20 Aug 2014.

Wilson, Charles Reagan, and William Ferris, eds. "Local Color Era." *Encyclopedia of Southern Culture*. Chapel Hill, North Carolina: University of North Carolina Press, 1989. *Documenting the American South*. Web. 13 July 2014.

---, "Regionalism and Local Color." *Encyclopedia of Southern Culture*. Chapel Hill, North Carolina: University of North Carolina Press, 1989. *Documenting the American South*. Web. 13 July 2014.

ÖZGEÇMİŞ

2006 yılında, Denizli Süper Lisesi'nden mezun oldum. Aynı yıl Ege Üniversitesi, Amerikan Kültürü ve Edebiyatı bölümüne girmeye hak kazandım. 2011 yılında ikincilik derecesiyle mezun olduktan sonra, aynı yıl yüksek lisans programına kabul edildim. 2011- 2014 yılları arasında Amerikan Kültür Derneği Dil Okullarında İngilizce Öğretmeni ve Gediz Üniversitesi'nde İngilizce Okutmanı olarak çalıştım.

ÖZET

On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısının en önemli kadın yazarlarından biri olarak addedilen Kate Chopin (1850-1904), İç Savaş sonrası değişen düzen içerisinde sınıf, toplum, ırk, kadın ve toplumsal cinsiyet rolleri gibi evrensel konular hakkında yazmıştır. Kate Chopin'in ve çalışmalarının yazdığı dönemde tartışma konusu olması çok önemlidir çünkü o dönem kadınları kısıtlayan, baskılayan, Afrikalı- Amerikalıları toplumdan dışlayan bir dönemdir. Ayrıca, Güneyde, farklı etnik kökenlerden ve kültürlerden gelen insanlar aynı toplumda yaşamaktadırlar ve bu da sınıf farklılıkları anlamına gelmektedir. Böylesine karmaşık bir düzende iniş ve çıkışlarla dolu bir hayat yaşamış olarak, Kate Chopin zamanın ötesinde bir kadın olmayı, ileri görüşlü, duyarlı, daha da önemlisi cesur bir yazar olmayı başarmıştır. Akademik kaynaklar ışığında yazılan bu tez, Kate Chopin'in hikâyelerini nasıl yazdığını, karakterlerin yaşam şekillerini nasıl belirlediğini, onlara ne gibi roller verdiğini ve bunları yaparken Güneyin ekonomik, kültürel ve sosyal özelliklerini nasıl kullandığını ele almıştır. Bu bağlamda, onun gerçekçi, bölgeselci ve yerel renkler yazarı tarafları çalışmalarını anlamak açısından önem kazanmaktadır. Ek olarak, Kate Chopin'in feminist bir yazar olmadığı ama sınıfları, etnik kökenleri ve ırkları ne olursa olsun kadınlara önem verdiği vurgulanmaktadır. Son olarak, tezde detaylı olarak açıklanan 'Gerçek Kadınlık İnancı' ve 'Yeni Kadın' kavramları gibi kadın anlayışlarını hikâyelerinde nasıl yansıttığı incelenmiştir.

ABSTRACT

Kate Chopin (1850-1904), regarded as one of the most important woman writers in the second half of the nineteenth century, wrote about universal subjects such as gender roles and woman, race, society and class in the changing system after the Civil War. It is highly important that Kate Chopin and her works became the subjects of dispute in the period she wrote because it was a time that limited, repressed women, excluded African- Americans from society. Besides, in South, people from different ethnic roots and cultures were living in the same society and this meant class differences. In such a complex system, having experienced a life full of rises and falls, Kate Chopin succeeded to be a woman ahead of her time and a foresighted, sensible and more importantly, brave writer. This thesis, which is written in the light of academic sources, deals with how Kate Chopin wrote her short stories, determined her characters' way of living, what roles she gave them and while doing these, how she used the economical, cultural and social features of South. In that sense, her realist, regionalist and local colors writer sides gain importance to understand her works. In addition, in this thesis, it is emphasized that Kate Chopin was not a feminist writer but she gave importance to women regardless of their race, ethnic root or class. Finally, through her short stories, it is analyzed that how Chopin reflected some ideals of women such as 'The Cult of True Womanhood' and 'The New Woman' which are explained in this thesis in detail.